

N:o 48.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om bankrörelse och till lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen den 5 juni 1909 angående emissionsbanker; gifven Stockholms slott den 20 januari 1911.

Under åberopande af bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till
lag om bankrörelse och
lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen den 5 juni 1909 angående emissionsbanker.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Carl Swartz.

Förslag

till

Lag om bankrörelse.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Förutom Sveriges riksbank må ej annan här i riket drifva bankrörelse än

- 1) bankaktiebolag,
- 2) solidariskt bankbolag,
- 3) enskild man eller handelsbolag, i hvars firma ingår personnamn.

Såsom bankrörelse skall anses sådan verksamhet, i hvilken ingår inlåning på räkning, som af bank allmänneligen begagnas.

Angående emissionsbank, postsparbanken, sparbank och järnkonto-
ret, så ock angående aktiebolag, som uteslutande har till ändamål att
idka fastighetsbelåning eller pantlånerörelse, är särskildt stadgadt.

2 §.

Ej må annan än Sveriges riksbank, bankaktiebolag, solidariskt
bankbolag, emissionsbank, postsparbanken, sparbank, järnkonto- och

Sveriges allmänna hypoteksbank i sin firma eller eljest vid beteckning af affärsrörelsen använda ordet bank.

Enskild man eller handelsbolag, som drifver bankrörelse, äge ej vid skyltning eller eljest vid rörelsens betecknande för allmänheten utsluta personnamn, som ingår i firman.

I. Om bankaktiebolag.

Om bankaktiebolags bildande.

3 §.

De, som, i ändamål att drifva bankrörelse, vilja stifta aktiebolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens stadfästelse.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska medborgare och till antalet minst tio.

Konungen pröfvar bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författningar i öfrigt, så ock om och i hvad mån därutöfver, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, särskilda bestämmelser må erfordras.

Stadfästes bolagsordningen, meddelar Konungen tillåtelse till bankrörelsens drifvande (oktroj) under en tid af högst tio år och därutöfver intill slutet af då löpande kalenderår.

4 §.

Bolagsordning för bankaktiebolag skall angifva

- 1) bolagets firma;
- 2) de rörelsegrenar, bolaget må utöfva;
- 3) den ort inom riket, där bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 4) antalet af styrelsens ledamöter, tiden för deras befattningar samt grunderna för styrelsens beslutförhet;
- 5) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordinarie stämma eller, där flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;

6) det sätt, hvarpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till aktieägarnas kännedom, äfvensom den tid före stämma, då föreskrifna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

7) grunderna för utöfvande af rösträtt och för fattande af beslut å bolagsstämma, såvidt de skola afvika från hvad härom finnes föreskrifvet i 74 och 86 §§;

8) grundfonden eller, där grundfonden skall kunna, utan ändring af bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

9) det belopp, hvarå aktie skall lyda;

10) antalet revisorer och tiden för deras befattningar.

5 §.

Bankaktiebolags firma skall utmärka bolagets egenskap af aktiebolag.

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan, förut i aktiebolagsregistret införd, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk bankinrättning, som är allmänt känd här i riket.

6 §.

Bankaktiebolags grundfond skall utgöra minst en miljon kronor; dock att, där de i bolagsordningen meddelade närmare bestämmelser angående bolagets rörelsegrenar och villkoren därför uppenbarligen gifva vid handen, att bolaget icke har till ändamål att drifva bankrörelse i större omfång, utan blott att tillgodose den mindre omsättningen å viss ort, grundfonden må, om Konungen gifver därtill lof, bestämmas till lägre belopp, dock ej understigande fem hundra tusen kronor.

Skall grundfonden kunna, utan ändring af bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må minimikapitalet ej utgöra mindre än hälften af maximikapitalet.

7 §.

Grundfonden skall fördelas i aktier å lika belopp i svenskt mynt.

Hvad för aktie skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå aktien skall lyda.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

8 §.

Teckning af aktier skall ske å teckningslista, som egenhändigt underskrifvits af stiftarna, eller å afskrift af sådan teckningslista, bestyrkt af notarius publicus.

Teckningslista skall innefatta styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen samt angifva

1) den ordning, hvori aktietecknare bör fullgöra hvad honom åligger på grund af teckningen;

2) den tid, ej öfverstigande sex månader från det stadfästelsen meddelats, inom hvilken konstituerande stämma skall hållas;

3) där för aktie skall inbetalas högre belopp än det, hvarå aktie skall lyda, det belopp, som skall för aktie inbetalas;

4) där i bolagsordningen minimi- och maximikapital angifvits, men allenast ett visst belopp, understigande maximikapitalet, skall få tecknas eller ock ett visst belopp, öfverstigande minimikapitalet, minst skall tecknas, storleken af sådant belopp.

Där annan än stiftare må verkställa teckning, skall teckningslista, hvarå sådan teckning må äga rum, dessutom innehålla uppgift å det antal aktier, som en hvar af stiftarna tecknat, och å den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning aktierna skola fördelas mellan tecknarna.

Hvarje stiftare skall teckna minst en aktie.

9 §.

Ej må stiftare eller annan af bolaget för dess bildande njuta godtgörelse utöfver ersättning för utgifter, som för bildandet varit uppenbarligen nödvändiga. Ej heller må utom i fall, hvarom i 254 § stadgas, för aktie tillskjutas annat än penningar eller stiftare förbehålla sig eller annan särskild förmån eller rättighet.

10 §.

Aktieteckning vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 8 §.

Aktieteckning med villkor vare utom i fall, hvarom i 254 § stadgas, ogiltig.

11 §.

Har ej före utgången af den tid, inom hvilken enligt teckningslistan konstituerande stämma skall hållas, beslut å sådan stämma fattats om bolagets bildande eller om uppskof därmed enligt hvad i 14 § stadgas, vare aktieteckningen icke vidare bindande.

12 §.

Ej må sådan grund för aktietecknings ogiltighet, som i 10 och 11 §§ afses, göras gällande, utan så är, att den hos registreringsmyndigheten anmälts före bolagets registrering.

13 §.

Konstituerande stämma utlyses af stiftarna i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma.

14 §.

Styrkes å stämman genom behöriga teckningslistor, att det belopp, som enligt teckningslistan minst skall tecknas, är fullteknadt och att tecknarna utgöra minst det antal, som i 17 § sägs, skall, sedan i händelse af öfverteckning aktierna blifvit mellan tecknarna fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock att, där minst en fjärdedel af de närvarande eller ock aktietecknare med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst en fjärdedel af den vid stämman företrädde grundfonden rösta därför, med frågans afgörande skall anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst sex veckor därefter. Å den fortsatta stämman varde frågan utan vidare uppskof afgjord.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de flesta röstande hafva förenat sig därom och utgöra dessa minst en fjärdedel af hela antalet tecknare med ett sammanlagdt aktiebelopp af mer än halfva den å stämman företrädde grundfonden och minst en fjärdedel af hela grundfonden, skall bolaget anses bildadt samt val af styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

15 §.

Vid konstituerande stämman skall genom stiftarnas försorg föras protokoll; och lände i öfrigt i tillämpliga delar till efterrättelse hvad i 73 § finnes stadgadt om protokoll, val af ordförande och förteckning öfver de närvarande.

Hvad i 74 § är stadgadt om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma äge med de afvikelser, som föranledas af bestämmelserna i 14 §, motsvarande tillämpning å konstituerande stämman.

16 §.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut är stadgadt i 88 och 89 §§ gälle i tillämpliga delar i fråga om talan å beslut, som fattats å konstituerande stämman.

17 §.

Aktieägarna skola vara svenska medborgare och till antalet minst tjugu.

18 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blifvit valda, så ock inför bankinspektionen styrkts, att af det tecknade beloppet, efter afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än äfven för aktierätt, som af aktietecknare må hafva enligt 25 § förverkats och ej af annan öfvertagits, minst tjugu procent blifvit behörigen inbetalda och att för inbetalning af återstoden aflämnats pant, som bankinspektionen pröfvat fullgod, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras; dock får registrering ej ske, där det tecknade beloppet efter ofvannämnda afdrag understiger det belopp, som enligt teckningslistan minst skall tecknas.

19 §.

Innan bolaget registrerats, kan det ej förvärfa rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet

söka, kära eller svara; dock äge bolagets styrelse föra talan om utbekommande af tecknad aktiebelopp.

Handla styrelseledamöter, aktieägare eller andra å bolagets vägnar, innan det blifvit registrerad, svare de, som i åtgärden eller beslut där- om deltagit, för uppkommande förbindelser såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

20 §.

Ansökning om bolagets registrering skall göras af dess styrelse.

I sådan ansökning skola uppgifvas

dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn äfvensom nationalitet och hemvist,

dels bolagets postadress,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utöfvas allenast af styrelsen, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Vid ansökningen skola fogas

1) Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen, i två styrkta afskrifter;

2) af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokollet vid konstituerande stämman, så ock, där annan stämma hållits, af det därvid förda protokollet;

3) en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit tecknad, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som af aktietecknare må hafva enligt 25 § förverkats och ej af annan öfvertagits; skolande styrelseledamöternas namnunderskrifter vara af vittnen styrkta;

4) bevis från bankinspektionen, utvisande dels huru mycket af det belopp, hvartill grundfonden jämlikt bestämmelsen under 3) uppgifvits, blifvit behörigen inbetaldt, dels ock att för inbetalning af återstoden aflämnats förbindelse med pant, som bankinspektionen pröfvat fullgod;

5) teckningslistorna, så ock styrkta afskrifter af desamma.

Om aktiebref och aktiebok.

21 §.

Å aktierna skola utfärdas bref. Dessa skola undertecknas af styrelsen samt angifva ordningsnummer å den eller de aktier, hvarå brefven lyda, akties belopp och dagen för utfärdandet. Aktiebref skall ställas till viss man. Styrelseledamots namnteckning må kunna återgifvas genom tryck eller på annat dylikt sätt; dock skall hvarje aktiebref vara egenhändigt undertecknad af minst två styrelseledamöter.

22 §.

Ej må aktiebref utgifvas, innan bolaget registrerats och grundfonden blifvit till fullo inbetald.

23 §.

Å bankaktiebolags hufvudkontor skall styrelsen öfver bolagets samtliga aktier ofördröjligen upplägga en aktiebok. I denna skola genom styrelsens försorg aktierna upptagas med uppgift å de ursprungliga ägarna, så ock ofördröjligen antecknas de hos styrelsen styrkta förändringar i äganderätten till aktie, för hvilka hinder ej möter af stadgandet i 17 §. I aktieboken skall ock anmärkas dagen, då anteckning skett.

Det åligger styrelsen att omedelbart före bolagsstämma vara tillstädes för att pröfva de frågor om nya aktieägars införande i aktieboken, som då kunna yppas. Dock skall, där i bolagsordningen enligt 71 § 1 mom. rätten till deltagande i bolagsstämmas förhandlingar gjorts beroende af att anmälan därom sker viss tid före stämman, styrelsesammanträde för pröfning af frågor, som nyss sagts, hållas omedelbart före anmälningstidens utgång.

Ej må styrelsen vägra att i aktieboken såsom ägare införa den, som företer aktiebref, försedt med behörigen sammanhängande och till honom fortgående följd af öfverlåtelse.

Ej vare den, till hvilken aktie öfvergått, gentemot bolaget att anse såsom aktieägare, innan han blifvit införd i aktieboken.

Styrelsen åligger att låta en hvar, som sådant önskar, taga kännedom af aktieboken å de tider, banken hålles öppen för allmänheten, äfvensom, mot afgift, erhålla till riktigheten af vederbörande tjänsteman styrkt utdrag därur.

Om inbetalning och ökning af grundfonden.

24 §.

Af bankaktiebolags grundfond skola minst fyrtio procent vara inbetalda inom tre månader och återstoden inom åtta månader från öppnandet af bolagets rörelse.

Aktietecknare, som ej vid bolagets bildande erlagt full betalning, vare skyldig aflämna af fullgod pant åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i den ordning, teckningslistan angifver.

Ej vare aktietecknare berättigad att kvitta sin skuld på grund af aktieteckning mot fordran hos bolaget.

25 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å aktie, vare han skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen.

Varder, innan pant, hvarom i 24 § förmåles, blifvit aflämnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid, eller försummar någon att aflämna sådan pant, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten förverkad. Samma lag vare, där senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och aflämnad pant ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse om tiden för inbetalning, äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som skall gälla för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma, så ock, där aktietecknarens postadress uppgifvits för styrelsen, till honom blifvit försänd i rekommenderadt bref.

Då aktierätt förverkats, kan hvad å aktien redan inbetalts eller hvad genom realisering af aflämnad pant influtit ej återfordras.

26 §.

Är aktierätt förverkad, efter ty ofvan är sagdt, vare aktietecknaren, där bolagets egendom afträdes till konkurs, som börjar inom två år efter utgången af den för aktiernas inbetalning bestämda tid, ändock skyldig att, så vidt borgenärens rätt därpå beror, fullgöra återstående inbetalningen, i den mån den ej visas vara för öfvertagande af aktierätten verkställd af annan.

27 §.

Sist fyra månader efter utgången af den i 24 § för aktiernas slutliga inbetalning bestämda tid skall styrelsen, där ej anmälan om hela grundfondens inbetalning förut skett, för registrering aflämna en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift, huruvida grundfonden blifvit till hela sitt belopp inbetald. Styrelseledamöternas namnunderskrifter skola vara af vittnen styrkta.

28 §.

Ökning af grundfonden medelst ny aktieteckning må ej beslutas, innan det belopp, hvartill grundfonden vid beslutets fattande uppgår, till fullo inbetalts och registrering därom skett. Ej heller må, där beslut om sådan ökning förut fattats, ytterligare ökning beslutas, innan på grund af förra beslutet tecknad belopp, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för förverkad och ej af annan öfvertagen aktierätt, blifvit till fullo inbetaldt och detta förhållande registrerats.

Aktiebref må i fall, hvarom ofvan sägs, ej utgifvas, innan full betalning erlagts för den eller de aktier, hvarå brevet lyder.

Beslut om ökning jänliskt denna paragraf kan fattas endast af bolagsstämma.

29 §.

Beslutet om grundfondens ökning skall angifva

- 1) det belopp, hvarmed grundfonden må ökas;
- 2) den tid, ej understigande fyra veckor från den dag, då beslutet enligt 31 § 2 mom. kungjorts i allmänna tidningarna, inom hvilken

aktieägare må begagna den honom enligt 1 mom. af samma paragraf tillkommande företrädesrätt till teckning;

3) det belopp, som skall för aktie inbetalas;

4) den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning aktierna skola fördelas mellan tecknarna.

30 §.

Bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg ofördröjligen anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Där beslutet ej innefattar ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

31 §.

Hvarje aktieägare vare berättigad att, i den mån sådant kan ske, af de nya aktierna efter teckning erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Det åligger styrelsen att genom kungörelse i allmänna tidningarna och i tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte, äfvensom, i den mån så ske kan, genom rekommenderade bref om bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning underrätta aktieägarna.

32 §.

Aktieägare, som vill begagna honom tillkommande företrädesrätt till teckning af ny aktie, vare skyldig att vid teckningen förete det eller de aktiebref, hvarå teckningsrätten grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant aktiebref förses med påskrift, att teckningsrätten begagnats.

33 §.

Teckning af de nya aktierna skall ske å teckningslista, försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, eller å afskrift af sådan teckningslista, bestyrkt af notarius publicus.

Teckningslista skall innehålla bolagsstämman's beslut om grundfondens ökning samt uppgift å de tidningsnummer, i hvilka beslutet enligt 31 § 2 mom. varit infördt.

I teckningslista skall ock angifvas förutvarande grundfondens storlek äfvensom den ordning, i hvilken aktietecknare bör fullgöra hvad honom på grund af teckningen åligger.

Ett exemplar af bolagsordningen skall bifogas hvarje teckningslista.

34 §.

Teckning af ny aktie vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 33 § 1, 2 och 3 mom.

Teckning med villkor vare utom i fall, hvarom i 254 § stadgas, ogiltig.

Ej må sådan grund för ogiltighet af teckning af aktie, som ofvan i denna paragraf afses, göras gällande, utan så är, att den anmälts hos registreringsmyndigheten, innan registrering enligt 36 § skett i anledning af anmälan, att aktien till fullo inbetalts.

35 §.

Sist ett år från det bolagsstämman's beslut om grundfondens ökning fattades skall för ny aktie full betalning erläggas.

Bestämmelserna i 9 § om förbud mot tillskott å aktie i annat än penningar och mot förbehåll af särskild förmån eller rättighet vid aktieteckning äfvensom bestämmelsen i 24 §, att aktietecknare ej är berättigad till kvittning, gälle ock vid ny aktieteckning; och skall jämväl vid sådan teckning äga motsvarande tillämpning hvad i 25 § finnes stadgadt om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad aktie, så ock om anmaning att fullgöra sådan inbetalning.

36 §.

Sist sex månader efter utgången af den för inbetalning af de nya aktierna bestämda tid skall styrelsen för registrering anmäla, huru många aktier till fullo inbetalts. Vid anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skola fogas

1) en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande *dels* uppgift, huru mycket blifvit tecknad, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning,

där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som af aktietecknare förverkats och ej af annan öfvertagits, *dels ock* försäkran, att den anmälda inbetalningen å aktierna behörigen fullgjorts;

2) teckningslistorna, så ock styrkta afskrifter af desamma;

3) ett exemplar af de tidningar, i hvilka bolagsstämmans beslut om ökningen enligt 31 § 2 mom. varit infördt.

Varda efter aflämnandet af ofvannämnda handlingar aktier ytterligare till fullo inbetalda, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ofvan under 1) sägs.

Grundfonden skall, så snart registrering skett i anledning af anmälan, som ofvan i denna paragraf sägs, anses ökad med sammanlagda beloppet af de aktier, som anmälts vara till fullo inbetalda.

37 §.

Utan hinder af hvad i 28—36 och 87 §§ finnes stadgadt må styrelsen besluta grundfondens ökning under förutsättning af bolagsstämmans godkännande. I ty fall skola i afseende å bolagsstämmans beslut, hvarigenom sådant godkännande meddelas, bestämmelserna i 28 och 30 §§ äga motsvarande tillämpning, och skall hvad i 29, 31—36 §§ är föreskrifvet lämpas å styrelsens beslut om ökningen och å verkställigheten därpå; dock gälle, *att* för ny aktie full betalning skall erläggas sist ett år från det bolagsstämman godkänt styrelsens beslut; *att* innan sådant godkännande meddelats, den i 36 § 1 mom. föreskrifna anmälan till registret ej må göras; *och att* förty, där den i sistnämnda paragraf stadgade tid för anmälningsskyldighetens fullgörande tilländagått, innan godkännandet meddelats, sagda anmälan skall göras samtidigt med den i 30 § föreskrifna anmälan till registret af bolagsstämmans beslut.

38 §.

Grundfonden må kunna ökas jämväl medelst öfverföring till densamma af besparade vinstmedel, som ej afsatts till reservfond; och skola därvid bestämmelserna i 28 § 1 och 3 mom. äga motsvarande tillämpning.

Hvarje aktieägare vare berättigad att af de nya aktierna erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Beslutet om grundfondens ökning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Innefattar beslutet ej ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

Grundfonden skall, så snart registrering af beslutet skett, anses ökad med det belopp, som enligt beslutet skall till grundfonden öfverföras.

Ej må bref å ny aktie utlämnas till aktieägare, innan registrering af beslutet om ökningen skett eller innan aktieägaren företett det eller de aktiebref, hvarå rätten att erhålla ny aktie grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant aktiebref förses med påskrift, att bref å ny aktie utlämnats.

39 §.

Sedan för aktie full betalning erlagts, vare aktieägaren icke pliktig att ytterligare tillskjuta något.

Om reservfond, vinstutdelning och balansräkning.

40 §.

Af bankaktiebolags årsvinst, efter afdrag för hvad som åtgår till betäckande af möjligen förefintlig brist från föregående år, skola minst femton procent afsättas till reservfond. Vid beräkning af det belopp, som sålunda minst skall afsättas till reservfonden, må ej från årsvinsten afdragas den andel däri, som kan hafva tillerkänts styrelseledamot eller annan såsom arfvode (tantien). Sedan reservfonden uppgått till ett belopp, motsvarande femtio procent af grundfonden, må vidare afsättning af årsvinsten kunna upphöra; nedgår reservfonden under det sålunda stadgade beloppet, skall afsättning till fonden ånyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid aktieteckning må hafva för aktierna erhållits utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, där aktierätt förverkats, hvad som blifvit inbetaldt å aktien eller influtit genom realisering af aflämnad pant.

Nedsättning af reservfonden må beslutas allenast för betäckande

af förlust, som enligt fastställd balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet och som icke kan ersättas af andra befintliga, till framtida förfogande afsatta medel.

41 §.

Ej må till aktieägarna utbetalas annat än den vinst, som förefinnes enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall afsättas till reservfonden. Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med hvad sålunda stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

42 §.

Bolagsstämman må ej förfoga öfver bolagets vinstmedel eller öfriga tillgångar för ändamål, som uppenbarligen är för bolagets verksamhet främmande; stämman dock obetaget att till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål använda tillgång, som i förhållande till bolagets ställning är af ringa betydelse.

Det tillkomme bolagsstämman att besluta, huruvida och i hvad mån den vinst, som enligt 41 § 1 punkten kan utdelas, skall till det ändamål användas.

43 §.

Jämte hvad i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar är stadgadt gälle i afseende å upprättande af bankaktiebolags balansräkning:

1) Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig öfver sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärfvande eller anskaffande.

2) Andra tillgångar än fast egendom, afsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må dock upptagas till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärfvande eller anskaffande, såframt sådant särskildt angifves i den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt 65 § har att aflämna.

3) Osäkra fordringar skola upptagas endast till de belopp, hvarmed de beräknas komma att inflyta, och värdelösa fordringar afskrifvas.

4) Fast egendom, afsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må ej i vidare mån än som betingas af därå nedlagda förbättringar upptagas till högre värde än det, hvartill den varit uppförd i närmast föregående balansräkning.

5) De belopp, hvartill grund- och reservfonder samt andra fonder uppgå, skola hvar för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna; och må därvid grundfondens belopp ej minskas, så länge bankrörelsen fortfar.

6) Kostnader för bolagets bildande, organisations- eller förvaltningskostnader må ej uppföras såsom tillgång.

Om rörelsen.

44 §.

Med den inskränkning, som här nedan sägs, må bankaktiebolag, jämte in- och utlåning af penningar, idka annan verksamhet, som därmed står i samband.

45 §.

Ej må bankaktiebolag för egen räkning drifva handel med annat än guld samt in- och utländskt mynt, växlar, checker, invisningar äfvensom obligationer och andra för den allmänna rörelsen afsedda förskrifningar.

46 §.

Egendom, hvarmed bankaktiebolag ej må drifva handel för egen räkning, äger bankaktiebolag förvärfva endast i det fall, att fråga är om fastighet, afsedd för bankens inrymmande, eller inventarier, hvilka anskaffas för rörelsen eller till fastighet, som bolaget äger; dock må med den inskränkning, som framgår af 47 §, bankaktiebolag, till skyddande af fordran, å offentlig auktion eller fondbörs inköpa egendom, som är för fordringen utmätt eller pantsatt, så ock såsom betalning öfvertaga lös egendom, där uppenbart är, att bolaget eljest skulle lida afsevärd förlust.

Egendom, hvilken bolaget sålunda till skyddande af fordran inköper eller öfvertager, skall åter afyttras, så snart det kan ske till belopp, som täcker fordringen.

Öfvertager bankaktiebolag egendom såsom betalning enligt hvad nyss är sagdt, skall anmälan därom ofördröjligen göras hos bankinspektionen.

47 §.

Ej må bankaktiebolag förvärfva eller såsom pant mottaga egen aktie.

48 §.

Bankaktiebolag, som afsatt reservfond, uppgående till mera än femtio procent af bolagets grundfond, må äfven under andra förhållanden än i 46 § sägs förvärfva aktie i emissionsbank; dock må bolaget ej på en gång innehafva jämlikt denna bestämmelse förvärfvade aktier till högre bokfördt belopp än det, hvarmed reservfonden öferskjuter femtio procent af grundfonden.

49 §.

Bankaktiebolags inlåning må ej öfverstiga fem gånger beloppet af bolagets egna fonder.

Bankaktiebolag vare skyldigt att i tillgångar, hvilka kunna med lätthet förvandlas i penningar, redovisa kassareserv till belopp, som tillsammans med den ineliggande kassan motsvarar minst tjugufem procent af de förbindelser, som det åligger bolaget att vid anfordran fullgöra. Pantsatt tillgång, som nu sagts, må härvid icke tagas i beräkning; dock att, där tillgången utgör säkerhet för aftalad kredit, som ej af bolaget till fullo begagnats, den må beräknas till det belopp, som bolaget enligt aftalet är berättigadt ytterligare utbekomma. Nedgår kassareserv under hvad nu är sagdt, skall den, så snart det kan ske, åter uppbringas till föreskrifvet belopp.

Är bankaktiebolag ägare af fastighet, afsedd för bankens inrymmande, vare bolaget pliktigt att i tillgångar, som i 2 mom. sägs, redovisa kassareserv jämväl för det belopp, hvarmed fastighetens bokförda värde må öfverstiga tio procent af bolagets egna fonder eller, där fråga är om fastighet, som förvärfvats, innan denna lag trädt i kraft, för det lägre belopp, som Konungen på framställning af bolagets styrelse kan bestämma.

50 §.

Ej må bankaktiebolag vid aftal om kredit eller eljest i sin rörelse förbehålla sig andel i vinst på affär, som bolaget själf icke äger afsluta.

51 §.

Bankaktiebolag må ej utfärda tryckta eller graverade, till innehavaren eller till viss man eller order ställda förbindelser.

52 §.

Varda penningar hos bankaktiebolag insatta att där innestå viss tid, mot eller utan ränta, skall bevis, som bolaget därom utfärdar, ställas till viss man och innehålla, att öfverlåtelse må ske endast till viss man samt att öfverlåtelsen bör till nye ägarens säkerhet anmälas hos bolaget.

Å medel, som insätts på så kallad sparkasseräkning eller därmed likartad räkning, må icke godtgöras ränta för högre belopp än tre tusen kronor af en insättares tillgodohafvande. Ej heller må bankaktiebolag ikläda sig skyldighet att annorledes än viss tid, minst en vecka, efter uppsägning återbetala å sådan räkning insatta medel; styrelsen dock lämnadt öppet att, då sådant pröfvas kunna ske utan olägenhet, i särskilda fall medgifva utbetalning utan afvaktan på uppsägningstidens utgång. Insättning å räkning, hvarom ofvan sägs, antecknas i motbok, som utlämnas till räkningshafvaren. Då medel å sådan räkning lyftas, skall anteckning därom göras i motboken.

Om styrelse och firmateckning.

53 §.

Aktieägarna skola inom sig utse en styrelse af minst fem ledamöter.

Styrelsen äge, i enlighet med hvad i denna lag är stadgadt, förvalta bolagets angelägenheter.

Ledamot af styrelsen skall vara bosatt här i riket. Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må,

ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Afgår styrelseledamot, innan den tid, för hvilken han blifvit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det öfriga styrelseledamöter att ofördröjligen föranstalta om val af ny ledamot. Utan hinder af hvad nu stadgats må dock, där bolagsordningen sådant medgifver, med valet kunna anstå till nästa ordinarie bolagsstämma, såframt styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter.

54 §.

Styrelsen, så ock den eller de särskilda styrelseledamöter, som bemyndigats teckna bolagets firma, äge att själfva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än äfven inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller viss styrelseledamot, vare, i den mån ej annat följer af hvad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

55 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen och de styrelseledamöter, som, efter ty i 54 § är sagdt, äga företräda bolaget, pliktiga att i sin förvaltning af bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller af bolagsstämman eller, såvidt rörer styrelseledamot, af styrelsen meddelas.

Styrelsen eller styrelseledamot må dock ej efterkomma bolagsstämmans föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsordningen.

56 §.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blifvit bestämdt i bolagsordningen eller af bolagsstämman, meddelas af styrelsen.

Ej må sådant bemyndigande meddelas af bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant afseende.

57 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej företagas, utan att, såvidt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

58 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämdt i bolagsordningen, den mening, om hvilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i behandling af fråga rörande aftal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling af fråga om aftal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Hvad sålunda är stadgad äge motsvarande tillämpning beträffande gåfva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

59 §.

I bolagsordningen må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma; och äge jämväl bolagsstämman tillåta styrelsen att meddela sådant bemyndigande. Styrelsen må dock, utan att sådant är i bolagsordningen eller af bolagsstämman medgifvet, bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna firman, såframt bemyndigandet afser rätt till firmateckning allenast i förening med styrelseledamot eller med annan, hvilken styrelsen enligt bolagsordningen eller bolagsstämmobeslut äger bemyndiga att teckna firman.

I fråga om den, som sålunda erhållit rätt att teckna bolagets firma, skall tillämpas hvad som enligt 54 och 55 §§ gäller beträffande styrelseledamot, som äger teckna firman.

60 §.

Vid meddelande af rätt till firmateckning må kunna föreskrifvas, att denna rätt får utföras endast af flere i förening.

61 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt afskrift af protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

62 §.

Den, som äger företräda bolaget, må ej ikläda bolaget förpliktelser eller eljest förfoga öfver dess tillgångar i vidare mån än sådant enligt 42 § 1 mom. är för bolagsstämman medgifvet. Hvad sålunda är stadgadt må dock ej åberopas mot tredje man, med mindre han insett eller bort inse, att stadgandet ägt tillämpning.

63 §.

Skriftlig handling, som utfärdas för bankaktiebolag, bör under-tecknas med bolagets firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, äfven underskrifva sina namn.

Har handlingen ej undertecknats med bolagets firma och framgår ej af dess innehåll, att den utfärdats å bolagets vägnar, vare de, som underskrifvit handlingen, ehvad densamma pröfvas vara för bolaget bindande eller ej, ansvarige för hvad genom handlingen må hafva slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

64 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot, så ock för den, som eljest, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna bolagets firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgifvas bolaget. Dock innebär rätt att i före-

ning med annan men allenast såsom kontrasignant teckna bolagets firma ej befogenhet att för bolaget mottaga stämning eller annat meddelande.

Vill styrelsen kära till bolaget, kalle styrelsen aktieägarna till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit föredragen å stämman.

65 §.

Minst en månad före den bolagsstämma, hvarom förmäles i 77 §, aflämne styrelsen till revisorerna en af styrelsens ledamöter underskrifven förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkning samt balansräkning för det förflutna räkenskapsåret. Genom styrelsens försorg skola dessa handlingar jämte den berättelse, som enligt hvad nedan sägs skall afgifvas af revisorerna, under minst en vecka närmast före stämman hållas för aktieägarna å bolagets hufvudkontor tillgängliga i tillräckligt antal exemplar äfvensom ofördröjligen öfversändas till aktieägare, som med uppgifvande af postadress anhåller därom.

Vinst- och förlusträkningen skall icke blott redovisa bolagets samtliga inkomster och utgifter under året utan äfven angifva verkställda afskrifningar.

66 §.

Styrelseledamöter, som genom att öfverträda denna lag eller bolagsordningen eller eljest uppsåtligen eller af vårdslöshet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Angående styrelseledamöters skadeståndsansvar gentemot tredje man stadgas i 255 §.

67 §.

Hvad i denna lag finnes stadgadt om styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å suppleant i styrelsen.

Har suppleant utöfvat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva ägt kännedom därom.

Bestämmelse rörande den förutsättning, under hvilken suppleant äger utöfva styrelseledamots befogenhet, må ej registreras.

Om revision.

68 §.

Aktieägarna skola för granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper årligen utse revisorer. Åtminstone hvartannat år skall en af revisorerna ombytas.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst.

Den tid, för hvilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma. Revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Afgår revisor, innan den tid, för hvilken han blifvit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val af ny revisor.

69 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och öfriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Vid fullgörande af sitt uppdrag hafva revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej afse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen.

Revisorerna skola för hvarje räkenskapsår öfver granskningen afgifva en af dem underskrifven berättelse, som skall öfverlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 77 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen, vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande af extra bolagsstämma stadgas i 78 §.

70 §.

Hafva revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller

uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som af dem granskats, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om bolagsstämma.

71 §.

Aktieägares rätt att deltaga i handhafvandet af bolagets angelägenheter utöfvas å bolagsstämma. Där äge hvarje i aktieboken införd aktieägare, som anmäler sig till deltagande i förhandlingarna, rösträtt i enlighet med hvad i 74 § sägs. I bolagsordningen må kunna stadgas, att aktieägare för att vinna rätt till deltagande i förhandlingarna skall hos styrelsen anmäla sig viss tid, högst tre dagar, före bolagsstämman. Meddelas dylikt stadgande, skall i bolagsordningen jämväl intagas bestämmelser om kungörande af ort och tid för hållande af sådant styrelsesammanträde, som i 23 § 2 mom. 2 punkten sägs.

Vill någon själf eller genom ombud utöfva rösträtt för aktie, vare han, såframt å bolagsstämman aktieägare med sammanlagdt aktiebelopp af minst en tiondedel af den å stämman företrädde grundfonden framställt yrkande därom, pliktig att aflämna en af honom egenhändigt underskrifven försäkran, att han icke under falskt sken af köp, gåfva eller annat aftal åtkommit aktien, utan verkligen är ägare af densamma, och att han ej heller för att kringgå i lag eller bolagsordningen meddelade bestämmelser om rösträtt förvärfvat aktien med skyldighet att åter afyttra densamma. Hvad nu är stadgadt äge ej tillämpning å den, till hvilken aktien öfvergått genom arf, giftorätt eller testamente, ej heller då den uppgifne ägaren af aktien förut å ordinarie bolagsstämma såsom ägare fört talan för samma aktie, såframt ej visas, att därefter förändring i äganderätten till aktien ägt rum.

Skall försäkran afgifvas af förmyndare eller målsman eller eljest af någon, som är satt att företräda ägaren, varde försäkran därefter lämpad.

72 §.

Ej må någon själf eller genom ombud eller såsom ombud för annan å bolagsstämma deltaga i behandling af fråga rörande aftal mellan

honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling af fråga om aftal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Hvad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande gåfva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Ledamot af styrelsen må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, eller i val af revisor.

73 §.

Å bolagsstämma skall aktieboken af styrelsen hållas tillgänglig.

Där ej annat finnes stadgadt i bolagsordningen, välje bolagsstämman själf ordförande att leda förhandlingarna.

Å stämman skall upprättas och till godkännande framläggas en förteckning öfver närvarande aktieägare och ombud för aktieägare med uppgift å det antal aktier, för hvilket en hvar af dem äger utöfva rösträtt. Sedan denna förteckning, som skall tjäna till röstlängd vid stämman, godkänts, lände densamma till efterrättelse å stämman; dock att, där stämman uppskjutes till senare dag än nästföljande söckendag, ny förteckning skall upprättas å den fortsatta stämman.

Genom styrelsens försorg skall föras protokoll öfver förhandlingarna å stämman. Protokollet, hvori nyssnämnda förteckning intages, underskrifves af ordföranden och minst en å stämman utsedd aktieägare eller ombud för aktieägare. Senast två veckor efter stämman skall protokollet genom styrelsens försorg hållas tillgängligt för aktieägarna.

74 §.

Jämte hvad i öfrigt i denna lag är stadgadt om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma gälle,

1) att rösträtt ej må utöfvas för aktie, å hvilken icke fullgjorts förfallen inbetalning eller i fråga om hvilken ej, där så skolat ske, aflämnats sådan af pant åtföljd förbindelse, som i 24 § sägs;

2) att hvarje aktie, för hvilken rösträtt må utöfvas, berättigar till en röst;

3) att frånvarande aktieägares rösträtt må utöfvas genom ombud;

4) att ingen dock må för egna eller andras aktier utöfva rösträtt för mer än en femtedel af den å stämman företrädde grundfonden;

5) att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvas;

6) att vid lika röstetal val afgöres genom lottning, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes af de flesta röstande, eller, om jämväl antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

I bolagsordningen må kunna intagas bestämmelser afvikande från hvad ofvan under 2)—6) stadgas; dock *att* aktieägares rättighet att utöfva rösträtt ej får inskränkas utöfver hvad under 1) är föreskrifvet, *och att* aktieägares rättighet att genom ombud utöfva rösträtt ej får inskränkas i vidare mån än att föreskrift må kunna meddelas därom, att till ombud må utses allenast aktieägare. Utan hinder af hvad sålunda stadgats må i händelse af grundfondens ökning kunna i beslutet därom föreskrifvas, att för ny aktie icke må utöfvas rösträtt vid bestämmande af vinstutdelning, hvartill den nya aktien icke medför rätt.

Hvad ofvan under 1) stadgats utgör ej hinder för aktieägare att, under det han är förlustig sin rösträtt, med laga verkan deltaga i beslut, för hvars giltighet erfordras, att samtliga aktieägare förena sig därom.

75 §.

Bolagsstämma skall, där ej annorlunda är bestämdt i bolagsordningen, sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskrifver, kalla aktieägarna till bolagsstämma. Föreskrifna kallelseätgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet af beslut erfordras, att det fattas å två på hvarandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits. Kallelse till andra stämman skall, såframt för beslutets giltighet erfordras, att det å denna stämma biträdes af samtliga röstande, jämväl, där så ske kan, försändas i rekommenderadt bref till hvarje aktieägare.

76 §.

Under en vecka närmast före ordinarie bolagsstämma skall förteckning öfver de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas tillgänglig för aktieägarna å bolagets hufvudkontor äfvensom ofördröjligen öfversändas till aktieägare, som med uppgifvande af postadress anhåller därom.

Skall å stämman förekomma ärende, innefattande förslag till ändring af bolagsordningen, varde den föreslagna ändringen till sitt hufvudsakliga innehåll angifven i förteckningen.

Ärende, som ej varit upptaget å förteckningen, må ej vid stämman företagas till afgörande, där det ej enligt lag eller bolagsordningen skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes af ärende, som där skall afgöras. Utan hinder af hvad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande af extra stämma för behandling af visst ärende.

Aktieägare vare berättigad att få ärende hänskjutet till pröfning å stämman, såframt han hos styrelsen framställer yrkande därom minst tio dagar före stämman.

77 §.

Inom fyra månader efter utgången af hvarje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma, å hvilken styrelsen har att framlägga sin förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen för det förflutna året tillika med revisorernas berättelse.

78 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla aktieägarna till extra bolagsstämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra bolagsstämma. Äro ej samtliga revisorer ense om stämmas utlysande, gälle den mening, hvarom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal deras mening, som anse extra stämma ej böra hållas.

Extra bolagsstämma skall ock af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden eller den mindre del däraf, som kan vara bestämd i bolagsordningen.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit angifvet i kallelsen till stämman. Är fråga om ändring af bolagsordningen, skall den föreslagna ändringen till sitt hufvudsakliga innehåll angifvas i kallelsen.

79 §.

Underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla aktieägarna till ordinarie bolagsstämma, eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, hvarom i 78 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas så snart det med iakttagande af föreskrifven kallelsetid kan ske, har bankinspektionen att på anmälan af aktieägare ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

80 §.

Å den bolagsstämma, som i 77 § afses, skall balansräkningen med de rättelser och tillägg, som må finnas erforderliga, fastställas äfvensom frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid förvaltningsberättelsen omfattar företagas till afgörande.

Med balansräkningens fastställande eller med frågan om ansvarsfrihets beviljande skall dock anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst åtta veckor därefter, i fall så påfordras af aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden. Utöfver nämnda tid vare ej uppskof medgifvet.

Om talan emot styrelse eller revisorer.

81 §.

Ansvarsfrihet må ej anses styrelsen beviljad, såframt aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp, utgörande minst en femtedel af hela grundfonden, röstat däremot.

I ofvannämnda aktiebelopp må dock, där den eller de, som röstat mot ansvarsfrihets beviljande, äro i minoriteten, ej inräknas aktier, som aktieägare bekommit annorledes än genom arf, giftorätt eller testamente, utan så är, att han sedan minst sex månader före den stämma, där förvaltningsberättelsen framlades, varit i aktieboken införd såsom ägare af aktien.

Varder talan å förvaltningen under den tid förvaltningsberättelsen omfattar ej anställd inom sex månader från det berättelsen framlades å bolagsstämma, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad.

Utan hinder däraf, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen afsett äfven den handling.

82 §.

Har å bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse framlagts, eller å sådan fortsatt stämma, som i 80 § sägs, ansvarsfrihet ej blifvit beviljad, äge aktieägare med aktiebelopp, hvarom stadgas i 81 § 1 och 2 mom., å bolagets vägnar föra talan å förvaltningen. Samma lag vare i fråga om anställande af sådan talan å förvaltningen, som enligt 81 § 4 mom. må anställas utan hinder däraf, att ansvarsfrihet beviljats.

Sedan talan blifvit anställd, må den omständigheten, att en eller flere af de aktieägare, som anställt talan, afstått från fullföljd af densamma, ej utgöra hinder för de öfriga att fullfölja talan, ändå att dessas sammanlagda aktiebelopp är mindre än här ofvan sagts.

83 §.

Aktieägare, som enligt 82 § anställt talan å styrelsens förvaltning, svare för rättegångskostnaderna, dock med rätt att af bolaget erhålla ersättning i den mån kostnaderna täckas af hvad genom rättegången kommit bolaget till godo.

84 §.

Talan må ej anställas mot revisorer enligt 70 §, sedan två år förflutit från det revisorernas berättelse framlades å bolagsstämma, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blifvit begången.

85 §.

Afträdes bankaktiebolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen framlades å bolagsstämma, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen afser.

Kommer bolaget i konkurs inom två år från det revisorernas berättelse framlades å bolagsstämma, äge konkursboet mot dem anställa sådan talan, som omförmäles i 70 §.

Talan, hvarom ofvan i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

*Om ändring af bolagsordningen och visst annat fall, då särskild
röstpluralitet å bolagsstämma erfordras.*

86 §.

Beslut afseende ändring af bolagsordningen i fråga om grunderna för utöfvande af rösträtt och för fattande af beslut å bolagsstämma vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist hålles, biträdts af samtliga röstande och dessa tillika företrädts minst tre fjärdedelar af hela grundfonden.

Beslut om annan ändring af bolagsordningen eller om bolagets trädande i likvidation i andra fall än i 92 och 93 §§ sägs vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

Är för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare villkor bestämdt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

Å beslut om ändring af bolagsordningen skall sökas Konungens stadfästelse.

87 §.

Beslut om ändring af bolagsordningen skall af styrelsen ofördröjligen anmälas för registrering och må ej gå i verkställighet, innan registrering skett. Vid anmälan fogas två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelsen.

Om klander af bolagsstämmobeslut.

88 §.

Menar styrelsen eller ledamot däraf eller aktieägare, att beslut, som fattats å bolagsstämman, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerad, från dagen för registreringen. Försummas det, vare rätt till klandertalan mot beslutet förlorad.

Vill styrelsen anhängiggöra klandertalan, vare lag, som i 64 § 2 mom. sägs; dock skall styrelsens rätt till talan anses bevarad, om den där omförmälda stämman inom ofvan i denna paragraf stadgad tid blifvit utlyst att hållas så snart det med iakttagande af föreskrifven kallelsetid kan ske.

Har klandertalan anhängiggjorts, äge domstolen, när skäl därtill förekommer, att, innan slutligt utslag i målet meddelas, förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas. Om förordnandet skall, där klandrade beslutet är af beskaffenhet, att det bör registreras, underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

Domstols utslag, hvarigenom bolagsstämmobeslut upphäfts eller ändrats, gälle jämväl för de aktieägare, som ej instämt klandertalan.

89 §.

Har bolagsstämman bestämt arfvode åt styrelseledamot, revisor eller tjänsteman i bolaget eller eljest åt någon för fullgörande af honom meddeladt uppdrag, äge aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp, motsvarande minst en femtedel af hela grundfonden, där arfvodet förmenas vara för högt bestämdt, att inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerad, från dagen för registreringen hos rätten eller domaren göra ansökning om pröfning af arfvodets storlek; och äge rätten, där arfvodet uppenbarligen finnes vara bestämdt till oskäligt belopp, att efter vederbörandes hörande göra jämkning däri.

Om förlängning af bankaktiebolags oktroj.

90 §.

Ansökning om förlängning af bankaktiebolag meddelad oktroj skall af bolaget göras hos Konungen sist sexton månader, innan den löpande oktrojen tilländagår.

Beslut om sådan ansökning skall fattas å ordinarie bolagsstämma.

Om likvidation och upplösning.

91 §.

Visar sig vid uppgörande af bokslut eller eljest, att bankaktiebolag gjort sådana förluster, att tio procent af grundfonden förlorats, lämne styrelsen ofördröjligen meddelande därom å bolagsstämma.

Det åligger styrelsen att, när helst anledning yppas till antagande, att bolaget gjort förluster i den omfattning, hvarom ofvan förmäles, ofördröjligen upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska det samma.

92 §.

Har senast vid den i 91 § öförmälda bolagsstämma af aktieägare tecknats hvad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, äge bolaget att fortsätta rörelsen; men om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknad tillskott icke inbetalts inom tre månader från stämman, skall bolaget träda i likvidation.

De aktieägare, som verkställt tillskottet, äge att af bolagets blifvande behållna vinstmedel erhålla åter hvad af dem blifvit tillskjutet jämte ränta efter sex för hundra om året, innan annan utdelning får ske. Träder bolaget i likvidation, förr än sådant tillskott blifvit till fullo återguld, skall, sedan bolagets skulder blifvit betalda, tillskottet, dock utan beräkning af ränta för tid efter bankrörelsens upphörande, återgäldas af bolagets tillgångar, så långt de därtill förslå, innan någon utdelning å aktierna må äga rum.

93 §.

Bankaktiebolag skall ock träda i likvidation,

1) då bolaget icke öppnat sin rörelse inom ett år från bolagets bildande;

2) då grundfonden ej blifvit till hela sitt belopp inbetald inom ett år från det bolagets rörelse öppnades;

3) då antalet aktieägare nedgått under tjugu samt tillräckligt antal aktieägare ej inom tre månader inträddt;

4) då meddelad oktroj tilländagått, utan att ny oktroj beviljats;

5) då Konungen förklarat bolaget hafva förverkat oktrojen.

94 §.

Har bolagsstämman i enlighet med 86 § 2 mom. beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flere likvidatorer att verkställa likvidationen.

95 §.

Utser bolaget ej likvidatorer, ehuru sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 92 eller 93 § påkallar likvidation, svare de, som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

96 §.

Har sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 92 eller 93 § påkallar likvidation, och varder ej inom en månad därefter till registret, enligt hvad nedan sägs, anmälldt, att bolaget trädit i likvidation, förklare rätten, på ansökan af aktieägare eller styrelseledamot och efter bolagets hörande, att bolaget skall träda i likvidation; och förelägge rätten bolaget att inom viss tid, ej understigande en månad, utse en eller flere likvidatorer vid äfventyr, att förordnande i sådant hänseende eljest meddelas af rätten.

97 §.

Finnes bankaktiebolag, som enligt anmälan till registret trädit i likvidation, sedermera sakna till registret anmälda, behöriga likvidatorer,

vare aktieägare eller borgenär, så ock en hvar annan, hvars rätt kan vara beroende däraf, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning om utseende af likvidatorer. Kungörelse om ansökningen med uppgift om tiden, när densamma kommer att pröfvas af rätten, skall af rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i tidning inom orten. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flere sysslomän att emellertid taga bolagets egendom under vård och bevaka dess angelägenheter. Styrkes på utsatta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förordne rätten en eller flere likvidatorer att verkställa likvidationen.

Om förordnande af syssloman skall underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

98 §.

Likvidator skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst återkallas af bolaget.

Afgår likvidator, innan han fullgjort sitt uppdrag, och finnes ej suppleant, åligger det öfriga likvidatorer att ofördröjligen föranstalta om val af ny likvidator.

99 §.

Likvidatorerna skola ofördröjligen för registrering anmäla, att bolaget trädit i likvidation. Därvid skola uppgifvas

dels likvidatorernas samt, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn äfvensom nationalitet och hemvist,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utöfvas allenast af likvidatorerna gemensamt, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än likvidator eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Afgår likvidator eller suppleant eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar likvidator eller suppleant eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras af likvidatorerna.

Vid anmälan, att likvidator eller suppleant utsetts, skall fogas styrkt afskrift af protokoll eller annan handling, som bestyrker anmälan riktighet

100 §.

Då likvidatorer utsetts, göra styrelsen ofördröjligen redo för sin förvaltning under den tid, för hvilken ej förut förvaltningsberättelse framlagts å bolagsstämma.

Styrelsens redovisning skall af likvidatorerna ofördröjligen öfverlämnas till revisorerna, som hafva att granska densamma och däröfver inom fyra veckor afgifva skriftlig berättelse. Redovisningen jämte revisorernas berättelse framläggas af likvidatorerna, så snart det kan ske, å bolagsstämma; och skall å den stämma till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid redovisningen omfattar. Om behandlingen af denna fråga samt om rätt att tala å styrelsens förvaltning äge hvad i 80—83 och 85 §§ finnes stadgadt motsvarande tillämpning.

101 §.

Likvidatorerna åligger att ofördröjligen söka årsstämming å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder.

Då sådant erfordras för likvidationens verkställande och så snart det utan uppenbar skada kan ske, skall bolagets egendom förvandlas i penningar.

Bolagets egendom får ej afyttras under hand på andra villkor än som det af bankinspektionen enligt 238 § förordnade ombudet godkänt. Ombudet må ej utan synnerliga skäl motsätta sig af likvidatorerna ifrågasatt försäljning.

102 §.

Hafva under likvidationen bolagets tillgångar så nedgått i värde, att fara är för handen, att de ej fullt förslå till skuldernas gäldande, och är ej ställningen sådan, att bolagets egendom genast bör afträdas till konkurs, lämne likvidatorerna om ställningen, så snart det kan ske, meddelande å bolagsstämma och kalle till denna jämväl de kände fordringsägare, hvilka ännu icke erhållit betalning.

103 §.

Likvidatorerna hafva att sist två månader efter hvarje räkenskapsårs slut upprätta en redogörelse för sin förvaltning under året samt hålla den tillgänglig för aktieägarna.

Har likvidationen ej afslutats inom två år, skola i nästa redogörelse uppgifvas de hinder, som därför mött.

104 §.

Med den inskränkning, som föranledes af hvad i 101 § 3 mom. är stadgadt, skall om likvidatorers befogenhet att företräda bankaktiebolag och om deras rättigheter i öfrigt, så ock om deras skyldigheter gälla i tillämpliga delar hvad angående styrelse eller styrelseledamot är i denna lag stadgadt.

105 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 63 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af handling, som å bolagets vägnar utfärdas, äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

Har under handlingen ej bolagets firma tecknats på sätt, som ofvan i 1 mom. sägs, och framgår ej af handlingens innehåll såväl, att den utfärdats å bolagets vägnar, som ock att bolaget är i likvidation, vare de, som underskrifvit handlingen, ehvad densamma pröfvas vara för bolaget bindande eller ej, ansvarige för hvad genom handlingen må hafva slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

106 §.

Sedan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald, skola bolagets tillgångar skiftas. Är någon del af gälden tvistig eller ej förfallen och kan förty eller af annan orsak betalning ej ske, skola till samma gälds betalning erforderliga medel innehållas och återstoden skiftas.

Ej må annorledes än nu är sagdt skifte äga rum. Sker det eller befinnas innehållna medel ej lämna tillgång till gälds betalning, vare, i händelse af bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser, den, som vid skiftet något uppburit, skyldig att återbära hvad han bekommit.

107 §.

Aktieägare vare berättigad att af bolagets behållna tillgångar bekomma hvad å hans aktie i förhållande till hela grundfonden belöper.

108 §.

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skola de, så snart det kan ske, å bolagsstämma framlägga redovisning för sin förvaltning.

109 §.

Åtnöjes aktieägare ej med likvidatorernas redovisning, skall han genom stämning anhängiggöra sin talan hos domstol inom ett år från den dag, då redovisningen framlades å bolagsstämma. Försummas det, hafve han förlorat sin talan.

110 §.

Då likvidatorerna å bolagsstämma framlagt redovisning för sin förvaltning, anses bolaget upplöst; och skola likvidatorerna ofördröjligen därom göra anmälan för registrering.

Vid anmälan skall fogas bestyrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet, äfvensom bevis om dagen för årsstämmningens utfärdande.

111 §.

Afträdes bankaktiebolags egendom till konkurs, skall underrättelse om den offentliga stämningen samtidigt med kungörelsen därom genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där vid konkursens början likvidatorer varit utsedda, af dessa. Under konkursens fortgång må dock i behörig ordning kunna utses nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer.

112 §.

Finnes efter konkursens afslutande öfverskott för bolaget, skall likvidation verkställas i enlighet med bestämmelserna i 94, 95, 97—99, 101 och 103—110 §§. Har ej inom en månad efter konkursens afslutande till registret anmälts, att bolaget trädt i likvidation, vare lag, som i 96 § sägs.

Finnes ej öfverskott, anses bolaget upplöst, då konkursen avslutats. Det åligger dem, som under konkursen sist företräd bolaget såsom konkursgäldenär, att om bolagets sålunda skedda upplösning ofördröjligen göra anmälan till registret.

II. Om solidariskt bankbolag.

Om solidariskt bankbolags bildande.

113 §.

De, som, i ändamål att drifva bankrörelse, vilja stifta bolag med personlig ansvarighet för delägarna och som åstunda att försäkra sig om tillgodonjutande af de rättigheter denna lag medgifver sådant bolag, skola därom göra ansökning hos Konungen och därvid foga fullständig bolagsordning.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska medborgare och till antalet minst tio.

Finnes i ansökningen afsedt bolag (solidariskt bankbolag) vara nyttigt för det allmänna, pröfvar Konungen bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författningar i öfrigt, så ock om och i hvad mån därutöver, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, särskilda bestämmelser må erfordras.

Stadfästes bolagsordningen, meddelar Konungen tillåtelse till bankrörelsens drifvande (oktroj) under en tid af högst tio år och därutöver intill slutet af då löpande kalenderår.

114 §.

Solidariskt bankbolags grundfond skall utgöra minst en miljon kronor; dock att, där de i bolagsordningen meddelade närmare bestämmelser angående bolagets rörelsegrenar och villkoren därför uppenbarligen gifva vid handen, att bolaget icke har till ändamål att drifva bankrörelse i större omfång, utan blott att tillgodose den mindre omställningen å viss ort, grundfonden må, om Konungen gifver därtill lof, bestämmas till lägre belopp, dock ej understigande fem hundra tusen kronor.

Skall grundfonden kunna utan ändring af bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, må minimikapitalet ej utgöra mindre än hälften af maximikapitalet.

115 §.

Grundfonden skall fördelas i hufvudlotter å lika belopp i svenskt mynt.

Hvad för hufvudlott skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå hufvudlotten skall lyda.

Hufvudlott vare mot bolaget odelbar.

116 §.

Solidariskt bankbolag skall bestå af minst trettio hufvudlottägare. De skola vara svenska medborgare. Hufvudlottägarna ansvara för uppfyllandet af alla bolagets förbindelser, en för alla och alla för en.

Den ansvarighet för bolagets förbindelser, hvilken enligt denna paragraf åligger hufvudlottägare utöfver hans andel i grundfonden, må ej af bolagets borgenärer göras gällande i annan ordning, än som i lagen angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs stadgas rörande solidariskt bankbolag.

117 §.

Hufvudlottägarna stände öppet att med sig förena kommanditlottägare. Sådana lottägare äro icke för bolagets förbindelser ansvarige med mera än de i bolaget insatt eller åtagit sig insätta. Ej må kommanditlottägare i bolaget inrymmas för större belopp än som motsvarar hälften af grundfonden. Det af kommanditlottägare tillskjutna belopp häftar lika med grundfonden för bolagets samtliga förbindelser, men äga vid bolagets upplösning kommanditlottägare återfå hvad de insatt, innan utdelning å hufvudlotterna må äga rum. Kommanditlott skall lyda å samma belopp som hufvudlott. Hvad för kommanditlott skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå lotten skall lyda. Kommanditlott vare mot bolaget odelbar.

Kommanditlottägare må ej deltaga i andra beslut å bolagsstämma än val af revisorer.

118 §.

Bolagsordning för solidariskt bankbolag skall angifva

1) bolagets firma;

- 2) de rörelsegränar, bolaget må utöfva;
- 3) den ort inom riket, där bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 4) antalet af styrelsens ledamöter, tiden för deras befattningar samt grunderna för styrelsens beslutförhet;
- 5) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordinarie stämma eller, där flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;
- 6) det sätt, hvarpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till lottägarnas kännedom, äfvensom den tid före stämma, då föreskrifna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;
- 7) grunderna för utöfvande af rösträtt och för fattande af beslut å bolagsstämma, såvidt de skola afvika från hvad härom finnes föreskrifvet i 190 och 202 §§;
- 8) grundfonden eller, där grundfonden skall kunna utan ändring af bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
- 9) det belopp, hvarå hufvudlott skall lyda;
- 10) antalet revisorer samt tiden för deras befattningar;
- 11) huruvida kommanditlottägare må i bolaget inrymmas samt, därest det medgifves, den rätt till vinstutdelning, som skall dem tillkomma, jämte de bestämmelser i öfrigt, som må finnas erforderliga.

119 §.

I firma för bankbolag, hvars grundfond ej understiger en miljon kronor, skola ingå orden »enskild bank». Sådan firma må ej af annan begagnas.

Understiger bankbolags grundfond en miljon kronor, skall bolagets firma innehålla ordet »folkbank».

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan förut i aktiebolagsregistret införd, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk bankinrättning, som är allmänt känd här i riket.

120 §.

Teckning af hufvudlott skall ske å teckningslista, som egenhändigt underskrifvits af stiftarna, eller å afskrift af sådan teckningslista, bestrykt af notarius publicus.

Teckningslista skall innefatta styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen samt angifva

1) den ordning, hvori tecknare bör fullgöra hvad honom åligger på grund af teckningen;

2) den tid, ej öfverstigande sex månader från det stadfästelsen meddelats, inom hvilken konstituerande stämma skall hållas;

3) där för hufvudlott skall inbetalas högre belopp än det, hvarå hufvudlott skall lyda, det belopp, som skall för sådan lott inbetalas;

4) där i bolagsordningen minimi- och maximikapital angifvits, men allenast ett visst belopp, understigande maximikapitalet, skall få tecknas eller ock ett visst belopp, öfverstigande minimikapitalet, minst skall tecknas, storleken af sådant belopp.

Där annan än stiftare må verkställa teckning, skall teckningslista, hvarå sådan teckning må äga rum, dessutom innehålla uppgift å det antal hufvudlotter, som en hvar af stiftarna tecknat, och å den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning hufvudlotterna skola fördelas mellan tecknarna.

Hvarje stiftare skall teckna minst en hufvudlott.

121 §.

Ej må stiftare eller annan af bolaget för dess bildande njuta godtgörelse utöfver ersättning för utgifter, som för bildandet varit uppenbarligen nödvändiga. Ej heller må utom i fall, hvarom i 254 § stadgas, för hufvudlott tillskjutas annat än penningar eller stiftare förbehålla sig eller annan särskild förmån eller rättighet.

122 §.

Teckning af hufvudlott vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 120 §.

Teckning med villkor vare utom i fall, hvarom i 254 § stadgas, ogiltig.

123 §.

Har ej före utgången af den tid, inom hvilken enligt teckningslistan konstituerande stämma skall hållas, beslut å sådan stämma fattats om bolagets bildande eller om uppskof därmed enligt hvad i 126 § stadgas, vare teckningen icke vidare bindande.

124 §.

Ej må sådan grund för tecknings ogiltighet, som i 122 och 123 §§ afses, göras gällande, utan så är, att den hos registreringsmyndigheten anmälts före bolagets registrering.

125 §.

Konstituerande stämman utlyses af stiftarna i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma.

126 §.

Styrkes å stämman genom behöriga teckningslistor, att det belopp, som enligt teckningslistan minst skall tecknas, är fulltecknad och att tecknarna utgöra minst det antal, som i 116 § sägs, skall, sedan i händelse af öfverteckning hufvudlotterna blifvit mellan tecknarna fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock att, där minst en fjärdedel af de närvarande eller ock tecknare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp af minst en fjärdedel af den vid stämman företrädde grundfonden rösta därför, med frågans afgörande skall anstå till fortsatt stämman å viss dag minst fyra och högst sex veckor därefter. Å den fortsatta stämman varde frågan utan vidare uppskof afgjord.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de flesta röstande hafva förenat sig därom och utgöra dessa minst en fjärdedel af hela antalet tecknare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp af mer än halfva den å stämman företrädde grundfonden och minst en fjärdedel af hela grundfonden, skall bolaget anses bildadt samt val af styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

127 §.

Vid konstituerande stämman skall genom stiftarnas försorg föras protokoll; och lände i öfrigt i tillämpliga delar till efterrättelse hvad i 189 § finnes stadgadt om protokoll, val af ordförande och förteckning öfver de närvarande.

Hvad i 190 § är stadgadt om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma äge med de afvikelser, som föranledas af bestämmelserna i 126 §, motsvarande tillämpning å konstituerande stämman.

128 §.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut är stadgadt i 204 och 205 §§ gälle i tillämpliga delar i frågan om talan å beslut, som fattats å konstituerande stämman.

129 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blifvit valda, så ock inför bankinspektionen styrkts, *dels* att af det tecknade beloppet, efter afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än äfven för rätt till delaktighet i bolaget, som af tecknare må hafva enligt 140 § förverkats och ej af annan öfvertagits, minst tjugu procent blifvit behörigen inbetalda, *dels* att för inbetalning af återstoden aflämnats pant, som bankinspektionen pröfvat fullgod, *dels ock* att en hvar af hufvudlottägarna till förvaring hos bolaget öfverlämnat sådan handling, som i 134 § sägs, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras; dock får registrering ej ske, där det tecknade beloppet efter ofvannämnda afdrag understiger det belopp, som enligt teckningslistan minst skall tecknas.

130 §.

Innan bolaget registrerats, kan det ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara; dock äge bolagets styrelse föra talan om utbekommande af tecknad belopp.

Handla styrelseledamöter, lottägare eller andra å bolagets vägnar, innan det blifvit registrerad, svare de, som i åtgärden eller beslut därom deltagit, för uppkommande förbindelser såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

131 §.

Ansökning om bolagets registrering skall göras af dess styrelse. I sådan ansökning skola uppgifvas

dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn äfvensom nationalitet och hemvist,

dels bolagets postadress,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utöfvas allenast af styrelsen, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Vid ansökningen skola fogas

1) Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen, i två styrkta afskrifter;

2) af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokollet vid konstituerande stämman, så ock, där annan stämman hållits, af det därvid förda protokollet;

3) en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit af hufvudlottägare tecknad, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för rätt till delaktighet i bolaget, som af tecknare må hafva enligt 140 § förverkats och ej af annan öfvertagits, äfvensom, där kommanditlottägare blifvit i bolaget inrymda, huru mycket af det utaf dem tecknade beloppet blifvit inbetaladt; skolande styrelseledamöternas namnunderskrifter vara af vittnen styrkta;

4) bevis från bankinspektionen, utvisande dels huru mycket af det belopp, hvartill grundfonden jämlikt bestämmelsen under 3) uppgifvits, blifvit behörigen inbetaladt, dels att för inbetalning af återstoden aflämnats pant, som bankinspektionen pröfvat fullgod, dels ock att en hvar af hufvudlottägarna till förvaring hos bolaget öfverlämnat sådan handling, som i 134 § sägs;

5) teckningslistorna, så ock styrkta afskrifter af desamma;

6) styrkt afskrift af den i 137 § omförmälda bok i hvad den afser hufvudlottägare.

Om lottbrief och lottbok samt lottägars rätt att afgå från bolaget.

132 §.

Å lotterna skola utfärdas bref. Dessa skola undertecknas af styrelsen samt angifva ordningsnummer å den eller de lotter, hvarå brefven lyda, belopp å lott och dagen för utfärdandet. Lottbref skall

ställas till viss man. Styrelseledamots namnteckning må kunna återgifvas genom tryck eller på annat dylikt sätt; dock skall hvarje lottbref vara egenhändigt undertecknad af minst två styrelseledamöter.

133 §.

Ej må lottbref utgifvas, innan bolaget registrerats och grundfonden blifvit till fullo inbetald.

134 §.

Hvarje hufvudlottägare skall till förvaring hos bolaget öfverlämna en egenhändigt undertecknad och af två personer bevittnad handling, innefattande uppgift å de lotter, han i bolaget äger. Innan sådan handling afgifvits, må han icke från bolaget uppbära utdelning eller utöfva annan rättighet, som tillkommer hufvudlottägare.

135 §.

Hufvudlottägare vare ej berättigad att under oktrojtiden från bolaget afgå, med mindre bolaget därtill samtycker.

Samma lag vare för hufvudlottägars stärbhus; dock att, där stärbhusets hufvudlott på grund af arf eller giftorätt tillfallit stärbhusdelägare, som jämlikt 116 § kan antagas såsom hufvudlottägare, och denne aflämnat sådan handling, som i 134 § sägs, de öfriga delägarna äro skilda från bolaget.

Kommanditlottägare må sina lotter å annan öfverlåta efter anmälan hos bolagets styrelse och under iakttagande i öfrigt af de föreskrifter, bolaget i sådant afseende må meddela.

136 §.

Har annorledes än på grund af arf eller giftorätt hufvudlott öfvergått till ny ägare, må denne ej, förrän bolaget godkänt öfverlåtelsen, utöfva någon hufvudlottägare tillkommande rättighet i vidare mån, än att han, där 116 § icke utgör hinder för hans antagande till hufvudlottägare, äger att efter aflämnande af sådan handling, hvarom i 134 §

förmäles, lyfta den utdelning, som faller å hufvudlotten, och utöfva densamma, i händelse af grundfondens ökning, tillkommande företrädesrätt till teckning af ny lott, äfvensom uppbära hvad å hufvudlotten belöper vid bolagets likvidation.

Bolagets rätt att pröfva öfverlåtelse må, med de undantag, hvarom här nedan i 3 mom. förmäles, å ordinarie bolagsstämma för tiden till nästa ordinarie bolagsstämma öfverlätas på styrelsen. Kallelse till styrelsesammanträde, då sådan pröfning af öfverlåtelse äger rum, skall innehålla uppgift, att så beskaffad fråga förekommer vid sammanträdet. Godkännes ej öfverlåtelsen enhälligt af de vid sammanträdet närvarande styrelseledamöterna, hänskjutes frågan till ordinarie bolagsstämmas afgörande. Öfverlåtelser, som styrelsen godkänt, skola vid näst därefter inträffande ordinarie bolagsstämma anmälas.

Vill hufvudlottägare öfverlåta sin sista lott eller vill ledamot af styrelsen öfverlåta någon af de hufvudlotter, han innehade, då han senast utsågs till styrelseledamot, må sådan öfverlåtelse pröfvas endast af ordinarie bolagsstämma.

137 §.

Å solidariskt bankbolags hufvudkontor skall styrelsen ofördröjligen upplägga en lottbok. I denna skola samtliga såväl hufvudlottägare som kommanditlottägare upptagas och anteckning göras om de lotter, en hvar innehar.

Har lott öfvergått till ny ägare och denne vunnit inträde i bolaget, skall anteckning härom genast göras i lottboken, och anmärkes tillika dagen, då anteckning skett.

Styrelsen åligger att låta en hvar, som sådant önskar, taga kännedom af lottboken å de tider, banken hålles öppen för allmänheten, äfvensom, mot afgift, erhålla till riktigheten af vederbörande tjänsteman styrkt utdrag därur.

138 §.

När uti lottboken anteckning skett om förändring i äganderätten till hufvudlott, skall uppgift härom med angifvande af lottens nummer af styrelsen ofördröjligen aflämnas för registrering.

Om inbetalning och ökning af grundfonden samt om kommanditfond.

139 §.

Af solidariskt bankbolags grundfond skola minst fyrtio procent vara inbetalda inom tre månader och återstoden inom åtta månader från öppnandet af bolagets rörelse.

Har tecknare af hufvudlott ej vid bolagets bildande erlagt full betalning, vare han skyldig aflämna af fullgod pant åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i den ordning, teckningslistan angifver.

Ej vare tecknare af hufvudlott berättigad att kvitta sin skuld på grund af teckning mot fordran hos bolaget.

140 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å hufvudlott, vare han skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen.

Varder, innan pant, hvarom i 139 § förmäles, blifvit aflämnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid, eller försummar någon att aflämna sådan pant, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara rätten till delaktighet i bolaget förverkad. Samma lag vare, där senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och aflämnad pant ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse om tiden för inbetalning, äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som skall gälla för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma, så ock, där lottecknarens postadress uppgifvits för styrelsen, till honom blifvit försänd i rekommenderadt bref.

Då rätt till delaktighet i bolaget förverkats, kan hvad å hufvudlotten redan inbetalts eller hvad genom realisering af aflämnad pant influtit ej återfordras.

141 §.

Är rätt till delaktighet i bolaget förverkad, efter ty ofvan är sagdt, vare tecknaren af hufvudlotten, där bolagets egendom afträdes till konkurs, som börjar inom två år efter utgången af den för hufvudlotternas in-

betalning bestämda tid, ändock skyldig ej mindre att, såvidt borgenärers rätt därpå beror, fullgöra återstående inbetalningen, i den mån den ej visas vara för öfvertagande af aktierätten verkställd af annan, än ock att härutöfver i den ordning, som i 116 § 2 mom. sägs, inbetala hvad som erfordras för gäldande af bolagets förbindelser.

142 §.

Sist fyra månader efter utgången af den i 139 § för hufvudlotternas slutliga inbetalning bestämda tid skall styrelsen, där ej anmälan om hela grundfondens inbetalning förut skett, för registrering aflämna en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift, huruvida grundfonden blifvit till hela sitt belopp inbetald. Styrelseledamöternas namnunderskrifter skola vara af vittnen styrkta.

143 §.

Hafva kommanditlottägare blifvit i bolaget inrymda, innan ansökning om bolagets registrering gjorts, skall ofördröjligen efter utgången af den för kommanditlotternas inbetalning bestämda tid, där ej anmälan om full inbetalning förut skett, af styrelsen för registrering aflämnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å lotterna inbetalts, jämte styrelseledamöternas skriftligen afgifna försäkran, att den anmälda inbetalningen å lotterna behörigen fullgjorts. Styrelseledamöternas namnunderskrifter skola vara af vittnen styrkta.

Varder, efter det nyssnämnda uppgift blifvit aflämnad, ytterligare inbetalning å kommanditlotter fullgjord, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ofvan sägs.

144 §.

Ökning af grundfonden medelst ny teckning må ej beslutas, innan det belopp, hvartill grundfonden vid beslutets fattande uppgår, till fullo inbetalts och registrering därom skett. Ej heller må, där beslut om sådan ökning förut fattats, ytterligare ökning beslutas, innan på grund af förra beslutet tecknad belopp, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för förverkad och ej af annan

öfvertagen rätt till delaktighet i bolaget, blifvit till fullo inbetaldt och detta förhållande registrerats.

Lottbref må i fall, hvarom ofvan sägs, ej utgifvas, innan full betalning erlagts för den eller de lotter, hvarå brefvet lyder.

Beslut om ökning jämlikt denna paragraf kan fattas endast af bolagsstämma.

145 §.

Beslutet om grundfondens ökning skall angifva

- 1) det belopp, hvarmed grundfonden må ökas;
- 2) den tid, ej understigande fyra veckor från den dag, då beslutet enligt 147 § 2 mom. kungjorts i allmänna tidningarna, inom hvilken lottägare må begagna den honom enligt 1 mom. af samma paragraf tillkommande företrädesrätt till teckning;
- 3) det belopp, som skall för lott inbetalas;
- 4) den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning lotterna skola fördelas mellan tecknarna.

146 §.

Bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg ofördröjligen anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Där beslutet ej innefattar ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

147 §.

Hvarje hufvudlottägare vare berättigad att, i den mån sådant kan ske, af de nya lotterna efter teckning erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Det åligger styrelsen att genom kungörelse i allmänna tidningarna och i tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte, äfvensom, i den mån så ske kan, genom rekommenderade bref om bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning underrätta hufvudlottägarna.

148 §.

Hufvudlottägare, som vill begagna honom tillkommande företrädesrätt till teckning af ny lott, vare skyldig att vid teckningen förete det eller de lottbref, hvarå teckningsrätten grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant lottbref förses med påskrift, att teckningsrätten begagnats.

149 §.

Teckning af de nya hufvudlotterna skall ske å teckningslista, försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, eller å afskrift af sådan teckningslista, bestyrkt af notarius publicus.

Teckningslista skall innehålla bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning samt uppgift å de tidningsnummer, i hvilka beslutet enligt 147 § 2 mom. varit infördt.

I teckningslista skall ock angifvas förutvarande grundfondens storlek äfvensom den ordning, i hvilken tecknare bör fullgöra hvad honom på grund af teckningen åligger.

Ett exemplar af bolagsordningen skall bifogas hvarje teckningslista.

150 §.

Teckning af ny hufvudlott vore ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 149 § 1, 2 och 3 mom.

Teckning med villkor vare utom i fall, hvarom i 254 § stadgas, ogiltig.

Ej må sådan grund för ogiltighet af teckning af hufvudlott, som ofvan i denna paragraf afses, göras gällande, utan så är, att den anmäls hos registreringsmyndigheten, innan registrering enligt 152 § skett i anledning af anmälan, att lotten till fullo inbetalts.

151 §.

Sist ett år från det bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning fattades skall för ny hufvudlott full betalning erläggas.

Bestämmelserna i 121 § om förbud mot tillskott å hufvudlott i annat än penningar och mot förbehåll af särskild förmån eller rättig-

het vid teckning äfvensom bestämmelsen i 139 §, att tecknare ej är berättigad till kvittning, gälle ock vid ny teckning; och skall jämväl vid sådan teckning äga motsvarande tillämpning hvad i 140 § finnes stadgad om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad hufvudlott, så ock om anmaning att fullgöra sådan inbetalning.

152 §.

Sist sex månader efter utgången af den för inbetalning af de nya hufvudlotterna bestämda tid skall styrelsen för registrering anmäla, huru många hufvudlotter till fullo inbetalts. Vid anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skola fogas

1) en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande *dels* uppgift, huru mycket blifvit tecknad, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för rätt till delaktighet, som af tecknare förverkats och ej af annan öfvertagits, *dels ock* försäkran, att den anmälda inbetalningen å hufvudlotterna behörigen fullgjorts;

2) teckningslistorna, så ock styrkta afskrifter af desamma;

3) ett exemplar af de tidningar, i hvilka bolagsstämmans beslut om ökningen enligt 147 § 2 mom. varit infördt.

Varda efter aflämnandet af ofvannämnda handlingar hufvudlotter ytterligare till fullo inbetalda, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ofvan under 1) sägs.

Grundfonden skall, så snart registrering skett i anledning af anmälan, som ofvan i denna paragraf sägs, anses ökad med sammanlagda beloppet af de hufvudlotter, som anmälts vara till fullo inbetalda.

153 §.

Utan hinder af hvad i 144—152 och 203 §§ finnes stadgad må styrelsen besluta grundfondens ökning under förutsättning af bolagsstämmans godkännande. I ty fall skola i afseende å bolagsstämmans beslut, hvarigenom sådant godkännande meddelas, bestämmelserna i 144 och 146 §§ äga motsvarande tillämpning, och skall hvad i 145, 147—152 §§ är föreskrifvet lämpas å styrelsens beslut om ökningen och å verkställigheten däraf; dock gälle, att för ny lott full betalning

skall erläggas sist ett år från det bolagsstämman godkänt styrelsens beslut; *att* innan sådant godkännande meddelats, den i 152 § 1 mom. föreskrifna anmälan till registret ej må göras; *och att* förty, där den i sistnämnda paragraf stadgade tid för anmälningsskyldighetens fullgörande tilländagått, innan godkännandet meddelats, sagda anmälan skall göras samtidigt med den i 146 § föreskrifna anmälan till registret af bolagsstämmans beslut.

154 §.

Grundfonden må kunna ökas jämväl medelst öfverföring till den samma af besparade vinstmedel, som ej afsatts till reservfond; och skola därvid bestämmelserna i 144 § 1 och 3 mom. äga motsvarande tillämpning.

Hvarje hufvudlottägare vare berättigad att af de nya lotterna erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Beslutet om grundfondens ökning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Innefattar beslutet ej ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

Grundfonden skall, så snart registrering af beslutet skett, anses ökad med det belopp, som enligt beslutet skall till grundfonden öfverföras.

Ej må bref å ny lott utlämnas till lottägare, innan registrering af beslutet om ökningen skett eller innan lottägaren företett det eller de lottbref, hvarå rätten att erhålla ny lott grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant lottbref föras med påskrift, att bref å ny lott utlämnats.

155 §.

Har, efter det ansökning om bolagets registrering gjorts, beslut fattats om teckning af kommanditlotter, skall beslutet, äfven om det ej innefattar ändring af bolagsordningen, ofördröjligen af styrelsen anmälas för registrering och må ej, innan registrering skett, bringas

till verkställighet. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Där beslutet ej innefattar ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af kommanditlotterna bestämda tid skall af styrelsen för registrering aflämnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å lotterna inbetalts, jämte styrelseledamöternas skriftligen afgifna försäkran, att den anmälda inbetalningen å lotterna behörigen fullgjorts. Styrelseledamöternas namnunderskrifter skola vara af vittnen styrkta.

Varder, efter det nyssnämnda uppgift blifvit aflämnad, ytterligare inbetalning å kommanditlotter fullgjord, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ofvan sägs.

Om reservfond, vinstutdelning och balansräkning.

156 §.

Af solidariskt bankbolags årsvinst, efter afdrag för hvad som åtgår till betäckande af möjligen förefintlig brist från föregående år, skola minst femton procent afsättas till reservfond. Vid beräkning af det belopp, som sålunda minst skall afsättas till reservfonden, må ej från årsvinsten afdragas den andel däri, som kan hafva tillerkänts styrelseledamot eller annan såsom arfvode (tantiem). Sedan reservfonden uppgått till ett belopp, motsvarande femtio procent af grundfonden, må vidare afsättning af årsvinsten kunna upphöra; nedgår reservfonden under det sålunda stadgade beloppet, skall afsättning till fonden ånyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid teckning må hafva för lotterna erhållits utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, där rätt till delaktighet i bolaget förverkats, hvad som blifvit inbetaldt å lotten eller influtit genom realisering af aflämnad pant.

Nedsättning af reservfonden må beslutas allenast för betäckande af förlust, som enligt fastställd balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet och som icke kan ersättas af andra befintliga, till framtida förfogande afsatta medel.

157 §.

Ej må till lottägarna utbetalas annat än den vinst, som förefinnes enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall afsättas till reservfonden. Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med hvad sålunda stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

158 §.

Bolagsstämman må ej förfoga öfver bolagets vinstmedel eller öfriga tillgångar för ändamål, som uppenbarligen är för bolagets verksamhet främmande; stämman dock obetaget att till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål använda tillgång, som i förhållande till bolagets ställning är af ringa betydelse.

Det tillkomme bolagsstämman att besluta, huruvida och i hvad mån den vinst, som enligt 157 § 1 punkten kan utdelas, skall till det ändamål användas.

159 §.

Jämte hvad i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar är stadgadt gälle i afseende å upprättande af solidariskt bankbolags balansräkning:

1) Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig öfver sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärfvande eller anskaffande.

2) Andra tillgångar än fast egendom, afsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må dock upptagas till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärfvande eller anskaffande, såframt sådant särskildt angifves i den förvaltningsberättelse styrelsen enligt 181 § har att aflämna.

3) Osäkra fordringar skola upptagas endast till de belopp, hvarmed de beräknas komma att inflyta, och värdelösa fordringar afskrifvas.

4) Fast egendom, afsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må ej i vidare mån än som betingas af därå nedlagda förbättringar upptagas till högre värde än det, hvartill den varit uppförd i närmast föregående fastställda balansräkning.

5) De belopp, hvartill grund- och reservfonder, den genom tillskott af kommanditlottägare bildade särskilda fond (kommanditfond) samt andra fonder uppgå, skola hvar för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna; och må därvid grundfondens och kommanditfondens belopp ej minskas, så länge bankrörelsen fortfar.

6) Kostnader för bolagets bildande, organisations- eller förvaltningskostnader må ej uppföras såsom tillgång.

Om rörelsen.

160 §.

Med den inskränkning, som här nedan sägs, må solidariskt bankbolag, jämte in- och utlåning af penningar, idka annan verksamhet, som därmed står i samband.

161 §.

Ej må solidariskt bankbolag för egen räkning drifva handel med annat än guld samt in- och utländskt mynt, växlar, checker, invisningar äfvensom obligationer och andra för den allmänna rörelsen afsedda forskrifningar.

162 §.

Egendom, hvarmed solidariskt bankbolag ej må drifva handel för egen räkning, äger solidariskt bankbolag förvärfva endast i det fall, att fråga är om fastighet, afsedd för bankens inrymmande, eller inventarier, hvilka anskaffas för rörelsen eller till fastighet, som bolaget äger; dock må med den inskränkning, som framgår af 163 §, solidariskt bankbolag,

till skyddande af fordran, å offentlig auktion eller fondbörs inköpa egendom, som är för fordringen utmätt eller pantsatt, så ock såsom betalning öfvertaga lös egendom, där uppenbart är, att bolaget eljest skulle lida afsevärd förlust.

Egendom, hvilken bolaget sålunda till skyddande af fordran inköper eller öfvertager, skall åter afyttras, så snart det kan ske till belopp, som täcker fordringen.

Öfvertager solidariskt bankbolag egendom såsom betalning enligt hvad nyss är sagdt, skall anmälan därom ofördröjligen göras hos bankinspektionen.

163 §.

Ej må solidariskt bankbolag förvärfva eller såsom pant mottaga egen lott eller annat solidariskt bankbolags hufvudlott.

164 §.

Solidariskt bankbolag, som afsatt reservfond, uppgående till mera än femtio procent af bolagets grundfond, må äfven under andra förhållanden än i 162 § sägs förvärfva aktie i emissionsbank; dock må bolaget ej på en gång innehafva jämlikt denna bestämmelse förvärfvade aktier till högre bokfördt belopp än det, hvarmed reservfonden öfverskjuter femtio procent af grundfonden.

165 §.

Solidariskt bankbolags inlåning må ej öfverstiga fem gånger beloppet af bolagets egna fonder.

Solidariskt bankbolag vare skyldigt att i tillgångar, hvilka kunna med lätthet förvandlas i penningar, redovisa kassareserv till belopp, som tillsammans med den inneliggande kassan motsvarar minst tjugufem procent af de förbindelser, som det åligger bolaget att vid anfordran fullgöra. Pantsatt tillgång, som nu sagts, må härvid icke tagas i beräkning; dock att, där tillgången utgör säkerhet för aftalad kredit, som ej af bolaget till fullo begagnats, den må beräknas till det belopp, som bolaget enligt aftalet är berättigadt ytterligare utbekomma. Nedgår

kassareserv under hvad nu är sagdt, skall den, så snart det kan ske, åter uppbringas till föreskrifvet belopp.

Är solidariskt bankbolag ägare af fastighet, afsedd för bankens inrymmande, vare bolaget pliktigt att i tillgångar, som i 2 mom. sägs, redovisa kassareserv jämväl för det belopp, hvarmed fastighetens bokförda värde må öfverstiga tio procent af bolagets egna fonder eller, där fråga är om fastighet, som förvärfvats, innan denna lag trädt i kraft, för det lägre belopp, som Konungen på framställning af bolagets styrelse kan bestämma.

166 §.

Ej må solidariskt bankbolag vid aftal om kredit eller eljest i sin rörelse förbehålla sig andel i vinst på affär, som bolaget själf icke äger afsluta.

167 §.

Solidariskt bankbolag må ej utfärda tryckta eller graverade, till innehafvaren eller till viss man eller order ställda förbindelser.

168 §.

Varda penningar hos solidariskt bankbolag insatta att där innestå viss tid, mot eller utan ränta, skall bevis, som bolaget därom utfärdar, ställas till viss man och innehålla, att öfverlåtelse må ske endast till viss man samt att öfverlåtelsen bör till nye ägarens säkerhet anmälas hos bolaget.

Å medel, som insättas på så kallad sparkasseräkning eller därmed likartad räkning, må icke godtgöras ränta för högre belopp än tre tusen kronor af en insättares tillgodohafvande. Ej heller må solidariskt bankbolag ikläda sig skyldighet att annorledes än viss tid, minst en vecka, efter uppsägning återbetala å sådan räkning insatta medel; styrelsen dock lämnadt öppet att, då sådant pröfvas kunna ske utan olägenhet, i särskilda fall medgifva utbetalning utan afvaktan på uppsägningstidens utgång. Insättning å räkning, hvarom ofvan sägs, antecknas i motbok, som utlämnas till räkningshafvaren. Då medel å sådan räkning lyftas, skall anteckning därom göras i motboken.

Om styrelse och firmateckning.

169 §.

Hufvudlottägarna skola inom sig utse en styrelse af minst fem ledamöter.

Styrelsen äge, i enlighet med hvad i denna lag är stadgadt, förvalta bolagets angelägenheter.

Ledamot af styrelsen skall vara bosatt här i riket. Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Afgår styrelseledamot, innan den tid, för hvilken han blifvit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det öfriga styrelseledamöter att ofördröjligen föranstalta om val af ny ledamot. Utan hinder af hvad nu stadgats må dock, där bolagsordningen sådant medgifver, med valet kunna anstå till nästa ordinarie bolagsstämma, såframt styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter.

170 §.

Styrelsen, så ock den eller de särskilda styrelseledamöter, som bemyndigats teckna bolagets firma, äge att själfva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än äfven inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller viss styrelseledamot, vare, i den mån ej annat följer af hvad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

171 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen och de styrelseledamöter, som, efter ty i 170 § är sagdt, äga företräda bolaget, pliktiga att i sin förvaltning af bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller af bolagsstämman eller, såvidt rörer styrelseledamot, af styrelsen meddelas.

Styrelsen eller styrelseledamot må dock ej efterkomma bolagsstämmans föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsordningen.

172 §.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blifvit bestämdt i bolagsordningen eller af bolagsstämman, meddelas af styrelsen.

Ej må sådant bemyndigande meddelas af bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant afseende.

173 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej företagas, utan att, såvidt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

174 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämdt i bolagsordningen, den mening, om hvilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i behandling af fråga rörande aftal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling af fråga om aftal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Hvad sålunda är stadgadt äge motsvarande tillämpning beträffande gåfva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

175 §.

I bolagsordningen må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma; och äge jämväl bolagsstämman tillåta styrelsen att meddela sådant bemyndigande. Styrelsen må dock, utan att sådant är i bolagsordningen eller af bolagsstämman medgifvet, bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna firman,

såframt bemyndigandet afser rätt till firmateckning allenast i förening med styrelseledamot eller med annan, hvilken styrelsen enligt bolagsordningen eller bolagsstämmobeslut äger bemyndiga att teckna firman.

I fråga om den, som sålunda erhållit rätt att teckna bolagets firma, skall tillämpas hvad som enligt 170 och 171 §§ gäller beträffande styrelseledamot, som äger teckna firman.

176 §.

Vid meddelande af rätt till firmateckning må kunna föreskrifvas, att denna rätt får utöfvas endast af flere i förening.

177 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt afskrift af protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

178 §.

Den, som äger företräda bolaget, må ej ikläda bolaget förpliktelser eller eljest förfoga öfver dess tillgångar i vidare mån än sådant enligt 158 § 1 mom. är för bolagsstämman medgifvet. Hvad sålunda är stadgadt må dock ej åberopas mot tredje man, med mindre han insett eller bort inse, att stadgandet ägt tillämpning.

179 §.

Skriftlig handling, som utfärdas för solidariskt bankbolag, bör undertecknas med bolagets firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, äfven underskrifva sina namn.

Har handlingen ej undertecknats med bolagets firma och framgår ej af dess innehåll, att den utfärdats å bolagets vägnar, vare de, som underskrifvit handlingen, ehvad densamma pröfvas vara för bolaget bindande eller ej, ansvarige för hvad genom handlingen må hafva slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

180 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot, så ock för den, som eljest, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna bolagets firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgifvas bolaget. Dock innebär rätt att i förening med annan men allenast såsom kontrasignant teckna bolagets firma ej befogenhet att för bolaget mottaga stämning eller annat meddelande.

Vill styrelsen kära till bolaget, kalle styrelsen lottägarna till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit föredragen å stämman.

181 §.

Minst en månad före den bolagsstämma, hvarom förmäles i 193 §, aflämne styrelsen till revisorerna en af styrelsens ledamöter underskrifven förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkning samt balansräkning för det förflutna räkenskapsåret. Genom styrelsens försorg skola dessa handlingar jämte den berättelse, som enligt hvad nedan sägs skall afgifvas af revisorerna, under minst en vecka närmast före stämman hållas för lottägarna å bolagets hufvudkontor tillgängliga i tillräckligt antal exemplar äfvensom ofördröjligen öfversändas till lottägare, som med uppgifvande af postadress anholder därom.

Vinst- och förlusträkningen skall icke blott redovisa bolagets samtliga inkomster och utgifter under året utan äfven angifva verkställda afskrifningar.

182 §.

Styrelseledamöter, som genom att öfverträda denna lag eller bolagsordningen eller eljest uppsåtligen eller af vårdslöshet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Angående styrelseledamöters skadeståndsansvar gentemot tredje man stadgas i 255 §.

183 §.

Hvad i denna lag finnes stadgadt om styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å suppleant i styrelsen.

Har suppleant utöfvat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva ägt kännedom därom.

Bestämmelse rörande den förutsättning, under hvilken suppleant äger utöfva styrelseledamots befogenhet, må ej registreras.

Om revision.

184 §.

Lottägarna skola för granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper årligen utse revisorer. Åtminstone hvarannat år skall en af revisorerna ombytas.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst.

Den tid, för hvilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma. Revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Afgår revisor, innan den tid, för hvilken han blifvit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val af ny revisor.

185 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och öfriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Vid fullgörande af sitt uppdrag hafva revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej afse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen.

Revisorerna skola för hvarje räkenskapsår öfver granskningen afgifva en af dem underskrifven berättelse, som skall öfverlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 193 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen, vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande af extra bolagsstämma stadgas i 194 §.

186 §.

Hafva revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som af dem granskats, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om bolagsstämma.

187 §.

Lottägars rätt att deltaga i handhafvandet af bolagets angelägenheter utöfvas å bolagsstämma. I bolagsordningen må kunna stadgas, att lottägare för att vinna rätt till deltagande i förhandlingarna skall hos styrelsen anmäla sig viss tid, högst tre dagar, före bolagsstämman.

Vill någon själf eller genom ombud utöfva rösträtt för hufvudlott, vare han, såframt å bolagsstämman hufvudlottägare med sammanlagdt delaktighetsbelopp af minst en tiondedel af den å stämman företrädde grundfonden framställt yrkande därom, pliktig att aflämna en af honom egenhändigt underskrifven försäkran, att han icke under falskt sken af köp, gåfva eller annat aftal åtkommit lotten, utan verkligen är ägare af densamma, och att han ej heller för att kringgå i lag eller bolagsordningen meddelade bestämmelser om rösträtt förvärfvat lotten med skyldighet att åter afyttra densamma. Hvad nu är stadgadt äge ej tillämpning å den, till hvilken lotten öfvergått genom arf, gifterätt eller testamente, ej heller då den uppgifne ägaren af lotten förut å ordinarie bolagsstämma såsom ägare fört talan för samma lott, såframt ej visas, att därefter förändring i äganderätten till lotten ägt rum.

Skall försäkran afgifvas af förmyndare eller målsman eller eljest af någon, som är satt att företräda ägaren, varde försäkran därefter lämpad.

188 §.

Ej må någon själf eller genom ombud eller såsom ombud för annan å bolagsstämma deltaga i behandling af fråga rörande aftal

mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling af fråga om aftal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Hvad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande gåfva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Ledamot af styrelsen må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, eller i val af revisor.

189 §.

Å bolagsstämma skall lottboken af styrelsen hållas tillgänglig.

Där ej annat finnes stadgadt i bolagsordningen, välje bolagsstämman själf ordförande att leda förhandlingarna.

Å stämman skall upprättas och till godkännande framläggas en förteckning öfver närvarande lottägare och ombud för lottägare med uppgift å det antal lotter, för hvilket enhvar af dem äger utöfva rösträtt. Sedan denna förteckning, som skall tjäna till röstlängd vid stämman, godkänts, lände densamma till efterrättelse å stämman; dock att, där stämman uppskjutes till senare dag än nästföljande söckendag, ny förteckning skall upprättas å den fortsatta stämman.

Genom styrelsens försorg skall föras protokoll öfver förhandlingarna å stämman. Protokollet, hvari nyssnämnda förteckning intages, underskrifves af ordföranden och minst en å stämman utsedd hufvudlottägare eller ombud för hufvudlottägare. Senast två veckor efter stämman skall protokollet genom styrelsens försorg hållas tillgängligt för lottägarna.

190 §.

Jämte hvad i öfrigt i denna lag är stadgadt om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma gälle,

1) att rösträtt ej må utöfvas för lott, å hvilken icke fullgjorts förfallen inbetalning eller i fråga om hvilken ej, där så skolat ske, aflämnats sådan af pant åtföljd förbindelse, som i 139 § sägs;

2) att hvarje lott, för hvilken rösträtt må utöfvas, berättigar till en röst;

3) att frånvarande lottägars rösträtt må utöfvas genom ombud;

4) att ingen dock må för egna eller andras hufvudlotter utöfva rösträtt för mer än en femtedel af den å stämman företrädda grundfonden;

5) att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvas;

6) att vid lika röstetal val afgöres genom lottning, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes af de flesta röstande, eller, om jämväl antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

I bolagsordningen må kunna intagas bestämmelser afvikande från hvad ofvan under 2)—6) stadgas; dock *att* lottägares rättighet att utöfva rösträtt ej får inskränkas utöfver hvad under 1) är föreskrifvet, *och att* lottägares rättighet att genom ombud utöfva rösträtt ej får inskränkas i vidare mån än att föreskrift må kunna meddelas därom, att till ombud må utses allenast lottägare. Utan hinder af hvad sålunda stadgats må i händelse af grundfondens ökning kunna i beslutet därom föreskrifvas, att för ny lott icke må utöfvas rösträtt vid bestämmande af vinstutdelning, hvartill den nya lotten icke medför rätt.

Hvad ofvan under 1) stadgats utgör ej hinder för lottägare att, under det han är förlustig sin rösträtt, med laga verkan deltaga i beslut, för hvars giltighet erfordras, att samtliga lottägare förena sig därom.

191 §.

Bolagsstämma skall, där ej annorlunda är bestämdt i bolagsordningen, sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskrifver, kalla lottägarna till bolagsstämma. Föreskrifna kallelseåtgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet af beslut erfordras, att det fattas å två på hvarandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits. Kallelse till andra stämman skall, såframt för beslutets giltighet erfordras, att det å denna stämma biträdes af samtliga röstande, jämväl, där så ske kan, försändas i rekommenderadt bref till hvarje hufvudlottägare.

192 §.

Under en vecka närmast före ordinarie bolagsstämma skall förteckning öfver de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas tillgänglig för lottägarna å bolagets hufvudkontor äfvensom ofördröjligen öfversändas till lottägare, som med uppgifvande af postadress anhåller därom.

Skall å stämman förekomma ärende, innefattande förslag till ändring af bolagsordningen, varde den föreslagna ändringen till sitt hufvudsakliga innehåll angifven i förteckningen.

Ärende, som ej varit upptaget å förteckningen, må ej vid stämman företagas till afgörande, där det ej enligt lag eller bolagsordningen skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes af ärende, som där skall afgöras. Utan hinder af hvad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande af extra stämman för behandling af visst ärende.

Lottägare vare berättigad att få ärende hänskjutet till pröfning å stämman, såframt han hos styrelsen framställer yrkande därom minst tio dagar före stämman.

193 §.

Inom fyra månader efter utgången af hvarje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma, å hvilken styrelsen har att framlägga sin förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen för det förflutna året tillika med revisorernas berättelse.

194 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla lottägarna till extra bolagsstämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra bolagsstämma. Äro ej samtliga revisorer ense om stämmas utlysande, gälle den mening, hvarom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal deras mening, som anse extra stämman ej böra hållas.

Extra bolagsstämma skall ock af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af hufvudlottägare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden eller den mindre del däraf, som kan vara bestämd i bolagsordningen.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit angifvet i kallelsen till stämman. Är fråga om ändring af bolagsordningen, skall den föreslagna ändringen till sitt hufvudsakliga innehåll angifvas i kallelsen.

195 §.

Underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla lottägarna till ordinarie bolagsstämma, eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, hvarom i 194 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas så snart det med iakttagande af föreskrifven kallelsetid kan ske, har bankinspektionen att på anmälan af lottägare ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

196 §.

Å den bolagsstämma, som i 193 § afses, skall balansräkningen med de rättelser och tillägg, som må finnas erforderliga, fastställas äfvensom frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid förvaltningsberättelsen omfattar företagas till afgörande.

Med balansräkningens fastställande eller med frågan om ansvarsfrihets beviljande skall dock anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst åtta veckor därefter, i fall så påfordras af hufvudlottägare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden. Utöfver nämnda tid vare ej uppskof medgifvet.

Om talan emot styrelse eller revisorer.

197 §.

Ansvarsfrihet må ej anses styrelsen beviljad, såframt hufvudlottägare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp, utgörande minst en femtedel af hela grundfonden, röstat däremot.

Varder talan å förvaltningen under den tid förvaltningsberättelsen omfattar ej anställd inom sex månader från det berättelsen framlades å bolagsstämma, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad.

Utan hinder däraf, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen afsett äfven den handling.

198 §.

Har å bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse framlagts, eller å sådan fortsatt stämma, som i 196 § sägs, ansvarsfrihet ej blifvit beviljad, äge hufvudlottägare med delaktighetsbelopp, som i 197 § 1 mom. sägs, å bolagets vägnar föra talan å förvaltningen. Samma lag vare i fråga om anställande af sådan talan å förvaltningen, som enligt 197 § 3 mom., må anställas utan hinder däraf, att ansvarsfrihet beviljats.

Sedan talan blifvit anställd, må den omständigheten, att en eller flere af de hufvudlottägare, som anställt talan, afstått från fullföljd af densamma, ej utgöra hinder för de öfriga att fullfölja talan, ändå att dessas sammanlagda delaktighetsbelopp är mindre än här ofvan sagts.

199 §.

Hufvudlottägare, som enligt 198 § anställt talan å styrelsens förvaltning, svare för rättegångskostnaderna, dock med rätt att af bolaget erhålla ersättning i den mån kostnaderna täckas af hvad genom rättegången kommit bolaget till godo.

200 §.

Talan må ej anställas mot revisorer enligt 186 §, sedan två år förflutit från det revisorerernas berättelse framlades å bolagsstämma, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blifvit begången.

201 §.

Afträdes solidariskt bankbolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen framlades å bolagsstämma, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen afser.

Kommer bolaget i konkurs inom två år från det revisorerernas berättelse framlades å bolagsstämma, äge konkursboet mot dem anställa sådan talan, som omförmäles i 186 §.

Talan, hvarom ofvan i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

*Om ändring af bolagsordningen och visst annat fall, då särskild
röstpluralitet å bolagsstämma erfordras.*

202 §.

Beslut afseende ändring af bolagsordningen i fråga om grunderna för utfölvande af rösträtt och för fattande af beslut å bolagsstämma vare ej giltigt, med mindre samtliga hufvudlottägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, samt å den stämma som sist hålles, biträdts af samtliga röstande och dessa tillika företrädt minst tre fjärdedelar af hela grundfonden.

Beslut om annan ändring af bolagsordningen eller om bolagets trädande i likvidation i andra fall än i 209 och 210 §§ sägs vare ej giltigt, med mindre samtliga hufvudlottägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

Är för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare villkor beståndt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

Å beslut om ändring af bolagsordningen skall sökas Konungens stadfästelse.

203 §.

Beslut om ändring af bolagsordningen skall af styrelsen ofördröjligen anmälas för registrering och må ej gå i verkställighet, innan registrering skett. Vid anmälan fogas två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelsen.

Om klander af bolagsstämmobeslut.

204 §.

Menar styrelsen eller ledamot däraf eller lottägare, att beslut, som fattats å bolagsstämma, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen, äge därå tala genom stäm-

ning å bolaget inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerad, från dagen för registreringen. Försummas det, vare rätt till klandertalan mot beslutet förlorad.

Vill styrelsen anhängiggöra klandertalan, vare lag som i 180 § 2 mom. sägs; dock skall styrelsens rätt till talan anses bevarad, om den där omnämnda stämman inom ofvan i denna paragraf stadgad tid blifvit utlyst att hållas så snart det med iakttagande af föreskrifven kallelsetid kan ske.

Har klandertalan anhängiggjorts, äge domstolen, när skäl därtill förekommer, att, innan slutligt utslag i målet meddelas, förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas. Om förordnandet skall, där klandrade beslutet är af beskaffenhet, att det bör registreras, underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

Domstols utslag, hvarigenom bolagsstämmobeslut upphäfts eller ändrats, gälle jämväl för de lottägare, som ej instämt klandertalan.

205 §.

Har bolagsstämman bestämt arfvode åt styrelseledamot, revisor eller tjänsteman i bolaget eller eljest åt någon för fullgörande af honom meddeladt uppdrag, äge hufvudlottägare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp, motsvarande minst en femtedel af hela grundfonden, där arfvodet förmenas vara för högt bestämdt, att inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerad, från dagen för registreringen hos rätten eller domaren göra ansökning om pröfning af arfvodets storlek; och äge rätten, där arfvodet uppenbarligen finnes vara bestämdt till oskäligt belopp, att efter vederbörandes hörande göra jämkning däri.

Om förlängning af solidariskt bankbolags oktroj.

206 §.

Ansökning om förlängning af solidariskt bankbolag meddelad oktroj skall af bolaget göras hos Konungen sist sexton månader, innan den löpande oktrojen tilländagår.

Beslut om sådan ansökning må fattas allenast å den ordinarie bolagsstämma, som hålles näst före den tid, då ansökningen, efter ty ofvan stadgas, senast skall göras.

207 §.

Hufvudlottägare, som ej vill under förlängd oktroj kvarstå i bolaget, äge, därest han före den bolagsstämma, hvarom i 206 § förmäles, sådant för styrelsen anmält, att, efter det den löpande oktrojen tilländagått, ur bolaget utträda samt af bolagets behållning enligt vederbörligen fastställd balansräkning utbekomma hvad på honom belöper.

Om likvidation och upplösning.

208 §.

Visar sig vid uppgörande af bokslut eller eljest, att solidariskt bankbolag gjort sådana förluster, att tio procent af grundfonden förlorats, lämne styrelsen ofördröjligen meddelande därom å bolagsstämma.

Det åligger styrelsen att, när helst anledning yppas till antagande, att bolaget gjort förluster i den omfattning, hvarom ofvan förmäles, ofördröjligen upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska det-samma.

209 §.

Har senast vid den i 208 § omnämnda bolagsstämma af hufvudlottägare tecknats hvad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, äge bolaget att fortsätta rörelsen; men om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknad tillskott icke inbetalts inom tre månader från stämman, skall bolaget träda i likvidation.

De hufvudlottägare, som verkställt tillskottet, äge att af bolagets blifvande behållna vinstmedel erhålla åter hvad af dem blifvit tillskjutet jämte ränta efter sex för hundra om året, innan annan utdelning å hufvudlotterna får ske. Träder bolaget i likvidation, förr än sådant tillskott blifvit till fullo återguldadt, skall, sedan bolagets skulder och, där kommanditlottägare blifvit i bolaget inrymda, deras insatser blifvit betalda, tillskottet, dock utan beräkning af ränta för tid efter bankrörelsens upp-

hörande, återgäldas af bolagets tillgångar, så långt de därtill förslå, innan någon utdelning å hufvudlotterna må äga rum.

210 §.

Solidariskt bankbolag skall ock träda i likvidation,

1) då bolaget icke öppnat sin rörelse inom ett år från bolagets bildande;

2) då grundfonden ej blifvit till hela sitt belopp inbetald inom ett år från det bolagets rörelse öppnades;

3) då antalet hufvudlottägare nedgått under trettio samt tillräckligt antal hufvudlottägare ej inom tre månader inträddt;

4) då meddelad oktroy tilländagått, utan att ny oktroy beviljats;

5) då Konungen förklarar bolaget hafva förverkat oktroyen.

211 §.

Har bolagsstämma i enlighet med 202 § 2 mom. beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flere likvidatorer att verkställa likvidationen.

212 §.

Utser bolaget ej likvidatorer, ehuru sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 209 eller 210 § påkallar likvidation, svare de, som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

213 §.

Har sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 209 eller 210 § påkallar likvidation, och varder ej inom en månad därefter till registret, enligt hvad nedan sägs, anmaldt, att bolaget trädtt i likvidation, förklare rätten, på ansökan af lottägare eller styrelseledamot och efter bolagets hörande, att bolaget skall träda i likvidation; och förelägge rätten bolaget att inom viss tid, ej understigande en månad, utse en eller flere likvidatorer vid äfventyr, att förordnande i sådant hänseende eljest meddelas af rätten.

214 §.

Finnes solidariskt bankbolag, som enligt anmälan till registret trädt i likvidation, sedermera sakna till registret anmälda, behöriga likvidatorer, vare lottägare eller borgenär, så ock en hvar annan, hvars rätt kan vara beroende däraf, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning om utseende af likvidatorer. Kungörelse om ansökningen med uppgift om tiden, när densamma kommer att pröfvas af rätten, skall af rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i tidning inom orten. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flere sysslomän att emellertid taga bolagets egendom under vård och bevaka dess angelägenheter. Styrkes på utsätta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förordne rätten en eller flere likvidatorer att verkställa likvidationen.

Om förordnande af syssloman skall underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

215 §.

Likvidator skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst återkallas af bolaget.

Afgår likvidator, innan han fullgjort sitt uppdrag, och finnes ej suppleant, åligger det öfriga likvidatorer att ofördröjligen föranstalta om val af ny likvidator.

216 §.

Likvidatorerna skola ofördröjligen för registrering anmäla, att bolaget trädt i likvidation. Därvid skola uppgifvas

dels likvidatorernas samt, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn äfvensom nationalitet och hemvist,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utöfvas allenast af likvidatorerna gemensamt, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än likvidator eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Afgår likvidator eller suppleant eller utses ny sådan eller sker

ändring i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar likvidator eller suppleant eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras af likvidatorerna.

Vid anmälan, att likvidator eller suppleant utsetts, skall fogas styrkt afskrift af protokoll eller annan handling, som bestyrker anmälan's riktighet.

217 §.

Då likvidatorer utsetts, göra styrelsen ofördröjligen redo för sin förvaltning under den tid, för hvilken ej förut förvaltningsberättelse framlagts å bolagsstämma.

Styrelsens redovisning skall af likvidatorerna ofördröjligen öfverlämnas till revisorerna, som hafva att granska densamma och däröfver inom fyra veckor afgifva skriftlig berättelse. Redovisningen jämte revisorernas berättelse framlägges af likvidatorerna, så snart det kan ske, å bolagsstämma; och skall å den stämma till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid redovisningen omfattar. Om behandling af denna fråga samt om rätt att tala å styrelsens förvaltning äge hvad i 196—199 och 201 §§ finnes stadgadt motsvarande tillämpning.

218 §.

Likvidatorerna åligger att ofördröjligen söka årsstämmning å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder.

Då sådant erfordras för likvidationens verkställande och så snart det utan uppenbar skada kan ske, skall bolagets egendom förvandlas i penningar.

Bolagets egendom får ej afyttras under hand på andra villkor än som det af bankinspektionen enligt 238 § förordnade ombudet godkänt. Ombudet må ej utan synnerliga skäl motsätta sig af likvidatorerna ifrågasatt försäljning.

219 §.

Hafva under likvidationen bolagets tillgångar så nedgått i värde, att fara är för handen, att de ej fullt förslå till skuldernas gäldande, och är ej ställningen sådan, att bolagets egendom genast bör afträdas

till konkurs, lämne likvidatorerna om ställningen, så snart det kan ske, meddelande å bolagsstämma och kalle till denna jämväl de kände fordringsägare, hvilka ännu icke erbållit betalning.

220 §.

Likvidatorerna hafva att sist två månader efter hvarje räkenskaps-ars slut upprätta en redogörelse för sin förvaltning under året samt hålla den tillgänglig för lottägarna.

Har likvidationen ej afslutats inom två år, skola i nästa redogörelse uppgifvas de hinder, som därför mött.

221 §.

Med den inskränkning, som föranledes af hvad i 218 § 3 mom. är stadgadt, skall om likvidators befogenhet att företräda solidariskt bankbolag och om deras rättigheter i öfrigt, så ock om deras skyldigheter gälla i tillämpliga delar hvad angående styrelse eller styrelseledamot är i denna lag stadgadt.

222 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 179 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af handling, som å bolagets vägnar utfärdas, äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

Har under handlingen ej bolagets firma tecknats på sätt, som ofvan i 1 mom. sägs, och framgår ej af handlingens innehåll såväl, att den utfärdats å bolagets vägnar, som ock att bolaget är i likvidation, vare de, som underskrifvit handlingen, ehvad densamma pröfvas vara för bolaget bindande eller ej, ansvarige för hvad genom handlingen må hafva slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

223 §.

Sedan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald, skola bolagets tillgångar skiftas. Är någon del af gälden tvistig eller ej förfallen och kan förty eller af annan orsak betalning ej ske, skola till samma gälds betalning erforderliga medel innehållas och återstoden skiftas.

Ej må annorledes än nu är sagdt skifte äga rum. Sker det eller befinnas innehållna medel ej lämna tillgång till gälds betalning, vare i händelse af bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser den, som vid skiftet något uppburit, skyldig att återbära hvad han bekommit.

224 §.

Hufvudlottägare vare berättigad att af bolagets behållna tillgångar bekomma hvad å hans hufvudlott i förhållande till hela grundfonden belöper.

225 §.

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skola de, så snart det kan ske, å bolagsstämma framlägga redovisning för sin förvaltning.

226 §.

Åtnöjes lottägare ej med likvidatorernas redovisning, skall han genom stämning anhängiggöra sin talan hos domstol inom ett år från den dag, då redovisningen framlades å bolagsstämma. Försummas det, hafve han förlorat sin talan.

227 §.

Då likvidatorerna å bolagsstämma framlagt redovisning för sin förvaltning, anses bolaget upplöst; och skola likvidatorerna ofördröjligen därom göra anmälan för registrering.

Vid anmälan skall fogas bestyrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet, äfvensom bevis om dagen för årsstämningsens utfärdande.

228 §.

Afträdes solidariskt bankbolags egendom till konkurs, skall under rättelse om den offentliga stämningen samtidigt med kungörelsen därom genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där vid konkursens början likvidatorer varit utsedda, af dessa. Under konkursens fortgång må dock i behörig ordning kunna utses nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer.

229 §.

Finnes efter konkursens afslutande öfverskott för bolaget, skall likvidation verkställas i enlighet med bestämmelserna i 211, 212, 214—216, 218 och 220—227 §§. Har ej inom en månad efter konkursens afslutande till registret anmälts, att bolaget trädt i likvidation, vare lag, som i 213 § sägs.

Finnes ej öfverskott, anses bolaget upplöst, då konkursen afslutats. Det åligger dem, som under konkursen sist företrädt bolaget såsom konkursgäldenär, att om bolagets sålunda skedda upplösning ofördröjligen göra anmälan till registret.

III. Om tillsyn å bankbolag.

230 §.

Den i denna lag föreskrifna tillsyn öfver bankbolag utöfvas af en för hela riket gemensam bankinspektion.

Ledamot af bankinspektionen må ej deltaga i styrelsen af eller vara anställd vid bankbolag, öfver hvilket bankinspektionen har att utöfva tillsyn.

Närmare bestämmelser om bankinspektionens organisation och verksamhet meddelas af Konungen.

231 §.

Genom kungörelse i allmänna tidningarna skall tillkännagifvas, när bankbolag börjar sin rörelse, så ock när bankbolag träder i likvidation; och skall underrättelse om dagen, då sådant sker, till bankinspektionen insändas.

232 §.

Bankinspektionen äge sammankalla bankstyrelse, när sådant pröfvas nödigt. Har styrelsen icke efterkommit af bankinspektionen framställd begäran om utfärdande af kallelse till extra bolagsstämma, må sådan stämma ock af bankinspektionen sammankallas.

Vid bolagsstämma eller af bankinspektionen utlyst styrelsesammanträde må å bankinspektionens vägnar närvara och i öfverläggningarna deltaga den ledamot af bankinspektionen, hvilken enligt de af Konungen meddelade bestämmelser därtill har befogenhet.

233 §.

Bankinspektionen skall för hvarje bankbolag, efter inhämtande af förslag af Konungens befallningshafvande, förordna ett allmänt ombud.

Detta ombud åligger

att deltaga i den granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper, hvarom i 68 och 184 §§ förmäles;

att minst en gång under hvarje kvartal inventera kassan vid bolagets hufvudkontor samt undersöka, om den öfversikt, bolaget jämlikt föreskriften i 234 § senast upprättat, öfverensstämmer med räkenskaperna och är uppställd i behörig ordning; skolande ombudet ofördröjligen delgifva bankinspektionen anmärkning, som härvid må hafva förekommit, äfvensom i öfrigt meddela bankinspektionen alla de upplysningar angående bolaget, som af bankinspektionen äskas.

234 §.

Styrelsen åligger

att för den ledamot af bankinspektionen, hvilken enligt de af Konungen meddelade bestämmelser har att i sådant afseende företräda bankinspektionen, för det i 233 § omförmälda allmänna ombudet, samt för den särskilda undersökning, Konungen kan finna för godt att låta anställa, när som helst hålla bolagets kassa och öfriga tillgångar äfvensom böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning;

att genast efter hvarje månads slut enligt formulär, som af bankinspektionen meddelas, upprätta och till bankinspektionen insända en öfversikt, utvisande bolagets tillgångar och skulder, jämte uppgift om räntesatserna för bolagets in- och utlåning samt diskonto, som under den tid, öfversikten omfattar, varit gällande hos bolaget;

att jämväl i öfrigt meddela bankinspektionen och allmänna ombudet alla de upplysningar rörande bolaget, som af dem äskas;

att, så snart det kan ske, dels till bankinspektionen insända styrelsens förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen äfvensom, efter verkställd revision, den däröfver afgifna berättelsen tillika med annan handling angående bolagets förvaltning

eller räkenskaper, hvilken revisorerna må hafva aflämnat till styrelsen, dels ock låta införa revisionsberättelsen i allmänna tidningarna; samt att, där bankinspektionen finner anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, att tio procent af grundfonden förlorats, på bankinspektionens anmodan ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska detsamma.

235 §.

Har styrelse eller bolagsstämma fattat beslut, hvilket står i strid med lag eller bolagsordningen, må bankinspektionen kunna förbjuda verkställighet af beslutet. Bankinspektionen må ock kunna förelägga styrelse att, i händelse beslut af nyss omförmälda beskaffenhet gått i verkställighet, göra rättelse, där så kan ske, så ock att fullgöra hvad styrelsen enligt lag eller bolagsordningen åligger. Sådant föreläggande må dock icke af bankinspektionen meddelas i fråga om i lag gifna föreskrifter, hvilkas öfverträdande är belagdt med straff.

Sker svårare afvikelse från denna lag eller från bolagsordningen, ankomme på Konungen att förklara bolaget hafva förverkat oktrojen.

236 §.

Bankinspektionen äge förelägga vite vid meddelande af föreskrift eller förbud enligt denna lag samt fälla till sådant vite.

237 §.

Öfver beslut, som af bankinspektionen på grund af denna lag meddelas, må klagan föras hos Konungen inom den tid, som för öfverklagande af förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är stadgad, men beslutet går ändock i verkställighet, där icke Konungen annorlunda förordnar.

38 §.

Träder bankbolag i likvidation, skall bankinspektionen förordna ombud, som har att närvara vid likvidatorernas sammanträden, med rätt att yttra sig till protokollet, samt att i öfrigt öfvervaka likvidationen.

Likvidatorerna skola bereda ombudet tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och öfriga tillgångar samt granska bolagets

alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af ombudet begärd upplysning angående förvaltningen ej af likvidatorerna förvägras.

Bankinspektionen äge under bankbolags likvidation i afseende å likvidatorer och bolagsstämma enahanda befogenhet, som, innan bolaget trädt i likvidation, enligt denna lag tillkommer bankinspektionen beträffande styrelse och bolagsstämma.

239 §.

Till bestridande af kostnaden för bankinspektionens organisation och verksamhet skall bankbolag årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas af Konungen. Detta bidrag utgår efter visst, för samtliga bankbolag, öfver hvilka bankinspektionen har att utöfva tillsyn, lika förhållande till sammanlagda beloppet af bankbolags egna fonder vid utgången af nästföregående kalenderår, men må icke öfverstiga en hundraedels procent af detta belopp.

Bankbolag åligger jämväl att ersätta ombud, som utses enligt 233 och 238 §§. På bankinspektionen ankomme att bestämma ersättningsbeloppet.

IV. Om registrering.

240 §.

I aktiebolagsregistret skola inskrifvas de uppgifter, hvilka enligt denna lag skola för registrering anmälas eller hvilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrifvet.

241 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd af stadgade afgifter för registreringen och dess kungörande. Aflämnas anmälan genom ombud eller insändes den med posten, skall underskriften vara af vittnen styrkt.

Då bankbolags registrering sökes, skall hvarje styrelseledamot och suppleant, så ock i öfrigt en hvar, som, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, på samma gång egenhändigt inskrifva sin namnteckning i registret eller i särskildt bihang till detta, så framt ej namnteckningen förefinnes å anmälnings-

skriften och blifvit af vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sedermera sker därom, att styrelseledamot eller suppleant blifvit vald, eller att eljest någon, ensam eller i förening med annan, blifvit berättigad att teckna firman.

242 §.

Har den anmälände icke iakttagit de föreskrifter, som finnas för hvarje särskildt fall stadgade, eller pröfvas beslut, som anmäles för registrering och för hvars giltighet Konungens stadfästelse ej erfordras, icke hafva tillkommit i föreskrifven ordning eller ej stå i öfverensstämmelse med föreskrifterna i denna lag eller eljest strida mot lag eller författning, skall registrering vägras.

Vägras registrering, skall registreringsmyndigheten ofördröjligen hålla sökanden till handa eller, om han uppgifvit postadress, till honom med allmänna posten öfversända skriftlig underrättelse om beslutet med skälen därför.

Är sökanden missnöjd med beslutet, äge han att, vid talans förlust, innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag däröfver anföra besvär hos konungen.

243 §.

Beviljas bankaktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa

1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen och dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) de rörelsegrenar, bolaget må utöfva;

4) det belopp, hvartill, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, grundfonden uppgår, så ock, där grundfonden skall kunna, utan ändring af bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

5) å hvilket belopp aktie skall lyda;

6) huru stor del af grundfonden blifvit, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, samt, där ej aktierna till fullo inbetalts, inom hvilken tid återstående inbetalningen skall fullgöras;

7) den ort, där styrelsen har sitt säte;

8) bolagets postadress;

9) det sätt, hvarpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till aktieägarnas kännedom, äfvensom den tid före stämma, då föreskrifna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

10) hvarje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

11) där befogenhet att teckna firman ej skall utöfvas allenast af styrelsen, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, hvarom förmäles i 4 § under 7), varde anmärkning om den bestämmelse gjord i registret.

Den ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen skall förses med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i hufvudskrift återställas till sökanden.

244 §.

Beviljas solidariskt bankbolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa

1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen och dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) de rörelsegrenar, bolaget må utöfva;

4) det belopp, hvartill, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, grundfonden uppgår, så ock, där grundfonden skall kunna, utan ändring af bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

5) å hvilket belopp hufvudlott skall lyda;

6) huru stor del af grundfonden blifvit, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, samt, där ej hufvudlotterna till fullo inbetalts, inom hvilken tid återstående inbetalningen skall fullgöras;

7) den ort, där styrelsen har sitt säte;

8) bolagets postadress;

9) det sätt, hvarpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till lottägarnas kännedom, äfvensom den tid före stämma, då föreskrifna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

10) hvarje styrelseledamots och suppleants, samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

11) där befogenhet att teckna firman ej skall utöfvas allenast af styrelsen, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer;

12) där kommanditlottägare äro i bolaget inrymda, det belopp, hvartill, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, kommanditfonden skall uppgå, och huru stor del af kommanditfonden blifvit, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, äfvensom, där ej kommanditlotterna till fullo inbetalts, när återstående inbetalningen skall fullgöras.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, hvarom förmäles i 118 § under 7), varde anmärkning om den bestämmelse gjord i registret.

Den ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen skall fördes med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i hufvudskrift återställas till sökanden.

Hufvudlottägarna skola i särskild afdelning af aktiebolagsregistret införas, efter ty Konungen därom förordnar.

245 §.

Anmäles ändring i förhållande, hvarom inskrifning i registret skett, skall den ändring, där registrering beviljas, anmärkas i registret.

Registreras ändring af bankbolags ordning, skall ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse å sådan ändring till sökanden återställas med därå tecknad bevis om registreringen. Sker ändring i firman, skall ny fullständig inskrifning i registret göras.

Sker registrering af sådant beslut om grundfondens ökning eller om inrymmande af kommanditlottägare, hvilket ej innefattar ändring af bolagsordningen, skall ena exemplaret af det ingifna protokollet fördes med bevis om registreringen samt återställas till sökanden.

246 §.

Företer bankbolags registrerade firma likhet med en i handelsregister, föreningsregister eller aktiebolagsregistret tidigare införd firma, och lider därigenom innehafvaren af sistnämnda firma förfång, äge domstol på talan af denne förbjuda bolaget att efter viss tid använda förstnämnda firma äfvensom ålägga bolaget det skadestånd, som pröfvas skäligt.

Menar någon eljest, att en i aktiebolagsregistret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registrerings upphäfvande samt om skadestånd föras vid domstol.

247 §.

Har genom laga kraft ägande dom blifvit förklaradt, att en i aktiebolagsregistret gjord inskrifning ej bort ske, eller att beslut, som registrerats, är ogiltigt, eller att eljest visst förhållande, hvarom inskrifning skett, ej föreligger, skall på begäran af någondera parten anteckning därom göras i registret. Underrättelse om sådan anteckning skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras i allmänna tidningarna.

Varder, sedan i registret gjorts anteckning om bankbolags konkurs, af öfverrätt förklaradt, att offentlig stämning ej bort utfärdas, skall anteckningen på därom gjord ansökan afföras ur registret.

248 §.

Det, som i enlighet med denna lag blifvit infördt i aktiebolagsregistret och kungjort i allmänna tidningarna, skall anses hafva kommit till tredje mans kännedom, där ej af omständigheterna framgår, att han hvarken haft eller bort hafva kunskap därom.

Innan sådant kungörande skett, kan det förhållande, som blifvit eller bort blifva antecknad i registret, icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hafva ägt vetskap därom.

249 §.

Hvad i 126, 127 och 131 §§ af lagen om aktiebolag är stadgadt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om bankbolag.

V. Straffbestämmelser.

250 §.

Drifver någon här i riket bankrörelse utan att vara berättigad därtill, straffes med böter från och med femtio till och med fem tusen kronor.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse, som nu är sagd, samma förbrytelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

251 §.

Med böter från och med femtio till och med två tusen kronor eller fängelse straffes

1) stiftare, som mot bättre vetande i teckningslista eller i skriftlig handling, som återopas i listan eller bifogas densamma eller eljest framläggas å konstituerande stämman, meddelar oriktig uppgift;

2) styrelseledamot eller annan, som vid anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift;

3) styrelseledamot eller likvidator, där han mot bättre vetande i skriftlig handling, som framläggas å bolagsstämma eller annorledes hålles tillgänglig för bolagets delägare, rörande bolagets angelägenheter meddelar oriktig uppgift eller mot bättre vetande vare sig låter i aktiebok göra anteckning i strid med bestämmelserna i 23 § 1 och 3 mom. eller underlåter ombesörja att förändring i äganderätt till aktie varder jämlikt 23 § 1, 2 och 3 mom. antecknad i aktieboken;

4) styrelseledamot eller likvidator, som uppsåtligen i strid med bestämmelsen i 41 § 1 punkten eller 157 § 1 punkten låter verkställa utbetalning till delägare;

5) styrelseledamot, som vid upprättandet af balansräkning mot bättre vetande förfar i strid med bestämmelserna i 43 eller 159 §;

6) revisor, där han i berättelse eller annan handling, som framläggas å bolagsstämma eller annorledes hålles tillgänglig för delägarna, mot bättre vetande lämnar oriktig uppgift rörande bolagets angelägenheter eller uppsåtligen underlåter att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som af honom granskats;

7) revisor, som, därest han insett eller bort inse, att skada däraf kunnat följa, yppar något af hvad vid granskningen af styrelsens förvaltning eller bolagets räkenskaper kommer till hans kännedom, utan att det med nödvändighet erfordras för fullgörande af hans uppdrag;

8) en hvar, som falskeligen afgifver sådan försäkran, som omförmåles i 71 eller 187 §.

Ej må straff, som ofvan är stadgadt, tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

252 §.

Bryter någon mot hvad i 2 §, 22 §, 28 § 2 mom., 133 § eller 144 § 2 mom. finnes stadgadt,

eller underlåter styrelseledamot i annat fall, än i 251 § under 3) afses, att iakttaga föreskrift, som är meddelad i 23 § 1, 2 och 3 mom.,

eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 21 §, 23 § sista momentet, 30 §, 32 §, 33 § 4 mom., 36 § 1 mom., 38 § sista momentet, 61 §, 65 §, 69 § 1 mom., 73 § 1 eller 4 mom., 87 §, 132 §, 137 §, 138 §, 143 § 1 mom., 146 §, 148 §, 149 § 4 mom., 152 § 1 mom., 154 § sista momentet, 155 § 1, 2 eller 3 mom., 177 §, 181 §, 185 § 1 mom., 189 § 1 eller 4 mom. eller 203 § är meddelad,

eller försummar styrelseledamot vare sig att på sätt i 76 § 1 mom. eller 192 § 1 mom. stadgas hålla den där omförmälda förteckningen tillgänglig och öfversända den till bolagets delägare eller att, då delägare enligt 4 mom. i 76 eller i 192 § påyrkat hänskjutande af visst ärende till pröfning å bolagsstämma, låta upptaga ärendet å förteckningen,

eller bryter någon, som enligt 111 eller 228 § under bankbolags konkurs företrätt bolaget såsom konkursgäldenär, mot hvad i 112 § 2 mom. eller 229 § 2 mom. är stadgadt,

straffes med böter från och med fem till och med fem hundra kronor.

Samma lag vare

om revisor, hvilken underlåter iakttaga föreskrift, som meddelats i 69 § 3 mom., 100 § 2 mom. 1 punkten, 185 § 3 mom. eller 217 § 2 mom. 1 punkten,

samt om likvidator, som ej fullgör hvad honom enligt 99 §, 100 § 2 mom., 103 §, 110 §, 216 §, 217 § 2 mom., 220 § eller 227 § åligger.

Förseelse mot 65 §, 69 § 1 eller 3 mom., 73 § 1re eller 4 mom., 76 § 1 mom., 100 § 2 mom., 103 §, 181 §, 185 § 1 eller 3 mom., 189 § 1 eller 4 mom., 192 § 1 mom., 217 § 2 mom. eller 220 §, så ock styrelseledamots försummelse att å den i 76 eller 192 § omförmälda förteckning upptaga ärende, hvars hänskjutande till bolagsstämma af bolagets delägare påyrkats enligt 4 mom. i samma paragraf, må åtalas allenast af målsägande; och skall härvid såsom målsägande anses såväl bolaget som hvarje delägare däri.

253 §.

Böter och viten, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till fulla gäldandet af böter eller vite, skall förvandling ske efter allmänna strafflagen.

VI. Särskilda bestämmelser.

254 §.

Bildas bankbolag eller ökas bankbolags grundfond för öfvertagande af annan bankrörelse, må andel i hvad bolaget sålunda skall öfvertaga utgöra vederlag för aktie eller hufvudlott i bolaget samt teckning ske med villkor, att sådant tillskott skall få göras; och gälle i öfrigt i ty fall denna lags bestämmelser om bankbolags bildande och grundfonds ökning med följande tillägg och undantag:

1) Vid bankbolags bildande skall teckningslista och vid grundfondens ökning bolagsstämman beslut om ökningen innehålla jämväl alla de om bankrörelsens öfvertagande träffade bestämmelserna.

2) Där vid bankbolags bildande ej samtliga tecknare enligt bestämmelse i teckningslistan äro berättigade att för aktie eller hufvudlott tillskjuta annat än penningar, äge å konstituerande stämman tecknare, hvilken berättigats att göra tillskott i annat än penningar, ej deltaga i omröstning, som i 14 eller 126 § sägs; ej heller må sådan tecknare eller af honom tecknade eller eljest förvärfvade aktier eller hufvudlotter vid omröstningen tagas i beräkning.

3) Hvad i 1 mom. af 31 eller af 147 § är stadgadt äger ej tillämpning.

4) Har hvad bolaget enligt bestämmelse i teckningslistan öfvertagit blifvit uppskattadt till oskäligt högt värde, vare de stiftare, som haft eller uppenbarligen bort hafva vetskap om att uppskattningen varit oskälig, pliktige att ersätta bolaget skadan, en för alla och alla för en.

Uppgörelse mellan bolaget och stiftare rörande den senare i sådan egenskap åliggande skadeståndsskyldighet är ej för bolaget bindande.

5) Talan mot stiftare enligt hvad ofvan under 4) stadgats må

ej anställas, sedan två år förflutit från bolagets registrering, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blifvit begången.

Inträffar konkurs inom två år från bolagets registrering, stående konkursboet öppet att anställa talan, som nu sagts; och skall i ty fall talan anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

255 §.

Bankbolags delägare, som genom att öfverträda denna lag eller bolagsordningen tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Öfverträda styrelseledamöter, likvidatorer eller delägare denna lag eller bolagsordningen och tillskyndas tredje man därigenom skada, vare de, som låtit sådant komma sig till last, ansvarige för skadan en för alla och alla för en.

256 §.

Bankbolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

257 §.

Försummelse att enligt bestämmelse i denna lag göra anmälan för registrering skall åtalas vid allmän underrätt i den ort, där bolagets styrelse enligt bolagsordningen har sitt säte.

258 §.

Enskildes förhållanden till bankbolag må ej i oträngdt mål yppas.

259 §.

Genom denna lag upphävas lagarna angående bankaktiebolag och angående soldariska bankbolag den 18 september 1903.

260 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1912.

Hvad i 1 § är stadgadt om förbud mot inlåning på räkning, som af bank allmänneligen begagnas, äge ej tillämpning å bolag eller förening, som före lagens trädande i kraft af Konungen erhållit rätt till sådan inlåning.

Bestämmelsen i 2 § angående förbud att använda ordet bank i firma äge ej tillämpning å aktiebolag, som före lagens trädande i kraft erhållit af Konungen stadfäst bolagsordning.

Bankbolag, som erhållit oktroj, innan denna lag trädte i kraft, må registreras enligt bestämmelserna i äldre lag, men i öfrigt skall med afseende å sådant bolag denna lag lända till efterrättelse med nedan angifna undantag:

1) Bestämmelserna i 1 mom. af 6 eller af 114 § skola ej gälla förr än två år förflutit efter det den för bolaget meddelade, vid lagens trädande i kraft löpande oktrojen tilländagått.

2) Bestämmelserna i 49 och 165 §§ skola icke äga tillämpning förr än två år från denna lags trädande i kraft.

3) I fråga om de bankaktiebolag, som hafva utelöpande aktier, ställda till innehafvaren, skola bestämmelserna i 23 § 1, 2, 3 och 4 mom., 71 § 1 mom. 2 och 4 punkterna samt 81 § 2 mom. icke gälla för dylika aktier.

4) Bestämmelserna i 74 § 1 mom. under 4) och 190 § 1 mom. under 4) äga ej tillämpning.

5) Har beslut om ökning af bankbolags grundfond registrerats, innan denna lag trädte i kraft, må ökningen verkställas och registreras enligt äldre lags bestämmelser.

6) Där bankbolag blifvit i enlighet med bestämmelse i äldre lag upplöst, skola i afseende å likvidationen bestämmelserna i samma lag lända till efterrättelse.

7) Å bankaktiebolag, hvars verksamhet grundas på tillåtelse, meddelad före denna lags trädande i kraft, och i hvars ordning icke meddelats föreskrift om skyldighet för bolaget att underkasta sig de bestämmelser, hvilka för bankaktiebolag varda i allmän författning stadgade, skola bestämmelserna i lagen icke äga tillämpning, så vidt de afse ämnen, rörande hvilka blifvit i bolagsordningen särskildt stadgadt, utan gälla därutinnan hvad bolagsordningen innehåller, dock att i fråga om ändring af bolagsordningen, om det sätt, hvarpå bolaget skall företrädas och dess

firma tecknas, om likvidation och upplösning, om registrering, om tillsyn och om ansvar denna lag gäller till efterrättelse.

Skall enligt hvad ofvan stadgats i fråga om bankbolag, som erhållit oktroj, innan denna lag trädte i kraft, äldre lags bestämmelse gälla och är i samma lag öfverträdelse af den bestämmelse belagd med straff, skall beträffande sådant bolag jämväl dylik straffbestämmelse lända till efterrättelse.

I fråga om styrelseledamot eller suppleant, som enligt äldre lag berättigats teckna bankbolags firma, skola bestämmelserna i 54 och 55 §§ eller 170 och 171 §§ lända till efterrättelse; och skall förty inskränkning i befogenheten för den, som äger teckna bolagets firma, att företräda bolaget, ändå att inskränkningen enligt äldre lag registrerats och kungjorts, icke därigenom anses hafva kommit till tredje mans kännedom.

Konungen skall äga meddela föreskrift om insändande till registreringsmyndigheten af sådana uppgifter, som pröfvas vara af nöden för att registreringsmyndigheten må blifva i tillfälle att föra förteckning öfver hufvudlottägarna i solidariskt bankbolag, som registrerats enligt äldre lag.

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen den 5 juni 1909 angående emissionsbanker.

Härigenom förordnas, att 10 § i lagen den 5 juni 1909 angående emissionsbanker skall erhålla följande ändrade lydelse:

Hvad i 45 § i lagen om bankrörelse finnes stadgadt om förbud för bankaktiebolag att för egen räkning drifva handel med annat än guld samt in- och utländskt mynt, växlar, checker, invisningar äfvensom obligationer och andra för den allmänna rörelsen afsedda förskrifningar utgör ej hinder för emissionsbank vare sig att köpa och sälja aktier eller att, i den mån sådant står i samband med det för sådan bank i 1 § angifna ändamål, förvärfva och afyttra annan egendom.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1912.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 augusti 1910.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Statsråden: PETERSSON,
MALM,
LINDSTRÖM,
von SYDOW,
von KRUSENSTIERNA.

Hans excellens herr statsministern Lindman i egenskap af tillförordnad chef för finansdepartementet anförde:

»Sedan Kungl. Maj:t den 13 september 1907 uppdragit åt en kommitté — den s. k. bankkommittén — att utarbета förslag till de ändringar i gällande lagstiftning angående solidariska bankbolag och bankaktiebolag, som kunde föranledas af då pågående revision af lagen om aktiebolag m. m., öfverlämnade kommittén den 13 mars 1908 till Eders Kungl Maj:t förslag till lag om bankrörelse, hvilket jämlikt kommittén ytterligare lämnadt uppdrag äfven innefattade bestämmelser om emissionsbank.

Bankspektionen afgaf den 11 juni 1908 infordradt underdänigt utlåtande öfver kommitténs förslag, hvarefter bankernas syndikat på anmodan, efter allmänna bankmötets hörande, i skrifvelse den 27 oktober 1908 afgifvit yttrande i ärendet.

Sedan bankspektionen den 11 december 1908 afgifvit förnyadt yttrande i anledning af hvad bankernas syndikat anfört, aflät Eders Kungl. Maj:t till 1909 års Riksdag proposition med förslag till lag angående emissionsbanker äfvensom propositioner med förslag till lag

om ändrad lydelse af 27 § i lagen den 18 september 1903 angående solidariska bankbolag samt till lag om ändrad lydelse af 24 och 88 §§ i lagen den 18 september 1903 angående bankaktiebolag.

Berörda propositioner blefvo af Riksdagen bifallna, hvarefter författningar i ämnet af Eders Kungl. Maj:t utfärdats den 5 juni 1909.

Inom finansdepartementet utarbetades därefter ett hufvudsakligen på ifrågavarande kommittéförslag grundadt förslag till lag om bankrörelse; och blef detta af Eders Kungl. Maj:t den 9 oktober 1909 remitteradt till lagrådet. Lagrådets tid blef emellertid såväl under hösten 1909 som under sistlidne vår upptagen med granskning af andra lagförslag, i följd hvaraf förslaget till lag om bankrörelse ännu ej af lagrådet slutbehandlats.

Orsaken, hvarför jag nu, efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet, tillåter mig att ånyo för Eders Kungl. Maj:t anmäla ifrågavarande lagstiftningsärende, är den, att detsamma, sedan innevarande års Riksdag antagit ny lag om aktiebolag, om hvars promulgerande Eders Kungl. Maj:t förut i dag fattat beslut, i viss mån kommit i ett annat läge. Bankkommitténs ofvannämnda förslag anslöt sig nämligen, såvidt angick rena aktiebolagsrättsliga bestämmelser, i hufvudsak till det af särskilda kommitterade — den s. k. aktiebolagskommittén — den 5 februari 1908 afgifna förslag till lag om aktiebolag, hvilket åter ligger till grund för den nya aktiebolagslagen. Denna skiljer sig dock i åtskilliga hänseenden af mer eller mindre väsentlig art från sistberörda kommittéförslag; och i det stora hela förefinnas enahanda olikheter mellan den nya lagen och det till lagrådet remitterade förslaget till lag om bankrörelse.

En närmare granskning af dessa olikheter har synts mig gifva vid handen nödvändigheten af en omarbetning af sistnämnda lagförslag i syfte att, såvidt möjligt, undanröja berörda olikheter. En sådan omarbetning har jag låtit verkställa. Vid denna omarbetning har i förslaget under rubriken »Särskilda bestämmelser» intagits jämväl stadganden, som reglera de fall, då bankbolag bildas eller bankbolags grundfond ökas i syfte att mot likvid af aktier eller hufvudlotter i bolaget öfvertaga annan bankrörelse; och hafva dessa stadganden affattats i nära öfverensstämmelse med de bestämmelser i den nya lagen, som behandla de fall, då vid aktiebolags bildande eller aktiekapitalets ökning annan egendom än penningar skall af bolaget öfvertagas.

Ännu kvarstå väl en del skiljaktigheter mellan det nu utarbetade förslaget och den nya aktiebolagslagen, men dessa äro i allmänhet föranledda däraf, att för bildande af bankbolag erfordras, att dess

bolagsordning fastställes af Kungl. Maj:t. Där förefintlig olikhet ej har sin förklaringsgrund i nämnda förhållande och ej heller är särskildt motiverad i bankkommitténs betänkande eller hämtar sitt stöd däraf, att motsvarande olikhet redan nu enligt gällande lag förefinnes mellan bankbolag och vanligt aktiebolag, torde anledningen till densamma ligga i en så öppen dag, att en särskild motivering här synes vara öfverflödig.

Endast i ett fall torde ett särskildt framhållande af skälen för en afvikelse från nya aktiebolagslagens bestämmelser vara behöfligt. I det nu upprättade förslaget till lag om bankrörelse har stiftarnas civila skadeståndsskyldighet, hvilken icke lär kunna ifrågakomma i annat fall, än då bankbolag bildas för öfvertagande af annan bankrörelse, reglerats på ett annat sätt (246 § under 4) i det nya förslaget) än som skett i den nya lagens 24 §. I sådant fall bör man ovillkorligen fordra, att när valuta i annat än penningar tillskjutes såsom grundfond, densamma i värde fullt motsvarar den uppgifna grundfonden. Och om vid bildandet förfares i strid härmed, synes det närmast böra åligga stiftarna att ersätta den brist i grundfonden, som i följd häraf kommer att föreligga. Att utkräfvä denna ersättning i annat fall än då tillskottets värde upptagits oskäligt högt och stiftarna handlat med uppsåt eller med grof vårdslöshet, torde dock ur annan synpunkt knappast vara tillrådligt. Det kunde nämligen då befaras, att regeln om stiftarnas skadeståndsskyldighet komme att afskräcka från bildande af bankbolag äfven i fall, då bildande af sådant bolag vore synnerligen önskvärdt såsom t. ex. då ett bankbolag blifvit mindre solidt och dess uppgående i ett nytt bolag vore enda utvägen att förebygga allvarsamma förluster för dess delägare. I öfverensstämmelse med den af mig nu uttalade åsikt hafva bestämmelserna i 246 § under 4) i det nu upprättade förslaget affattats.

Någon ändring har icke gjorts i det till lagrådet remitterade förslagets bank-tekniska bestämmelser. Dessa skilja sig emellertid, såsom Eders Kungl. Maj:t torde erinra sig, i åtskilliga afseenden från bankkommitténs förslag; och tillåter jag mig nu att såsom mitt yttrande upprepa hvad chefen för finansdepartementet statsrådet Swartz i statsrådsprotokollet för den 9 oktober 1909 anförde till stöd för dessa afvikelser från kommittéförslaget.

Dessförinnan torde jag emellertid få framhålla, hvad äfven i statsrådet den 9 oktober 1909 påpekades, nämligen att skäl visserligen kunde tala för att i förslaget till lag om bankrörelse upptaga bestämmelser äfven i den del af ämnet, som vann sin lösning vid 1909

års Riksdag. Jag syftar härmed på den förut anmärkta, den 5 juni 1909 utfärdade lagen angående emissionsbanker. Med hänsyn till vissa vid en dylik anordning inverkan omständigheter af praktisk natur har det emellertid befunnits lämpligare att låta bestämmelserna rörande emissionsbankrörelse bibehålla sin själfständiga ställning. Bankkommitténs förslag har i följd häraf undergått åtskilliga jämkningar.

Statsrådet Swartz' omförmälda yttrande var af följande innehåll:

Mot de af bankkommittén föreslagna bestämmelserna om bankskyldighet att redovisa kassareserv, hvilka finnas införda i mom. 2 af 45 resp. 150 § af kommittéförslaget, hafva framställts vissa erinringar, som jag nu vill omförmäla och som delvis synas böra föranleda ändring i förslaget. Så har det sagts, att då såsom tillgång, hvilken kan redovisas som kassareserv, i förslaget angifves fordran hos bank, under detta uttryck skulle kunna inbegripas fordran, mot hvilken finnes kvittningsgild motfordran. Man synes emellertid härvid förbise, att i förslaget den regel uppställles, att tillgång, som må redovisas såsom kassareserv, skall kunna med lätthet förvandlas i penningar. Och då en fordran, mot hvilken finnes kvittningsgild motfordran, ju icke kan förvandlas i penningar, följer af nyssnämnda regel, att sådan fordran ej må beräknas såsom kassareserv. Jag anser följaktligen kommitténs formulering i denna del kunna bibehållas.

Kommittén har föreslagit, att kassareserven skall stå i visst förhållande till bankens grundfond. Häremot har blifvit erinradt, att, då kassareservens uppgift är att skydda bankens avistaförbindelser, det är storleken af dessa, som rätteligen bör normera kassareservens storlek. Att så är fallet, lär ingen bestrida, men man har velat göra gällande dels att svårighet möter att vid hvarje tidpunkt bestämma avistaförbindelsernas storlek och dels att dessa förbindelser ständigt fluktuerar och därför mindre väl lämpa sig att uppställas såsom normerande i fråga om uppfyllande af en lagstadgad förpliktelse. Hvad sistnämnda förhållande angår, så lär däraf ingen större olägenhet uppstå än att kassareserven får tilltagas så pass rundligt, att den är tillfyllest äfven vid en tillfällig ökning af avistaförbindelserna; och förslaget förutsätter ju för öfrigt, att kassareserven stundom kan nedgå under lagstadgad belopp, endast den, så snart ske kan, uppbringas. Beträffande åter svårigheten att bestämma storleken af en banks avistaförbindelser, så förhåller det sig nog så, att detta icke kan utrönas enbart af de uppgifter, som innehållas i bankernas månadsvis upprättade och publicerade balansräkningar. Men af en genom bankinspektionen verkställd utredning framgår, att beloppet af en banks avistaförbindelser kan utan

synnerlig svårighet uträknas med ledning af bankens böcker. Jag anser mig därför böra föreslå, att dessa förbindelser läggas till grund för beräkning af kassareservens storlek. Och vill jag då till avistaförbindelser hänföra ej blott den bankens gäld, som är förfallen till betalning vid anfordran, såsom utelöpande postremissväxlar, samt skuld på upp- och afskrifningsräkning, löpande räkning samt på räkning med andra banker, utan äfven icke lyftade belopp å beviljade krediter i kreditiv-räkning och löpande räkning. Däremot läser skuld på sparkasseräkning icke kunna hänföras till avistaförbindelser. Väl har praxis utvecklat sig därhän, att uttag på sparkasseräkning i stor utsträckning medgifves utan föregående uppsägning; men då det enligt lagförslaget liksom enligt gällande lag är bank förbjudet *ikläda sig skyldighet* att annorledes än viss tid efter uppsägning återbetala å sådan räkning insatta medel, synes skuld å sparkasseräkning icke lagligen kunna rubriceras såsom avistaförbindelse. Det är för öfrigt klart att bank vid öfveransträngd kassaställning inhiberar avistauttag å sådan räkning. Hvad så beträffar den relation, i hvilken avistatillgångarne böra stå till avistaförbindelserna, så är det tydligt, att en bank, som vill vara försäkrad att under alla förhållanden skydda sin likviditet, låter sig vara angeläget att tillse, det de förra täcka en afsevärd del af de senare. Men denna synpunkt har hittills blifvit allt för litet beaktad af en del bland de mindre bankerna, för hvilka räntabiliteten fått vid placeringen af fonder och inlåning spela en allt för afgörande roll. För att, då en lagbestämmelse i ifrågavarande syfte nu skall för första gången införas, icke allt för kraftigt ingripa i dessa bankers ekonomi, tilltror jag mig icke att föreslå, att kassareserven jämte den kontanta kassan föreskrifves skola utgöra mera än 25 % af avistaförbindelserna. Äfven en så måttfull föreskrift kommer att för flera banker medföra skyldighet att högst betydligt öka sina avistatillgångar, men då förslaget i detta afseende lämnar en respittid af två år från lagens trädande i kraft, bör en sådan anordning kunna utan häftiga rubbningar åvägabringas.

Mot den i förslaget införda bestämmelsen, att pantsatt tillgång icke må beräknas såsom kassareserv, har anmärkts, att om värdepapper, som äro användbara såsom kassareserv, pantsättas för en kredit hos annan bank, det belopp, som icke är lyftadt på en sådan kredit, bör få beräknas såsom kassareserv, då ju den kredittagande banken är ovillkorligt berättigad antingen att uttaga återstoden af den beviljade krediten eller, om krediten upphör, återfå sina värdepapper. Ehuru jag antager, att nämnda bestämmelse skulle i tillämpningen erhålla

den tolkning, att kassareserven beräknades så som ofvan är sagdt, har jag velat föreslå ett förtydligande i denna syftning.

Vidare har mot kommitténs förslag, att i kassareserven finge ingå hvarje tillgång, som kunde med lätthet förvandlas i penningar, exempelvis fordran hos svensk eller utländsk bank och å allmän börs noterade obligationer, anmärkts, att såsom tillgångar, hvilka finge utgöra kassareserv, icke borde godkännas annat än obligationer, utfärdade eller garanterade af stat, kommun, hypoteksinrättning eller därmed jämförlig inrättning, enär endast dylika tillgångar kunde under alla förhållanden lätt förvandlas i penningar. Det kan icke förnekas, att denna anmärkning är principiellt riktig. Med hänsyn dock till svårigheten för de mindre bankerna att kunna anskaffa kassareserv bestående af dylika tillgångar, har jag trott mig böra gå en medelväg mellan det i anmärkningen framställda förslaget och kommitténs förslag, i det jag hemställer om allenast den ändring i kommittéförslaget i förvarande afseende, att däri intages bestämmelse af innehåll, att af den kassareserv, som bankbolag med hänsyn till sina förbindelser är skyldigt att redovisa, en femtedel skall utgöras af svenska statens obligationer, beräknade efter senaste kurs.

Det allmänna bankmötet har framställt en gensaga däremot, att lagförslaget liksom gällande lag medgifver bank obegränsad rätt att inköpa fastighet, afsedd för bankens inrymmande. Då lagstiftningen med rätta ville uppställa föreskrifter för att hålla bank likvid, borde det, menar man, icke vara bank tillätet att i fastigheter, där någon lokal användes för bankens ändamål, fastläsa kapital till obegränsadt belopp utan borde i sådant afseende i lag bestämmas ett maximum, satt i visst förhållande till bankens fonder, exempelvis 10 % af dessa.

En sådan erinran, som äfven tidigare varit hörd, är ju i sig själf riktig; och då nu bankerna själfva påkalla lagstiftningens ingripande, synes något böra i saken åtgöras. En verkställd undersökning har gifvit vid handen, att 15 banker äga för bankens inrymmande afsedda fastigheter, bokförda till mera än 10 %, nämligen resp. 12 (två banker), 13 (två banker), 16, 17, 19, 20, 27, 30, 38, 50, 53 (två banker) och 72 % af bankens samtliga fonder. Det förhåller sig visserligen så, att hela värdet af sådan fastighet icke behöfver representera ett af banken fastläst kapital, då ju banken mot inteckning kan erhålla fast lån till belopp, motsvarande en väsentlig del af egendomens värde. Men det kan i allt fall icke förnekas, att bankerna i sin äflan att skaffa sig egna, ofta luxuöst inredda lokaler i fastigheter, som vanligen endast till obetydlig del tagas i anspråk af bankerna

själfva, alltmera visat en benägenhet att i sina bankhus binda en större del af sitt kapital, än som synes förenligt med en försiktig bankpolitik.

Ett belopp, motsvarande 10 % af de egna fonderna, synes mig, efter verkställd undersökning af de nuvarande förhållandena, kunna betecknas såsom den gräns, utöfver hvilken förvärfvet af bankhus i regel icke bör eller behöfver gå. Men jag kan icke biträda bankmötets mening, att ett bestämdt förbud bör meddelas för sådant förvärf utöfver fastställd gräns. Vål kan ett sådant förbud icke erhålla retroaktiv verkan, men det skulle i allt fall innebära, att bank, som under nuvarande lagstiftning uppnått eller något öferskridit en sådan gräns, skulle vara bestämdt förhindrad att förvärfva en fastighet, som kunde finnas behöfelig, exempelvis för inrymmande af ett stort afdelningskontor. Jag förmenar, att frågan bäst löses så, att bank, som öferskridit den normala gränsen för förvärf af bankfastighet, ålägges att för ett belopp, motsvarande det öferskjutande värdet, förskaffa sig tillgångar, mot hvilka penningar med lätthet kunna anskaffas. Att banken bundit en för stor del af sitt kapital skulle då uppvägas däraf att ett motsvarande belopp måste hållas mera rörligt än genom utlåning till allmänheten, och hvad ifråga om likviditeten förlorades på ett håll skulle sålunda återvinnas på ett annat.

Den föreskrift, jag sålunda vill föreslå, lär dock icke kunna ovillkorligt tillämpas på alla nu oktrojerade banker. Vissa af dessa hafva, på sätt de af mig ofvan anförda siffrorna gifva vid handen, redan förvärfvat bankfastigheter till mycket höga belopp i jämförelse med fonderna; och några af dessa banker disponera så obetydliga avstatillgångar, att dessa måste i högst afsevärd grad ökas redan för att komma i det här ofvan angifna förhållande till avistaförbindelserna. Skulle nu därjämte den fordran ovillkorligt uppställas, att dessa banker skulle såsom kassareserv redovisa och sålunda draga ur den allmänna rörelsen ett belopp, motsvarande det, hvarmed det bokförda värdet af bankhusen öfversteg 10 % af fonderna, skulle detta för vissa af dem medföra en så kraftig omläggning af rörelsen, att den icke lär böra genom en lagstiftningsåtgärd framtvingas. Jag anser därför, att det bör bero på Eders Kungl. Maj:t att medgifva dispens från föreskriften om kassareserv, som bank skulle redovisa såsom ägare af bankhus, förvärfvadt innan lagen trädit i kraft.

Äfven de bestämmelser, hvarom jag senast talat, lära lämpligast få plats i kommittéförslagets 45 resp. 150 § (det nya förslagets 48

resp. 159 §), som då komme att inrymma alla föreskrifter, hvilka direkt afse banks likviditet.

Det nu utarbetade förslaget till lag om bankrörelse föranleder liksom det till lagrådet remitterade förslaget en redaktionell jämkning af 10 § i lagen angående emissionsbanker den 5 juni 1909; och har inom finansdepartementet utarbetats förslag till lag om ändrad lydelse af sagda lagrum.»

Föredraganden hemställde därefter i underdånighet, att Kungl. Maj:t — med återkallande af Dess den 9 oktober 1909 meddelade förordnande om inhämtande af lagrådets yttrande öfver då anmälda förslag till lag om bankrörelse och till lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen angående emissionsbanker den 5 juni 1909 — måtte förordna, att öfver de nu anmälda, under bilagorna litt. A och B vid detta protokoll återgifna lagförslag lagrådets yttrande skulle för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmåler, genom utdrag af protokollet inhämtas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall.

Ur protokollet
Emil Sundberg.

Litt. A.

Förslag

till

Lag om bankrörelse.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Förutom Sveriges riksbank må ej annan här i riket drifva bankrörelse än

- 1) bankaktiebolag,
- 2) solidariskt bankbolag,
- 3) emissionsbank,
- 4) kommanditbolag, hvars firma förutom ordet kommanditbolag innehåller endast personnamn eller personnamn med tillägg, som antyder allenast, att flere bolagsmän finnas, eller annat handelsbolag, hvars firma innehåller endast personnamn eller personnamn med tillägg, som antyder allenast, att firman innehafves af bolag,
- 5) enskild man, hvilkens firma innehåller endast personnamn.

2 §.

Ej må enskild man eller annan enskild penninginrättning än bolag, som i 1 § under 1), 2) eller 3) afses, i sin firma eller eljest vid beteckning af affärsrörelsen använda ordet bank.

I. Om bankaktiebolag.

Om bankaktiebolags bildande.

3 §.

De, som, i ändamål att drifva bankrörelse, vilja stifta aktiebolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens stadfästelse.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska medborgare och till antalet minst tio.

Finnes sådant bankaktiebolag vara nyttigt för det allmänna, pröfvar Konungen bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författningar i öfrigt, så ock om och i hvad mån därutöfver, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, särskilda bestämmelser må erfordras.

Stadfästes bolagsordningen, meddelar Konungen tillåtelse till bankrörelsens drifvande (oktroj) under en tid af högst tio år och därutöfver intill slutet af då löpande kalenderår.

4 §.

Bolagsordning för bankaktiebolag skall angifva

- 1) bolagets firma;
- 2) de rörelsegrenar, bolaget må utöfva;
- 3) den ort inom riket, där bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 4) antalet af styrelsens ledamöter, tiden för deras befattningar samt grunderna för styrelsens beslutförhet;
- 5) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordinarie stämma eller, där flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;
- 6) det sätt, hvarpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till aktieägarnas kännedom, äfvensom den tid före stämma, då föreskrifna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;
- 7) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, såvidt de skola afvika från hvad härom finnes föreskrifvet i 73 och 83 §§;

8) grundfonden eller, där grundfonden skall kunna, utan ändring af bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

9) det belopp, hvarå aktie skall lyda;

10) antalet revisorer samt tiden för deras befattningar och för revisionen.

5 §.

Bankaktiebolags firma skall utmärka bolagets egenskap af aktiebolag.

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan, förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma för bankaktiebolag eller solidariskt bankbolag, så ock från benämning å utländsk bankinrättning, som är allmänt känd här i riket.

6 §.

Bankaktiebolags grundfond skall utgöra minst en miljon kronor; dock att, där de i bolagsordningen meddelade närmare bestämmelser angående bolagets rörelsegrenar och villkoren därför uppenbarligen gifva vid handen, att bolaget icke har till ändamål att drifva bankrörelse i större omfång, utan blott att tillgodose den mindre omsättningen å viss ort, grundfonden må, om Konungen gifver därtill lof, bestämmas till lägre belopp, dock ej understigande fem hundra tusen kronor.

Skall grundfonden kunna utan ändring af bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, må minimikapitalet ej utgöra mindre än hälften af maximikapitalet.

7 §.

Grundfonden skall fördelas i aktier å lika belopp i svenskt mynt.

Hvad för aktie skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå aktien skall lyda.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

8 §.

Teckning af aktier skall ske å teckningslista, som egenhändigt underskrifvits af stiftarna, eller å afskrift af sådan teckningslista, bestyrkt af notarius publicus.

Teckningslista skall innefatta styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen samt angifva

1) den ordning, hvori aktietecknare bör fullgöra hvad honom åligger på grund af teckningen;

2) den tid, ej öfverstigande sex månader från det stadfästelsen meddelats, inom hvilken konstituerande stämma skall hållas;

3) där för aktie skall inbetalas högre belopp än det, hvarå aktie skall lyda, det belopp, som skall för aktie inbetalas;

4) där i bolagsordningen minimi- och maximikapital angifvits, men allenast ett visst belopp, understigande maximikapitalet, skall få tecknas eller ock ett visst belopp, öfverstigande minimikapitalet, minst skall tecknas, storleken af sådant belopp.

Där annan än stiftare må verkställa teckning, skall teckningslista, hvarå sådan teckning må äga rum, dessutom innehålla uppgift å det antal aktier, som en hvar af stiftarna tecknat, och å den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning aktierna skola fördelas mellan tecknarna.

Hvarje stiftare skall teckna minst en aktie.

9 §.

Ej må stiftare eller annan af bolaget för dess bildande njuta godtgörelse utöfver ersättning för utgifter, som för bildandet varit uppenbarligen nödvändiga, eller för aktie tillskjuta annat än penningar eller förbehålla sig eller annan särskild förmån eller rättighet.

10 §.

Aktieteckning vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 8 §.

Aktieteckning med villkor vare ogiltig.

11 §.

Har ej före utgången af den tid, inom hvilken enligt teckningslistan konstituerande stämma skall hållas, beslut å sådan stämma fattats om bolagets bildande eller om uppskof därmed enligt hvad i 14 § stadgas, vare aktieteckningen icke vidare bindande.

12 §.

Ej må sådan grund för aktietecknings ogiltighet, som i 10 och 11 §§ afses, göras gällande, utan så är, att den hos registreringsmyndigheten anmälts före bolagets registrering.

13 §.

Konstituerande stämma utlyses af stiftarna i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma.

14 §.

Styrkes å stämman genom behöriga teckningslistor, att grundfonden är fulltecknad och att tecknarna utgöra minst det antal, som i 17 § sägs, skall, sedan i händelse af öfverteckning aktierna blifvit mellan tecknarna fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock att, där minst en fjärdedel af de närvarande eller ock aktietecknare med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst en fjärdedel af den vid stämman företrädde grundfonden rösta därför, med frågans afgörande skall anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst sex veckor därefter. Å den fortsatta stämman varde frågan utan vidare uppskof afgjord.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de flesta röstande hafva förenat sig därom och utgöra dessa minst en fjärdedel af hela antalet tecknare med ett sammanlagdt aktiebelopp af mer än halfva den å stämman företrädde grundfonden och minst en fjärdedel af hela grundfonden, skall bolaget anses bildadt samt val af styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

15 §.

Vid konstituerande stämman skall genom stiftarnas försorg föras protokoll; och lände i öfrigt i tillämpliga delar till efterrättelse hvad i 72 § finnes stadgadt om protokoll, val af ordförande och förteckning öfver de närvarande.

Hvad i 73 § är stadgadt om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma äge med de afvikelser, som föranledas af bestämmelserna i 14 §, motsvarande tillämpning å konstituerande stämman.

16 §.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut är stadgadt i 85 och 86 §§ gälle i tillämpliga delar i fråga om talan å beslut, som fattats å konstituerande stämman.

17 §.

Aktieägarna skola vara svenska medborgare och till antalet minst tjugu.

18 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blifva valda, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras.

19 §.

Innan bolaget registrerats, kan det ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara; dock äge bolagets styrelse föra talan om utbekommande af tecknad aktiebelopp.

Handla styrelseledamöter, aktieägare eller andra å bolagets vägnar, innan det blifvit registrerad, svare de, som i åtgärden eller beslut där-om deltagit, för uppkommande förbindelser såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

20 §.

Ansökning om bolagets registrering skall göras af dess styrelse.
I sådan ansökning skola uppgifvas

dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn äfvensom nationalitet och hemvist,

dels bolagets postadress,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utöfvas allenast af styrelsen, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Vid ansökningen skola fogas

1) Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen, i två styrkta afskrifter;

2) af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokollet vid konstituerande stämman, så ock, där annan stämma hållits, af det därvid förda protokollet;

3) en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit tecknad, med afdrag i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, äfvensom huru mycket af grundfonden blifvit inbetaldt; skolande styrelseledamöternas namnunderskrifter vara af vittnen styrkta;

4) teckningslistorna, så ock styrkta afskrifter af desamma.

Om aktiebref och aktiebok.

21 §.

Å aktierna skola utfärdas bref. Dessa skola undertecknas af styrelsen samt angifva ordningsnummer å den eller de aktier, hvarå brefven lyda, akties belopp och dagen för utfärdandet. Aktiebref skall ställas till viss man. Styrelseledamots namnteckning må kunna återgifvas genom tryck eller på annat dylikt sätt; dock skall hvarje aktiebref vara egenhändigt undertecknad af minst två styrelseledamöter.

22 §.

Ej må aktiebref utgifvas, innan bolaget registrerats och grundfonden blifvit till fullo inbetald.

23 §.

Å bankaktiebolags hufvudkontor skall styrelsen öfver bolagets samtliga aktier ofördröjligen upplägga en aktiebok. I denna skola genom styrelsens försorg aktierna upptagas med uppgift å de ursprungliga ägarna, så ock ofördröjligen antecknas de hos styrelsen styrkta förändringar i äganderätten till aktie, för hvilka hinder ej möter af stadgandet i 17 §. I aktieboken skall ock anmärkas dagen, då anteckning skett.

Det åligger styrelsen att omedelbart före bolagsstämma vara tillstädes för att pröfva de frågor om nya aktieägares införande i aktieboken, som då kunna yppas. Dock skall, där i bolagsordningen enligt 70 § 1 mom. rätten till deltagande i bolagsstämmas förhandlingar gjorts beroende af att anmälan därom sker viss tid före stämman, styrelsesammanträde för pröfning af frågor, som nyss sagts, hållas omedelbart före anmälningstidens utgång.

Ej må styrelsen vägra att i aktieboken såsom ägare införa den, som företer aktiebref, försedt med behörigen sammanhängande och till honom fortgående följd af öfverlåtelse.

Ej vare den, till hvilken aktie öfvergått, gentemot bolaget att anse såsom aktieägare, innan han blifvit införd i aktieboken.

Styrelsen åligger att låta enhvar, som sådant önskar, taga kännedom af aktieboken å de tider, banken hålles öppen för allmänheten, äfvensom, mot afgift, erhålla till riktigheten af vederbörande tjänsteman styrkt utdrag därur.

Om inbetalning och ökning af grundfonden.

24 §.

Af bankaktiebolags grundfond skola inbetalas minst tjugu procent, innan bolaget öppnar sin rörelse, ytterligare minst tjugu procent inom tre månader och återstoden inom åtta månader från öppnandet af bolagets rörelse.

Aktietecknare, som ej vid bolagets bildande erlagt full betalning, vare skyldig aflämna af fullgod pant åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i den ordning, teckningslistan angifver.

Ej vare aktietecknare berättigad att kvitta sin skuld på grund af aktieteckning mot fordran hos bolaget.

25 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å aktie, vare han skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen.

Varder, innan pant, hvarom i 24 § förmäles, blifvit aflämnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid, eller försummar någon att aflämna sådan pant, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten förverkad. Samma lag vare, där senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och aflämnad pant ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse om tiden för inbetalning äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som skall gälla för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma, så ock, där aktietecknarens postadress uppgifvits för styrelsen, till honom blifvit försänd i rekommenderadt bref.

Då aktierätten förverkats, kan hvad å aktien redan inbetalts eller hvad genom realisering af aflämnad pant influtit ej återfordras.

26 §.

Sist fyra månader efter utgången af den i 24 § för aktiernas slutliga inbetalning bestämda tid skall styrelsen, där ej anmälan om hela grundfondens inbetalning förut skett, för registrering aflämna en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift, huruvida grundfonden blifvit till hela sitt belopp inbetald. Styrelseledamöternas namnunderskrifter skola vara af vittnen styrkta.

27 §.

Ökning af grundfonden medelst ny aktieteckning må ej beslutas, innan det belopp, hvartill grundfonden vid beslutets fattande uppgår, till fullo inbetalts och registrering därom skett. Ej heller må, där beslut om sådan ökning förut fattats, ytterligare ökning beslutas, innan på grund af förra beslutet tecknad belopp, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för förverkad och ej af annan öfvertagen aktierätt, blifvit till fullo inbetaldt och detta förhållande registrerats.

Aktiebrief må i fall, hvarom ofvan sägs, ej utgifvas, innan full betalning erlagts för den eller de aktier, hvarå brevet lyder.

Beslut om ökning jämlikt denna paragraf kan fattas endast af bolagsstämma.

28 §.

Beslutet om grundfondens ökning skall angifva

1) det belopp, hvarmed grundfonden må ökas;

2) den tid, ej understigande fyra veckor från den dag, då beslutet enligt 30 § 2 mom. kungjorts i allmänna tidningarna, inom hvilken aktieägare må begagna den honom enligt 1 mom. af samma paragraf tillkommande företrädesrätt till teckning;

3) det belopp, som skall för aktie inbetalas;

4) den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning aktierna skola fördelas mellan tecknarna.

29 §.

Bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg ofördröjligen anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Där beslutet ej innefattar ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevitnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

30 §.

Hvarje aktieägare vare berättigad att, i den mån sådant kan ske, af de nya aktierna efter teckning erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Det åligger styrelsen att genom kungörelse i allmänna tidningarna och i tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte, äfvensom, i den mån så ske kan, genom rekommenderade bref om bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning underrätta aktieägarna.

31 §.

Aktieägare, som vill begagna honom tillkommande företrädesrätt till teckning af ny aktie, vare skyldig att vid teckningen förete det eller de aktiebref, hvarå teckningsrätten grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant aktiebref förses med påskrift, att teckningsrätten begagnats.

32 §.

Teckning af de nya aktierna skall ske å teckningslista, försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, eller å afskrift af sådan teckningslista, bestyrkt af notarius publicus.

Teckningslista skall innehålla bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning samt uppgift å de tidningsnummer, i hvilka beslutet enligt 30 § 2 mom. varit infördt.

I teckningslista skall ock angifvas förutvarande grundfondens storlek äfvensom den ordning, i hvilken aktietecknare bör fullgöra hvad honom på grund af teckningen åligger.

Ett exemplar af bolagsordningen skall bifogas hvarje teckningslista.

33 §.

Teckning af ny aktie vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 32 § 1, 2 och 3 mom.

Teckning med villkor vare ogiltig.

Ej må sådan grund för ogiltighet af teckning af aktie, som ofvan i denna paragraf afses, göras gällande, utan så är, att den anmälts hos registreringsmyndigheten, innan registrering enligt 35 § skett i anledning af anmälan, att aktien till fullo inbetalts.

34 §.

Sist ett år från det bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning fattades skall för ny aktie full betalning erläggas.

Bestämmelserna i 9 § om förbud mot tillskott å aktie i annat än penningar och mot förbehåll af särskild förmån eller rättighet vid aktieteckning äfvensom bestämmelsen i 24 §, att aktietecknare ej är berättigad till kvittning, gälle ock vid ny aktieteckning; och skall

jämväl vid sådan teckning äga motsvarande tillämpning hvad i 25 § finnes stadgadt om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad aktie, så ock om anmaning att fullgöra sådan inbetalning.

35 §.

Sist sex månader efter utgången af den för inbetalning af de nya aktierna bestämda tid skall styrelsen för registrering anmäla, huru många aktier till fullo inbetalts. Vid anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skola fogas

1) en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande *dels* uppgift, huru mycket blifvit tecknad, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som af aktietecknare förverkats och ej af annan öfvertagits, *dels ock* försäkran, att den anmälda inbetalningen å aktierna behörigen fullgjorts;

2) teckningslistorna, så ock styrkta afskrifter af desamma;

3) ett exemplar af de tidningar, i hvilka bolagsstämmans beslut om ökningen enligt 30 § 2 mom. varit infördt.

Varda efter aflämnandet af ofvannämnda handlingar aktier ytterligare till fullo inbetalda, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ofvan under 1) sägs.

Grundfonden skall, så snart registrering skett i anledning af anmälan, som ofvan i denna paragraf sägs, anses ökad med sammanlagda beloppet af de aktier, som anmälts vara till fullo inbetalda.

36 §.

Utan hinder af hvad i 27—35 och 84 §§ finnes stadgadt må styrelsen besluta grundfondens ökning under förutsättning af bolagsstämmans godkännande. I ty fall skola i afseende å bolagsstämmans beslut, hvarigenom sådant godkännande meddelas, bestämmelserna i 27 och 29 §§ äga motsvarande tillämpning, och skall hvad i 28, 30—35 §§ är föreskrifvet lämpas å styrelsens beslut om ökningen och å verkställigheten däraf; dock gälle, att för ny aktie full betalning skall erläggas sist ett år från det bolagsstämman godkänt styrelsens beslut;

att innan sådant godkännande meddelats, den i 35 § 1 mom. föreskrifna anmälan till registret ej må göras; och att förty, där den i sistnämnda paragraf stadgade tid för anmälningsskyldighetens fullgörande tilländagått, innan godkännandet meddelats, sagda anmälan skall göras samtidigt med den i 29 § föreskrifna anmälan till registret af bolagsstämmans beslut.

37 §.

Grundfonden må kunna ökas jämväl medelst öfverföring till densamma af besparade vinstmedel, som ej afsatts till reservfond; och skola därvid bestämmelserna i 27 § 1 och 3 mom. äga motsvarande tillämpning.

Hvarje aktieägare vare berättigad att af de nya aktierna erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Beslutet om grundfondens ökning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Innefattar beslutet ej ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

Grundfonden skall, så snart registrering af beslutet skett, anses ökad med det belopp, som enligt beslutet skall till grundfonden öfverföras.

Ej må bref å ny aktie utlämnas till aktieägare, innan registrering af beslutet om ökningen skett eller innan aktieägaren företett det eller de aktiebref, hvarå rätten att erhålla ny aktie grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant aktiebref förses med påskrift, att bref å ny aktie utlämnats.

38 §.

Sedan för aktie full betalning erlagts, vare aktieägaren icke pliktig att ytterligare tillskjuta något.

Om reservfond, vinstutdelning och balansräkning.

39 §.

Af bankaktiebolags årsvinst, efter afdrag för hvad som åtgår till täckande af möjligen förefintlig brist från föregående år, skola minst femton procent afsättas till reservfond. Vid beräkning af det belopp, som sålunda minst skall afsättas till reservfonden, må ej från årsvinsten afdragas den andel däri, som kan hafva tillerkänts styrelseledamot eller annan såsom arfvode (tantiem). Sedan reservfonden uppgått till ett belopp, motsvarande femtio procent af grundfonden, må vidare afsättning af årsvinsten kunna upphöra; nedgår reservfonden under det sålunda stadgade beloppet, skall afsättning till fonden ånyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid aktieteckning må hafva för aktierna erhållits utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, där aktierätt förverkats, hvad som blifvit inbetaldt å aktien eller influtit genom realisering af aflämnad pant.

Nedsättning af reservfonden må beslutas allenast för täckande af förlust, som enligt fastställd balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet och som icke kan ersättas af andra befintliga, till framtida förfogande afsatta medel.

40 §.

Ej må, så länge bankrörelsen fortfar, till aktieägarna utbetalas annat än den vinst, som förefinnes enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall afsättas till reservfonden. Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med hvad sålunda stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen, vare de som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

41 §.

Bolagsstämma må ej förfoga öfver bolagets vinstmedel eller öfriga tillgångar för ändamål, som uppenbarligen är för bolagets verksamhet

främmande, eller eljest i strid med bestämmelserna i denna lag; stämman dock obetaget att till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål använda tillgång, som i förhållande till bolagets ställning är af ringa betydelse.

Det tillkomme bolagsstämman att besluta, huruvida och i hvad mån den vinst, som enligt 40 § 1 punkten kan utdelas, skall till det ändamål användas.

42 §.

Jämte hvad i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar är stadgadt gälla i afseende å upprättande af bankaktiebolags balansräkning:

1) Balansräkningen skall behörigen redovisa icke blott bolagets tillgångar och skulder vid räkenskapsårets slut, utan äfven dess inkomster och utgifter under året, med angifvande tillika af verkställda afskrifningar.

2) Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig öfver sina verkliga värden eller, med mindre sådant särskildt angifves i den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt 64 § har att aflämna, till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärfvande.

3) Osäkra fordringar skola upptagas endast till de belopp, hvarmed de beräknas komma att inflyta, och värdelösa fordringar afskrifvas.

4) De belopp, hvartill grund- och reservfonder samt andra fonder uppgå, skola hvar för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna; och må därvid grundfondens belopp ej minskas, så länge bankrörelsen fortfar.

5) Kostnader för bolagets bildande, organisations- eller förvaltningskostnader må ej uppföras såsom tillgång.

Om rörelsen.

43 §.

Med den inskränkning, som här nedan sägs, må bankaktiebolag, jämte in- och utlåning af penningar, idka annan därmed förenlig verksamhet.

44 §.

Ej må bankaktiebolag för egen räkning drifva¹ handel med annat än guld samt in- och utländskt mynt äfvensom växlar, checker, invisningar, obligationer och andra i den allmänna rörelsen förekommande förskrifningar.

45 §.

Egendom, hvarmed bankaktiebolag ej må drifva handel för egen räkning, äger bankaktiebolag förvärfva endast i det fall, att fråga är om fastighet, afsedd för bankens inrymmande, eller inventarier, hvilka anskaffas för rörelsen eller till fastighet, som bolaget äger; dock må med den inskränkning, som framgår af 46 §, bankaktiebolag, till skyddande af fordran, å offentlig auktion eller fondbörs inköpa egendom, som är för fordringen pantsatt eller utmätt, så ock såsom betalning öfvertaga lös egendom, där uppenbart är, att bolaget eljest skulle lida afsevärd förlust.

Egendom, hvilken bolaget sålunda till skyddande af fordran inköper eller öfvertager, skall åter afyttras, så snart det kan ske till belopp, motsvarande fordringen.

Öfvertager bankaktiebolag egendom såsom betalning enligt hvad nyss är sagdt, skall anmälan därom ofördröjligen göras hos bankinspektionen.

46 §.

Ej må bankaktiebolag förvärfva eller såsom pant mottaga egen aktie.

47 §.

Bankaktiebolag, som afsatt reservfond, uppgående till mera än femtio procent af bolagets grundfond, må äfven under andra förhållanden än i 45 § sägs förvärfva aktie i emissionsbank; dock må bolaget ej på en gång innehafva jämlikt denna bestämmelse förvärfvade aktier till högre bokfördt belopp än det, hvarmed reservfonden öferskjuter femtio procent af grundfonden.

48 §.

Bankaktiebolags inlåning må ej öfverstiga fem gånger beloppet af bolagets egna fonder.

Bankaktiebolag vare skyldigt att, med iakttagande af hvad här nedan i 4 mom. sägs, i tillgångar, hvilka kunna med lätthet förvandlas i penningar, såsom fordran hos svensk eller utländsk bank och å allmän börs noterade obligationer, redovisa kassareserv till belopp, som tillsammans med den inneliggande kassan motsvarar minst tjugufem procent af de förbindelser, som det åligger bolaget att vid anfordran fullgöra. Pantsatt tillgång må härvid tagas i beräkning allenast till det belopp, som bolaget enligt aftal är berättigadt utbekomma utöfver redan erhållen försträckning. Nedgår kassareserv under hvad nu är sagdt, skall den, så snart det kan ske, åter uppbringas till föreskrifvet belopp.

Är bankaktiebolag ägare af fastighet, afsedd för bankens inrymmande, vare bolaget pliktigt att i tillgångar, som i 2 mom. sägs, redovisa kassareserv jämväl för det belopp, hvarmed fastighetens bokförda värde må öfverstiga tio procent af bolagets egna fonder eller, där fråga är om fastighet, som förvärfvats, innan denna lag trädt i kraft, för det lägre belopp, som Konungen på fränställning af bolagets styrelse kan bestämma.

Kassareserv, som bankaktiebolag med hänsyn till beskaffenheten af sina förbindelser är skyldigt att redovisa, skall till en femtedel utgöras af svenska statens obligationer, beräknade efter senast noterade kurs,

49 §.

Ej må bankaktiebolag vid aftal om kredit förbehålla sig andel i vinst på affär, som bolaget själf icke äger afsluta.

50 §.

Bankaktiebolag må ej utfärda tryckta eller graverade till innehafvaren eller till viss man eller order ställda förbindelser.

51 §.

Varda penningar hos bankaktiebolag insatta att där innestå viss tid, mot eller utan ränta, skall bevis, som bolaget därom utfärdar, ställas till viss man och innehålla, att öfverlåtelse må ske endast till viss man samt att öfverlåtelsen bör till nye ägarens säkerhet anmälas hos bolaget.

Å medel, som insättas på så kallad sparkasseräkning eller därmed likartad räkning, må icke godtgöras ränta för högre belopp än tre tusen kronor af en insättares tillgodohafvande. Ej heller må bankaktiebolag ikläda sig skyldighet att annorledes än viss tid, minst en

vecka, efter uppsägning återbetala å sådan räkning insatta medel; styrelsen dock lämnadt öppet att, då sådant pröfvas kunna ske utan olägenhet, i särskilda fall medgifva utbetalning utan afvaktan på uppsägningstidens utgång. Insättning å räkning, hvarom ofvan sägs, antecknas i motbok, som utlämnas till räkningshafvaren. Då medel å sådan räkning lyftas, skall anteckning därom göras i motboken.

Om styrelse och firmateckning.

52 §.

Aktieägarna skola inom sig utse en styrelse af minst fem ledamöter.

Styrelsen äge, i enlighet med hvad i denna lag är stadgadt, förvalta bolagets angelägenheter.

Ledamot af styrelsen skall vara bosatt här i riket. Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Afgår styrelseledamot, innan den tid, för hvilken han blifvit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det öfriga styrelseledamöter att ofördröjligen föranstalta om val af ny ledamot. Utan hinder af hvad nu stadgats må dock, där bolagsordningen sådant medgifver, med valet kunna anstå till nästa ordinarie bolagsstämma, såframt styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter.

53 §.

Styrelsen, så ock den eller de särskilda styrelseledamöter, som bemyndigats teckna bolagets firma, äge att själfva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än äfven inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller viss styrelseledamot, vare, i den mån ej annat följer af hvad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

54 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen och de styrelseledamöter, som, efter ty i 53 § är sagdt, äga företräda bolaget, pliktiga att i sin förvaltning af bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller af bolagsstämman eller, såvidt rörer styrelseledamot, af styrelsen meddelas.

Styrelsen eller styrelseledamot må dock ej efterkomma bolagsstämmans föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsordningen.

55 §.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blifvit bestämdt i bolagsordningen eller af bolagsstämman, meddelas af styrelsen.

Ej må sådant bemyndigande meddelas af bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant afseende.

56 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej företagas, utan att, såvidt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

57 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämdt i bolagsordningen, den mening, om hvilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdas af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i behandling af fråga rörande aftal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling af fråga om aftal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Hvad sålunda är stadgadt äge motsvarande tillämpning beträffande gåfva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

58 §.

I bolagsordningen må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma; och äge jämväl bolagsstämman tillåta styrelsen att meddela sådant bemyndigande. I fråga om den, som sålunda erhållit rätt att teckna bolagets firma, skall tillämpas hvad som enligt 53 och 54 §§ gäller beträffande styrelseledamot, som äger teckna firman.

59 §.

Vid meddelande af rätt till firmateckning må kunna föreskrifvas, att denna rätt får utöfvas endast af flere i förening.

60 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt afskrift af protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

61 §.

Den, som äger företräda bolaget, må ej ikläda bolaget förpliktelser eller eljest förfoga öfver dess tillgångar i vidare mån än sådant enligt 41 § 1 mom. är för bolagsstämman medgifvet. Hvad sålunda är stadgadt må dock ej åberopas mot tredje man, med mindre han insett eller bort inse, att stadgandet ägt tillämpning.

62 §.

Skriftlig handling, som utfärdas för bankaktiebolag, bör under-tecknas med bolagets firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, äfven underskrifva sina namn.

Har handlingen ej undertecknats med bolagets firma och framgår ej af dess innehåll, att den utfärdats å bolagets vägnar, vare de, som

underskrifvit handlingen, ehvad densamma pröfvas vara för bolaget bindande eller ej, ansvarige för hvad genom handlingen må hafva slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

63 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot, så ock för den, som eljest, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna bolagets firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgifvas bolaget.

Vill styrelsen kära till bolaget, kalle styrelsen aktieägarna till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit föredragen å stämman.

64 §.

Minst en månad före den bolagsstämma, hvarom förmäles i 76 §, aflämne styrelsen till revisorerna en af styrelsens ledamöter underskrifven förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna räkenskaps-året. Genom styrelsens försorg skola dessa handlingar jämte den berättelse, som enligt hvad nedan sägs skall afgifvas af revisorerna, under minst en vecka närmast före stämman hållas för aktieägarna å bolagets hufvudkontor tillgängliga i tillräckligt antal exemplar äfvensom ofördröjligen öfversändas till aktieägare, som med uppgifvande af post-adress anhåller därom.

Förvaltningsberättelsen skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som uppkommit af rörelsen under året.

65 §.

Styrelseledamöter, som genom att öfverträda denna lag eller bolagsordningen eller eljest uppsåtligen eller af vårdslöshet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Angående styrelseledamöters skadeståndsansvar gentemot tredje man stadgas i 247 §.

66 §.

Hvad i denna lag finnes stadgadt om styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å suppleant i styrelsen.

Har suppleant utöfvat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva ägt kännedom därom.

Bestämmelse rörande den förutsättning, under hvilken suppleant äger utöfva styrelseledamots befogenhet, må ej registreras.

Om revision.

67 §.

Aktieägarna skola för granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper årligen utse revisorer. Åtminstone hvartannat år skall en af revisorerna ombytas.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst.

Den tid, för hvilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma. Revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Afgår revisor, innan den tid, för hvilken han blifvit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val af ny revisor.

68 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och öfriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Vid fullgörande af sitt uppdrag hafva revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej afse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen.

Revisorerna skola för hvarje räkenskapsår öfver granskningen afgifva en af dem underskrifven berättelse, som skall öfverlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 76 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen och balansräkningen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande af extra bolagsstämma stadgas i 77 §.

69 §.

Hafva revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som af dem granskats, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat vardslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om bolagsstämma.

70 §.

Aktieägarers rätt att deltaga i handhafvandet af bolagets angelägenheter utöfvas å bolagsstämma. Där äge hvarje i aktieboken införd aktieägare, som anmäler sig till deltagande i förhandlingarna, rösträtt i enlighet med hvad i 73 § sägs. I bolagsordningen må kunna stadgas, att aktieägare för att vinna rätt till deltagande i förhandlingarna skall hos styrelsen anmäla sig viss tid, högst tre dagar, före bolagsstämman. Meddelas dylikt stadgande, skall i bolagsordningen jämväl intagas bestämmelser om kungörande af ort och tid för hållande af sådant styrelsesammanträde, som i 23 § 2 mom. 2 punkten sägs.

Vill någon själf eller genom ombud utöfva rösträtt för aktie, vare han, såframt å bolagsstämman aktieägare med sammanlagdt aktiebelopp af minst en tiondedel af den å stämman företrädde grundfonden framställt yrkande därom, pliktig att aflänna en af honom egenhändigt underskrifven försäkran, att han icke under falskt sken af köp, gäfvu eller annat aftal åtkommit aktien, utan verkligen är ägare af densamma, och att han ej heller för att kringgå i lag eller bolagsordningen meddelade bestämmelser om rösträtt förvärfvat aktien med skyldighet att åter afyttra densamma. Hvad nu är stadgadt äge ej tillämpning å den, till hvilken aktien öfvergått genom arf, giftorätt eller testamente, ej heller då den uppgifne ägaren af aktien förut å ordinarie bolagsstämma såsom ägare fört talan för samma aktie, såframt ej visas, att därefter förändring i äganderätten till aktien ägt rum.

Skall försäkran afgifvas af förmyndare eller målsman eller eljest af någon, som är satt att företräda ägaren, varde försäkran därefter lämpad.

71 §.

Ej må någon själf eller genom ombud eller såsom ombud för annan å bolagsstämma deltaga i behandling af fråga rörande aftal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling af fråga om aftal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Hvad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande gifva från bolaget sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Ledamot af styrelsen må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, eller i val af revisor.

72 §.

Å bolagsstämma skall aktieboken af styrelsen hållas tillgänglig.

Där ej annat finnes stadgadt i bolagsordningen, välje bolagsstämman själf ordförande att leda förhandlingarna.

Å stämman skall upprättas och till godkännande framläggas en förteckning öfver närvarande aktieägare och ombud för aktieägare med uppgift å det antal aktier, för hvilket en hvar af dem äger utöfva rösträtt. Sedan denna förteckning, som skall tjäna till röstlängd vid stämman, godkänts, lände densamma till efterrättelse å stämman; dock att, där stämman uppskjutes till senare dag än nästföljande söckendag, ny förteckning skall upprättas å den fortsatta stämman.

Genom styrelsens försorg skall föras protokoll öfver förhandlingarna å stämman. Protokollet, hvori nyssnämnda förteckning intages, underskrifves af ordföranden och minst en å stämman utsedd aktieägare eller ombud för aktieägare. Senast två veckor efter stämman skall protokollet genom styrelsens försorg hållas tillgängligt för aktieägarna.

73 §.

Jämte hvad i öfrigt i denna lag är stadgadt om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma gälle,

1) att rösträtt ej må utöfvas för aktie, å hvilken icke fullgjorts förfallen inbetalning eller i fråga om hvilken ej, där så skolat ske, aflämnats sådan af pant åtföljd förbindelse, som i 24 § sägs;

2) att hvarje aktie, för hvilken rösträtt må utöfvas, berättigar till en röst;

3) att frånvarande aktieägares rösträtt må utöfvas genom ombud;

4) att ingen dock må för egna eller andras aktier utöfva rösträtt för mer än en femtedel af den å stämman företrädde grundfonden;

5) att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvas;

6) att vid lika röstetal val afgöres genom lottnings, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes af de flesta röstande, eller, om jämväl antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

I bolagsordningen må kunna intagas bestämmelser afvikande från hvad ofvan under 2)–6) stadgas; dock *att* aktieägares rättighet att utöfva rösträtt ej får inskränkas utöfver hvad under 1) är föreskrifvet, *och att* aktieägares rättighet att genom ombud utöfva rösträtt ej får inskränkas i vidare mån än att föreskrift må kunna meddelas därom, att till ombud må utses allenast aktieägare. Utan hinder af hvad sålunda stadgats må i händelse af grundfondens ökning kunna i beslutet därom föreskrifvas, att för ny aktie icke må utöfvas rösträtt vid bestämmande af vinstutdelning, hvartill den nya aktien icke medför rätt.

Hvad ofvan under 1) stadgats utgör ej hinder för aktieägare att, under det han är förlustig sin rösträtt, med laga verkan deltaga i beslut, för hvars giltighet erfordras, att samtliga aktieägare förena sig därom.

74 §.

Bolagsstämma skall sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskrifver, kalla aktieägarna till bolagsstämma. Föreskrifna kallelseåtgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet af beslut erfordras, att det fattas å två på hvarandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits. Kallelse till andra stämman skall, såframt för beslutets giltighet erfordras, att det å denna stämma biträdes af samtliga röstande, jämväl, där så ske kan, försändas i rekommenderadt bref till hvarje aktieägare.

75 §.

Under en vecka närmast före ordinarie bolagsstämma skall förteckning öfver de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas tillgänglig för aktieägarna å bolagets hufvudkontor äfvensom ofördröjligen öfversändas till aktieägare, som med uppgifvande af postadress anhåller därom.

Skall å stämman förekomma ärende, innefattande förslag till ändring af bolagsordningen, varde den föreslagna ändringen till sitt hufvudsakliga innehåll angifven i förteckningen.

Ärende, som ej varit upptaget å förteckningen, må ej vid stämman företagas till afgörande, där det ej enligt lag eller bolagsordningen skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes af ärende, som där skall afgöras. Utan hinder af hvad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande af extra stämma för behandling af visst ärende.

Aktieägare vare berättigad att få ärende hänskjutet till pröfning å stämman, såframt han hos styrelsen framställer yrkande därom minst tio dagar före stämman.

76 §.

Inom fyra månader efter utgången af hvarje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma, å hvilken styrelsen har att framlägga sin förvaltningsberättelse jämte balansräkningen för det förflutna året tillika med revisorernas berättelse.

77 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla aktieägarna till extra bolagsstämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra bolagsstämma. Äro ej samtliga revisorer ense om stämmas utlysande, gälle den mening, hvarom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal deras mening, som anse extra stämma ej böra hållas.

Extra bolagsstämma skall ock af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden eller den mindre del däraf, som kan vara beständ i bolagsordningen.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit angifvet i kallelsen till stämman. Är fråga om ändring af bolagsordningen, skall den föreslagna ändringen till sitt hufvudsakliga innehåll angifvas i kallelsen.

78 §.

Underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla aktieägarna till ordinarie bolagsstämma, eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, hvarom i 77 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas, så snart det med iakttagande af föreskrifven kallelsetid kan ske, har bankinspektionen att på anmälan af aktieägare ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

79 §.

Å den bolagsstämma, som i 76 § afses, skall balansräkningen med de rättelser och tillägg, som må finnas erforderliga, fastställas äfvensom frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid förvaltningsberättelsen omfattar företagas till afgörande.

Med balansräkningens fastställande eller med frågan om ansvarsfrihets beviljande skall dock anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst åtta veckor därefter, i fall så påfordras af aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden. Utöfver nämnda tid vare ej uppskof medgifvet.

Om talan emot styrelse eller revisorer.

80 §.

Varder talan å styrelsens förvaltning under den tid förvaltningsberättelsen omfattar ej anställd inom ett år från det berättelsen framlades å bolagsstämma, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad.

Utan hinder däraf, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen afsett äfven den handling.

81 §.

Talan må ej anställas mot revisorer enligt 69 §, sedan två år förflutit från det revisorerernas berättelse framlades å bolagsstämma, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blifvit begången.

82 §.

Afträdes bankaktiebolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen framlades å bolagsstämma, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen afser.

Kommer bolaget i konkurs inom två år från det revisorerernas berättelse framlades å bolagsstämma, äge konkursboet mot dem anställa sådan talan, som omförmäles i 69 §.

Talan, hvarom ofvan i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

*Om ändring af bolagsordningen och visst annat fall, då särskild
röstpluralitet å bolagsstämma erfordras.*

83 §.

Beslut afseende ändring af bolagsordningen i fråga om grunderna för utöfvande af rösträtt och för fattande af beslut å bolagsstämma vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist hålles, biträdts af samtliga röstande och dessa tillika företrädt minst tre fjärdedelar af hela grundfonden.

Beslut om annan ändring af bolagsordningen eller om bolagets trädande i likvidation i andra fall än i 89 och 90 §§ sägs vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämman, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

Är för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare villkor bestämdt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

Å beslut om ändring af bolagsordningen skall sökas Konungens stadfästelse.

84 §.

Beslut om ändring af bolagsordningen skall af styrelsen ofördröjligen anmälas för registrering och må ej gå i verkställighet, innan registrering skett. Vid anmälan fogas två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelsen.

Om klander af bolagsstämmobeslut.

85 §.

Menar styrelsen eller ledamot däraf eller aktieägare, att beslut, som fattats å bolagsstämman, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerad, från dagen för registreringen. Försummas det, vare rätt till klandertalan öfver beslutet förlorad.

Vill styrelsen anhängiggöra klandertalan, vare lag, som i 63 § 2 mom. sägs; dock skall styrelsens rätt till talan anses bevarad, om den där omförmälda stämman inom ofvan i denna paragraf stadgad tid blifvit utlyst att hållas, så snart det med iakttagande af föreskrifven kallelsetid kan ske.

Har klandertalan anhängiggjorts, äge domstolen, när skäl därtill förekommer, att, innan slutligt utslag i målet meddelas, förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas. Om förordnandet skall, där klandrade beslutet är af beskaffenhet, att det bör registreras, underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

Domstols utslag, hvarigenom bolagsstämmobeslut upphäfts eller ändrats, gälle jämväl för de aktieägare, som ej instämt klandertalan.

86 §.

Har bolagsstämma bestämt arfvode åt styrelseledamot, revisor eller tjänsteman i bolaget eller eljest åt någon för fullgörande af honom meddeladt uppdrag, äge aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst en femtedel af hela grundfonden, där arfvodet förmenas vara för högt bestämdt, att inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerad, från dagen för registreringen hos rätten eller domaren göra ansökning om pröfning af arfvodets storlek; och äge rätten, där arfvodet uppenbarligen finnes vara bestämdt till oskäligt belopp, att efter vederbörandes hörande göra jämkning däri.

Om förlängning af bankaktiebolags oktroj.

87 §.

Önskar bankaktiebolag erhålla förlängning af bolaget meddelad oktroj, göra i den ordning, som i 3 § är sagd, ansökning därom sist sexton månader, innan den löpande oktrojen tilländagår.

Beslut om sådan ansökning skall fattas å ordinarie bolagsstämma.

Om likvidation och upplösning.

88 §.

Visar sig vid uppgörande af bokslut eller eljest, att bankaktiebolag gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, lämne styrelsen ofördröjligen meddelande därom å bolagsstämma.

Det åligger styrelsen att, när helst anledning yppas till antagande, att bolaget gjort förluster i den omfattning, hvarom ofvan förmäles, ofördröjligen upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska det samma.

89 §.

Har senast vid den i 88 § omförmälda bolagsstämman af aktieägare tecknats hvad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, äge bolaget att fortsätta rörelsen; men om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknad tillskott icke inbetalts inom tre månader från stämman, skall bolaget träda i likvidation.

De aktieägare, som verkställt tillskottet, äga att af bolagets blifvande behållna vinstmedel erhålla åter hvad af dem blifvit tillskjutet jämte ränta efter sex för hundra om året, innan annan utdelning får ske. Träder bolaget i likvidation, förr än sådant tillskott blifvit till fullo återguldadt, skall, sedan bolagets skulder blifvit betalda, tillskottet, dock utan beräkning af ränta för tid efter bankrörelsens upphörande, återgäldas af bolagets tillgångar, så långt de därtill förslå, innan någon utdelning å aktierna må äga rum.

90 §.

Bankaktiebolag skall ock träda i likvidation,

1) då bolaget icke öppnat sin rörelse inom ett år från bolagets bildande;

2) då grundfonden ej blifvit till hela sitt belopp inbetald inom ett år från det bolagets rörelse öppnades;

3) då antalet aktieägare nedgått under det i 17 § bestämda samt tillräckligt antal aktieägare ej inom tre månader inträddt;

4) då meddelad oktroj tilländagått, utan att ny oktroj beviljats;

5) då Konungen förklarat bolaget hafva förverkat oktrojen.

91 §.

Har bolagsstämman i enlighet med 83 § 2 mom. beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flere likvidatorer att verkställa likvidationen.

92 §.

Utser bolaget ej likvidatorer, ehuru sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 89 eller 90 § påkallar likvidation, svare de,

som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

93 §.

Likvidator skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna återkallas af bolaget.

Afgår likvidator, innan han fullgjort sitt uppdrag, och finnes ej suppleant, åligger det öfriga likvidatorer att ofördröjligen föranstalta om val af ny likvidator.

94 §.

Likvidatorerna skola ofördröjligen för registrering anmäla, att bolaget trädt i likvidation. Därvid skola uppgifvas

dels likvidatorernas samt, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn äfvensom nationalitet och hemvist,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utöfvas allenast af likvidatorerna gemensamt, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än likvidator eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Afgår likvidator eller suppleant eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar likvidator eller suppleant eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras af likvidatorerna.

Vid anmälan, att likvidator eller suppleant utsetts, skall fogas styrkt afskrift af protokoll eller annan handling, som bestyrker anmälan's riktighet.

95 §.

Då likvidatorer utsetts, göre styrelsen ofördröjligen redo för sin förvaltning under den tid, för hvilken ej förut förvaltningsberättelse framlagts å bolagsstämma.

Styrelsens redovisning skall af likvidatorerna ofördröjligen öfverlämnas till revisorerna, som hafva att granska densamma och däröfver

inom fyra veckor afgifva skriftlig berättelse. Redovisningen jämte revisorernas berättelse framlägges af likvidatorerna, så snart det kan ske, å bolagsstämma; och skall å den stämma till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid redovisningen omfattar. Om behandling af denna fråga samt om rätt att tala å styrelsens förvaltning äge hvad i 79, 80 och 82 §§ finnes stadgadt motsvarande tillämpning.

96 §.

Likvidatorerna åligger att ofördröjligen söka årsstämming å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder.

Då sådant erfordras för likvidationens verkställande och så snart det utan uppenbar skada kan ske, skall bolagets egendom förvandlas i penningar.

97 §.

Hafva under likvidationen bolagets tillgångar så nedgått i värde, att fara är för handen, att de ej fullt förslå till skuldernas gäldande, och är ej ställningen sådan, att bolagets egendom genast bör afträdas till konkurs, lämne likvidatorerna om ställningen, så snart det kan ske, meddelande å bolagsstämma och kalle till denna jämväl de kände fordringsägare, hvilka ännu icke erhållit betalning.

98 §.

Likvidatorerna hafva att sist två månader efter hvarje räkenskapsårs slut upprätta en redogörelse för sin förvaltning under året samt hålla den tillgänglig för aktieägarna.

Har likvidationen ej afslutats inom två år, skola i redogörelsen uppgifvas de hinder, som därför mött.

99 §.

Om likvidatorers befogenhet att företräda bankaktiebolag och om deras rättigheter i öfrigt, så ock om deras skyldigheter gälle i tillämpliga delar hvad angående styrelse eller styrelseledamot är i denna lag stadgadt.

100 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 62 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af handling, som å bolagets vägnar utfärdas, äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

Har under handlingen ej bolagets firma tecknats på sätt, som ofvan i 1 mom. sägs, och framgår ej af handlingens innehåll såväl, att den utfärdats å bolagets vägnar, som ock att bolaget är i likvidation, vare de, som underskrifvit handlingen, ehvad densamma pröfvas vara för bolaget bindande eller ej, ansvarige för hvad genom handlingen må hafva slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

101 §.

Sedan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald, skola bolagets tillgångar skiftas. Är någon del af gälden tvistig eller ej förfallen och kan förty eller af annan orsak betalning ej ske, skola till samma gälds betalning erforderliga medel innehållas och återstoden skiftas.

Ej må annorledes än nu är sagdt skifte äga rum. Sker det eller befinnas innehållna medel ej lämna tillgång till gälds betalning, vare i händelse af bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser den, som vid skiftet något uppburit, skyldig att återbära hvad han bekommit.

102 §.

Aktieägare vare berättigad att af bolagets behållna tillgångar komma hvad å hans aktie i förhållande till hela grundfonden belöper.

103 §.

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skola de, så snart det kan ske, å bolagsstämma framlägga redovisning för sin förvaltning.

104 §.

Ätnöjes aktieägare ej med likvidatorernas redovisning, skall han genom stämning anhängiggöra sin talan hos domstol inom ett år från den dag, då redovisningen framlades å bolagsstämma. Försummas det, hafve han förlorat sin talan.

105 §.

Då likvidatorerna å bolagsstämma framlagt redovisning för sin förvaltning, anses bolaget upplöst: och skola likvidatorerna ofördröjligen därom göra anmälan för registrering.

Vid anmälan skall fogas bestyrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet, äfvensom bevis om dagen för årsstämmingens utfärdande.

106 §.

Afträdes bankaktiebolags egendom till konkurs, skall underrättelse om den offentliga stämningen samtidigt med kungörelsen därom genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där vid konkursens början likvidatorer varit utsedda, af dessa. Under konkursens fortgång må dock i behörig ordning kunna utses nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer.

107 §.

Finnes efter konkursens afslutande öfverskott för bolaget, skall likvidation verkställas i enlighet med bestämmelserna i 91—94, 96 och 98—105 §§.

Finnes ej öfverskott, anses bolaget upplöst, då konkursen afslutats. Det åligger dem, som under konkursen sist företräd bolaget såsom konkursgäldenär, att om bolagets sålunda skedda upplösning ofördröjligen göra anmälan till registret.

II. Om solidariskt bankbolag.

Om solidariskt bankbolags bildande.

108 §.

De, som, i ändamål att drifva bankrörelse, vilja stifta bolag med personlig ansvarighet för delägarna, skola därom göra ansökning hos Konungen, såframt ej rörelsen skall drifvas under firma, innehållande endast personnamn eller personnamn med tillägg, som antyder allenast, att firman innehafves af bolag.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska medborgare och till antalet minst tio.

Finnes i ansökningen afsedt bolag (solidariskt bankbolag) vara nyttigt för det allmänna, pröfvar Konungen bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författningar i öfrigt, så ock om och i hvad mån därutöfver, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, särskilda bestämmelser må erfordras.

Stadfästes bolagsordningen, meddelar Konungen tillåtelse till bankrörelsens drifvande (oktroj) under en tid af högst tio år och därutöfver intill slutet af då löpande kalenderår.

109 §.

Solidariskt bankbolags grundfond skall utgöra minst en miljon kronor; dock att, där de i bolagsordningen meddelade närmare bestämmelser angående bolagets rörelsegrenar och villkoren därför uppenbarligen gifva vid handen, att bolaget icke har till ändamål att drifva bankrörelse i större omfång, utan blott att tillgodose den mindre omsättningen å viss ort, grundfonden må, om Konungen gifver därtill lof, bestämmas till lägre belopp, dock ej understigande fem hundra tusen kronor.

Skall grundfonden kunna utan ändring af bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, må minimikapitalet ej utgöra mindre än hälften af maximikapitalet.

110 §.

Grundfonden skall fördelas i hufvudlotter å lika belopp i svenskt mynt.

Hvad för hufvudlott skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå hufvudlotten skall lyda.

Hufvudlott vare mot bolaget odelbar.

111 §.

Solidariskt bankbolag skall bestå af minst trettio hufvudlottägare. De skola vara svenska medborgare. Hufvudlottägarna ansvara för uppfyllandet af alla bolagets förbindelser, en för alla och alla för en.

Den ansvarighet för bolagets förbindelser, hvilken enligt denna paragraf åligger hufvudlottägare utöfver hans andel i grundfonden, må ej af bolagets borgenärer göras gällande i annan ordning, än som i lagen angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs stadgas rörande solidariskt bankbolag.

112 §.

Hufvudlottägarna stånde öppet att med sig förena kommanditlottägare. Sådana lottägare äro icke för bolagets förbindelser ansvarige med mera än de i bolaget insatt eller åtagit sig insätta. Ej må kommanditlottägare i bolaget inrymmas för större belopp än som motsvarar hälften af grundfonden. Det af kommanditlottägare tillskjutna belopp häftar lika med grundfonden för bolagets samtliga förbindelser, men äga vid bolagets upplösning kommanditlottägare återfå hvad de insatt, innan utdelning å hufvudlotterna må äga rum. Kommanditlott skall lyda å samma belopp som hufvudlott. Hvad för kommanditlott skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå lotten skall lyda. Kommanditlott vare mot bolaget odelbar.

Kommanditlottägare må ej deltaga i andra beslut å bolagsstämma än val af revisorer.

113 §.

Bolagsordning för solidariskt bankbolag skall angifva

- 1) bolagets firma;
- 2) de rörelsegrenar, bolaget må utöfva;
- 3) den ort inom riket, där bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 4) antalet af styrelsens ledamöter, tiden för deras befattningar samt grunderna för styrelsens beslutförhet;

5) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordinarie stämma, eller, där flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;

6) det sätt, hvarpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till lottägarnas kännedom, äfvensom den tid före stämma, då föreskrifna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

7) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, såvidt de skola afvika från hvad härom finnes föreskrifvet i 184 och 194 §§;

8) grundfonden eller, där grundfonden skall kunna utan ändring af bolagsordningen bestännas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

9) det belopp, hvarå hufvudlott skall lyda;

10) antalet revisorer samt tiden för deras befattningar och för revisionen;

11) huruvida kommanditlottägare må i bolaget inrymmas samt, därest det medgifves, den rätt till vinstutdelning, som skall dem tillkomma, jämte de bestämmelser i öfrigt, som må finnas erforderliga.

114 §.

I firma för bankbolag, hvars grundfond ej understiger en miljon kronor, skola ingå orden enskild bank. Sådan firma må ej af annan begagnas.

Understiger bankbolags grundfond en miljon kronor, skall bolagets firma innehålla ordet folkbank.

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma för bankaktiebolag eller solidariskt bankbolag, så ock från benämning å utländsk bankinrättning, som är allmänt känd här i riket.

115 §.

Teckning af hufvudlott skall ske å teckningslista, som egenhändigt underskrifvits af stiftarna, eller å afskrift af sådan teckningslista, bestyrkt af notarius publicus.

Teckningslista skall innefatta styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen samt angifva

1) den ordning, hvari tecknare bör fullgöra hvad honom åligger på grund af teckningen;

2) den tid, ej öfverstigande sex månader från det stadfästelsen meddelats, inom hvilken konstituerande stämman skall hållas;

3) där för hufvudlott skall inbetalas högre belopp än det, hvarå hufvudlott skall lyda, det belopp, som skall för sådanlott inbetalas;

4) där i bolagsordningen minimi- och maximikapital angifvits, men allenast ett visst belopp, understigande maximikapitalet, skall få tecknas eller ock ett visst belopp, öfverstigande minimikapitalet, minst skall tecknas, storleken af sådant belopp.

Där annan än stiftare må verkställa teckning, skall teckningslista, hvarå sådan teckning må äga rum, dessutom innehålla uppgift å det antal hufvudlotter, som en hvar af stiftarna tecknat, och å den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning hufvudlotterna skola fördelas mellan tecknarna.

Hvarje stiftare skall teckna minst en hufvudlott.

116 §.

Ej må stiftare eller annan af bolaget för dess bildande njuta godtgörelse utöfver ersättning för utgifter, som för bildandet varit uppenbarligen nödvändiga, eller för hufvudlott tillskjuta annat än penningar eller förbehålla sig eller annan särskild förmån eller rättighet.

117 §.

Teckning af hufvudlott vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 115 §.

Teckning med villkor vare ogiltig.

118 §.

Har ej före utgången af den tid, inom hvilken enligt teckningslistan konstituerande stämman skall hållas, beslut å sådan stämman fattats om bolagets bildande eller om uppskof därmed enligt hvad i 121 § stadgas, vare teckningen icke vidare bindande.

119 §.

Ej må sådan grund för tecknings ogiltighet, som i 117 och 118 §§ afses, göras gällande, utan så är, att den hos registreringsmyndigheten anmälts före bolagets registrering.

120 §.

Konstituerande stämma utlyses af stiftarna i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma.

121 §.

Styrkes å stämman genom behöriga teckningslistor, att grundfonden är fulltecknad och att tecknarna utgöra minst det antal, som i 111 § sägs, skall, sedan i händelse af öfverteckning hufvudlotterna blifvit mellan tecknarna fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock att, där minst en fjärdedel af de närvarande eller ock tecknare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp af minst en fjärdedel af den vid stämman företrädde grundfonden rösta därför, med frågans afgörande skall anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra högst sex veckor därefter. Å den fortsatta stämman varde frågan utan vidare uppskof afgjord.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de flesta röstande hafva förenat sig därom och utgöra dessa minst en fjärdedel af hela antalet tecknare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp af mer än halfva den å stämman företrädde grundfonden och minst en fjärdedel af hela grundfonden, skall bolaget anses bildadt samt val af styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

122 §.

Vid konstituerande stämman skall genom stiftarnas försorg föras protokoll; och lände i öfrigt i tillämpliga delar till efterrättelse hvad i 183 § finnes stadgadt om protokoll, val af ordförande och förteckning öfver de närvarande.

Hvad i 184 § är stadgadt om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma äge med de afvikelser, som föranledas af bestämmelserna i 121 §, motsvarande tillämpning å konstituerande stämman.

123 §.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut är stadgad i 196 och 197 §§ gälle i tillämpliga delar i fråga om talan å beslut, som fattats å konstituerande stämman.

124 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blifvit valda, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras.

125 §.

Innan bolaget registrerats, kan det ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara; dock äge bolagets styrelse föra talan om utbekommande af tecknad belopp.

Handla styrelseledamöter, lottägare eller andra å bolagets vägnar, innan det blifvit registrerad, svare de, som i åtgärden eller beslut därom deltagit, för uppkommande förbindelser såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

126 §.

Ansökning om bolagets registrering skall göras af dess styrelse.

I sådan ansökning skola uppgifvas

dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn äfvensom nationalitet och hemvist,

dels bolagets postadress,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utöfvas allenast af styrelsen, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Vid ansökningen skola fogas:

1) Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen, i två styrkta afskrifter;

2) af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokollet vid konstituerande stämman, så ock, där annan stämma hållits, af det därvid förda protokollet;

3) en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit af hufvudlottägare tecknad, med afdrag i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, äfvensom huru mycket blifvit inbetaldt ej mindre af grundfonden än ock, där kommanditlottägare blifvit i bolaget inrymda, af det utaf dem tecknade belopp; skolande styrelseledamöternas namnunderskrifter vara af vittnen styrkta;

4) teckningslistorna, så ock styrkta afskrifter af desamma;

5) styrkt afskrift af den i 132 § omförmälda bok i hvad den afser hufvudlottägare.

Om lottbref och lottbok samt lottägarers rätt att afgå från bolaget.

127 §.

Å lotterna skola utfärdas bref. Dessa skola undertecknas af styrelsen samt angifva ordningsnummer å den eller de lotter, hvarå brefven lyda, belopp å lott och dagen för utfärdandet. Lottbref skall ställas till viss man. Styrelseledamots namnteckning må kunna återgifvas genom tryck eller på annat dylikt sätt; dock skall hvarje lottbref vara egenhändigt undertecknad af minst två styrelseledamöter.

128 §.

Ej må lottbref utgifvas, innan bolaget registrerats och grundfonden blifvit till fullö inbetald.

129 §.

Hvarje hufvudlottägare skall till förvaring hos bolaget öfverlämna en egenhändigt undertecknad och af två personer bevittnad handling, innefattande uppgift å de lotter, han i bolaget äger. Innan sådan handling afgifvits, vare han icke gentemot bolaget att anse såsom hufvudlottägare.

130 §.

Hufvudlottägare vare ej berättigad att under oktrojtiden från bolaget afgå, med mindre bolaget därtill samtycker.

Samma lag vare för hufvudlottägarers stärbhus; dock att, där stärbhusets hufvudlott på grund af arf eller giftorätt tillfallit stärbhusdelägare, som jämlikt 111 § kan antagas såsom hufvudlottägare, och denne aflämnat sådan handling, som i 129 § sägs, de öfriga delägarna äro skilda från bolaget.

Kommanditlottägare må sina lotter å annan öfverlåta efter anmälan hos bolagets styrelse och under iakttagande i öfrigt af de föreskrifter, bolaget i sådant afseende må meddela.

131 §.

Har annorledes än på grund af arf eller giftorätt hufvudlott öfvergått till ny ägare, vare denne ej, förrän bolaget godkänt öfverlåtelsen, gentemot bolaget att anse såsom hufvudlottägare; dock äge han, där 111 § icke utgör hinder för hans antagande till hufvudlottägare, att efter aflämnande af sådan handling, hvarom i 129 § förmäles, lyfta den vinstutdelning, som må vara med rätten till delaktighet i bolaget förknippad och utöfva hufvudlotten, i händelse af grundfondens ökning, tillkommande företrädesrätt till teckning af ny lott, äfvensom uppbära hvad å hufvudlotten belöper vid bolagets likvidation.

Bolagets rätt att pröfva öfverlåtelse må, med de undantag, hvarom här nedan i 3 mom. förmäles, å ordinarie bolagsstämma för tiden till nästa ordinarie bolagsstämma öfverlätas på styrelsen. Kallelse till sammanträde, då sådan pröfning af öfverlåtelse äger rum, skall innehålla uppgift, att så beskaffad fråga förekommer vid sammanträdet. Godkännes ej öfverlåtelsen enhälligt af de vid sammanträdet närvarande styrelseledamöterna, hänskjutes frågan till ordinarie bolagsstämmas afgörande. Öfverlåtelser, som styrelsen godkänt, skola vid näst därefter inträffande ordinarie bolagsstämma anmälas.

Vill hufvudlottägare öfverlåta sin sista lott eller vill ledamot af styrelsen öfverlåta någon af de hufvudlotter, han innehade, då han senast utsågs till styrelseledamot, må sådan öfverlåtelse pröfvas endast af ordinarie bolagsstämma.

132 §.

Å solidariskt bankbolags hufvudkontor skall styrelsen ofördröjligen upplägga en lottbok. I denna skola samtliga såväl hufvudlottägare som kommanditlottägare upptagas och anteckning göras om de lotter, en hvar innehar.

Har lott öfvergått till ny ägare och denne vunnit inträde i bolaget, skall anteckning härom genast göras i lottboken, och anmärkes tillika dagen, då anteckning skett.

Styrelsen åligger att låta en hvar, som sådant önskar, taga kännedom af lottboken å de tider, banken hålles öppen för allmänheten, äfvensom, mot afgift, erhålla till riktigheten af vederbörande tjänsteman styrkt utdrag därur.

133 §.

När uti lottboken anteckning skett om förändring i äganderätten till hufvudlott, skall uppgift härom med angifvande af lottens nummer af styrelsen ofördröjligen aflämnas för registrering.

Om inbetalning och ökning af grundfonden.

134 §.

Af solidariskt bankbolags grundfond skola inbetalas minst tjugu procent, innan bolaget öppnar sin rörelse, ytterligare minst tjugu procent inom tre månader och återstoden inom åtta månader från öppnandet af bolagets rörelse.

Har tecknare af hufvudlott ej vid bolagets bildande erlagt full betalning, vare han skyldig aflämna af fullgod pant åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i den ordning, teckningslistan angifver.

Ej vare tecknare af hufvudlott berättigad att kvitta sin skuld på grund af teckning mot fordran hos bolaget.

135 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å hufvudlott, vare han skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen.

Varder, innan pant, hvarom i 134 § förmäles, blifvit aflämnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid, eller försummar någon att aflämna sådan pant, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara rätten till delaktighet i bolaget förverkad. Samma lag vare, där senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och aflämnad pant ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse om tiden för inbetalning äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som skall gälla för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma, så ock, där lottecknarens postadress uppgifvits för styrelsen, till honom blifvit försänd i rekommenderadt bref.

Då rätt till delaktighet i bolaget förverkats, kan hvad å hufvudlotten redan inbetalts eller hvad genom realisering af aflämnad pant influtit ej återfordras.

136 §.

Sist fyra månader efter utgången af den i 134 § för hufvudlotternas slutliga inbetalning bestämda tid skall styrelsen, där ej anmälan om hela grundfondens inbetalning förut skett, för registrering aflämna en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift, huruvida grundfonden blifvit till hela sitt belopp inbetald. Styrelseledamöternas namnunderskrifter skola vara af vittnen styrkta.

137 §.

Hafva kommanditlottägare blifvit i bolaget inrymda, innan sådan ansökning gjorts, hvarom i 126 § förmäles, skall ofördröjligen efter utgången af den för kommanditlotternas inbetalning bestämda tid, där ej anmälan om full inbetalning förut skett, af styrelsen för registrering aflämnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å lotterna inbetalts, jämte styrelseledamöternas skriftligen afgifna försäkran, att den anmälda inbetalningen å lotterna behörigen fullgjorts. Styrelseledamöternas namnunderskrifter skola vara af vittnen styrkta.

Varder efter det nyssnämnda uppgift blifvit aflämnad ytterligare inbetalning å kommanditlotter fullgjord, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ofvan sägs.

138 §.

Ökning af grundfonden medelst ny teckning må ej beslutas, innan det belopp, hvartill grundfonden vid beslutets fattande uppgår, till fullo inbetalts och registrering därom skett. Ej heller må, där beslut om sådan ökning förut fattats, ytterligare ökning beslutas, innan på grund af förra beslutet tecknad belopp, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för förverkad och ej af annan öfvertagen rätt till delaktighet i bolaget, blifvit till fullo inbetaladt och detta förhållande registrerats.

Lottbref må i fall, hvarom ofvan sägs, ej utgifvas, innan full betalning erlagts för den eller de lotter, hvarå brefvet lyder.

Beslut om ökning jämlikt denna paragraf kan fattas endast af bolagsstämma.

139 §.

Beslutet om grundfondens ökning skall angifva

- 1) det belopp, hvarmed grundfonden må ökas;
- 2) den tid, ej understigande fyra veckor från den dag, då beslutet enligt 141 § 2 mom. kungjorts i allmänna tidningarna, inom hvilken lottägare må begagna den honom enligt 1 mom. af samma paragraf tillkommande företrädesrätt till teckning;
- 3) det belopp, som skall för lott inbetalas;
- 4) den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning lotterna skola fördelas mellan tecknarne.

140 §.

Bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg ofördröjligen anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Där beslutet ej innefattar ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

141 §.

Hvarje hufvudlottägare vare berättigad att, i den mån sådant kan ske, af de nya lotterna efter teckning erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Det åligger styrelsen att genom kungörelse i allmänna tidningarna och i tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte, äfvensom, i den mån så ske kan, genom rekommenderade bref om bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning underrätta hufvudlottägarna.

142 §.

Hufvudlottägare, som vill begagna honom tillkommande företrädesrätt till teckning af ny lott, vare skyldig att vid teckningen förete det eller de lottbref, hvarå teckningsrätten grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant lottbref förses med påskrift, att teckningsrätten begagnats.

143 §.

Teckning af de nya hufvudlotterna skall ske å teckningslista, försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, eller å afskrift af sådan teckningslista, bestyrkt af notarius publicus.

Teckningslista skall innehålla bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning samt uppgift å de tidningsnummer, i hvilka beslutet enligt 141 § 2 mom. varit infördt.

I teckningslista skall ock angifvas förutvarande grundfondens storlek äfvensom den ordning, i hvilken tecknare bör fullgöra hvad honom på grund af teckningen åligger.

Ett exemplar af bolagsordningen skall bifogas hvarje teckningslista.

144 §.

Teckning af ny hufvudlott vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 143 § 1, 2 och 3 mom.

Teckning med villkor vare ogiltig.

Ej må sådan grund för ogiltighet af teckning af hufvudlott, som ofvan i denna paragraf afses, göras gällande, utan så är, att den anmälts hos registreringsmyndigheten, innan registrering enligt 146 § skett i anledning af anmälan, att lotten till fullo inbetalts.

145 §.

Sist ett år från det bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning fattades skall för ny hufvudlott full betalning erläggas.

Bestämmelserna i 116 § om förbud mot tillskott å hufvudlott i annat än penningar och mot förbehåll af särskild förmån eller rättighet vid teckning äfvensom bestämmelsen i 134 §, att tecknare ej är berättigad till kvittning, gälle ock vid ny teckning; och skall jämväl vid sådan teckning äga motsvarande tillämpning hvad i 135 § finnes stadgad om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad hufvudlott, så ock om anmaning att fullgöra sådan inbetalning.

146 §.

Sist sex månader efter utgången af den för inbetalning af de nya hufvudlotterna bestämda tid skall styrelsen för registrering anmäla, huru många hufvudlotter till fullo inbetalts. Vid anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skola fogas

1) en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande *dels* uppgift, huru mycket blifvit tecknad, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för rätt till delaktighet, som af tecknare förverkats och ej af annan öfvertagits, *dels ock* försäkran, att den anmälda inbetalningen å hufvudlotterna behörigen fullgjorts;

2) teckningslistorna, så ock styrkta afskrifter af desamma;

3) ett exemplar af de tidningar, i hvilka bolagsstämmans beslut om ökningen enligt 141 § 2 mom. varit infördt.

Varda efter aflämnandet af ofvannämnda handlingar hufvudlotter ytterligare till fullo inbetalda, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ofvan under 1) sägs.

Grundfonden skall, så snart registrering skett i anledning af anmälan, som ofvan i denna paragraf sägs, anses ökad med sammanlagda beloppet af de hufvudlotter, som anmälts vara till fullo inbetalda.

147 §.

Utan hinder af hvad i 138—146 och 195 §§ finnes stadgad må styrelsen besluta grundfondens ökning under förutsättning af bolagsstämman godkännande. I ty fall skola i afseende å bolagsstämman beslut, hvarigenom sådant godkännande meddelas, bestämmelserna i 138 och 140 §§ äga motsvarande tillämpning, och skall hvad i 139, 141—146 §§ är föreskrifvet lämpas å styrelsens beslut om ökningen och å verkställigheten däraf; dock gälle, att för ny lott full betalning skall erläggas sist ett år från det bolagsstämman godkänt styrelsens beslut; att innan sådant godkännande meddelats, den i 146 § 1 mom. föreskrifna anmälan till registret ej må göras; och att förty, där den i sistnämnda paragraf stadgade tid för anmälningsskyldighetens fullgörande tilländagått, innan godkännandet meddelats, sagda anmälan skall göras samtidigt med den i 140 § föreskrifna anmälan till registret af bolagsstämman beslut.

148 §.

Grundfonden må kunna ökas jämväl medels öfverföring till densamma af besparade vinstmedel, som ej afsatts till reservfond; och skola därvid bestämmelserna i 138 § 1 och 3 mom. äga motsvarande tillämpning.

Hvarje hufvudlottägare vare berättigad att af de nya lotterna erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Beslutet om grundfondens ökning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Innefattar beslutet ej ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

Grundfonden skall, så snart registrering af beslutet skett, anses ökad med det belopp, som enligt beslutet skall till grundfonden öfverföras.

Ej må bref å ny lott utlämnas till lottägare, innan registrering af beslutet om ökningen skett eller innan lottägaren företett det eller de lottbref, hvarå rätten att erhålla ny lott grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant lottbref förses med påskrift, att bref å ny lott utlämnats.

149 §.

Har, efter det sådan ansökning gjorts, hvarom i 126 § förmäles, belut fattats om teckning af kommanditlotter, skall beslutet, äfven om det ej innefattar ändring af bolagsordningen, ofördröjligen af styrelsen anmälas för registrering och må ej, innan registrering skett, bringas till verkställighet. Innefattar beslutet ändring af bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Där beslutet ej innefattar ändring af bolagsordningen, skall vid nämnda anmälan fogas, i två exemplar, af notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af kommanditlotterna bestämda tid skall af styrelsen för registrering aflämnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å lotterna inbetalts, jänte styrelseledamöternas skriftligen afgifna försäkran, att den anmälda inbetalningen å lotterna behörigen fullgjorts. Styrelseledamöternas namnunderskrifter skola vara af vittnen styrkta.

Varder efter det nyssnämnda uppgift blifvit aflämnad ytterligare inbetalning å kommanditlotter fullgjord, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ofvan sägs.

Om reservfond, vinstutdelning och balansräkning.

150 §.

Af solidariskt bankbolags årsvinst, efter afdrag för hvad som åtgår till täckande af möjligen förefintlig brist från föregående år, skola minst femton procent afsättas till reservfond. Vid beräkning af det belopp, som sålunda minst skall afsättas till reservfonden, må ej från årsvinsten afdragas den andel däri, som kan hafva tillerkänts styrelseledamot eller annan såsom arfvode (tantien). Sedan reservfonden uppgått till ett belopp, motsvarande femtio procent af grundfonden, må vidare afsättning af årsvinsten kunna upphöra; nedgår reservfonden under det sålunda stadgade beloppet, skall afsättning till fonden ånyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid teckning må hafva för lotterna erhållits utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, där rätt till delaktighet i bolaget förverkats, hvad som blifvit inbetaldt å lotten eller influtit genom realisering af aflämnad pant.

Nedsättning af reservfonden må beslutas allenast för täckande af förlust, som enligt fastställd balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet och som icke kan ersättas af andra befintliga, till framtida förfogande afsatta medel.

151 §.

Ej må, så länge bankrörelsen fortfar, till lottägarna utbetalas annat än den vinst, som förefinnes enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall afsättas till reservfonden. Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med hvad sålunda stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

152 §.

Bolagsstämma må ej förfoga öfver bolagets vinstmedel eller öfriga tillgångar för ändamål, som uppenbarligen är för bolagets verksamhet främmande, eller eljest i strid med bestämmelserna i denna lag; stämman dock obetaget att till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål använda tillgång, som i förhållande till bolagets ställning är af ringa betydelse.

Det tillkomme bolagsstämma att besluta, huruvida och i hvad mån den vinst, som enligt 151 § 1 punkten kan utdelas, skall till det ändamål användas.

153 §.

Jämte hvad i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar är stadgadt gälla i afseende å upprättande af solidariskt bankbolags balansräkning:

1) Balansräkningen skall behörigen redovisa icke blott bolagets tillgångar och skulder vid räkenskapsårets slut, utan äfven dess inkomster och utgifter under året, med angifvande tillika af verkställda afskrifningar.

2) Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig öfver sina verkliga värden eller, med mindre sådant särskildt angifves i den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt 175 § har att aflämna, till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärfvande.

3) Osäkra fordringar skola upptagas endast till de belopp, hvarmed de beräknas komma att inflyta, och värdelösa fordringar afskrifvas.

4) De belopp, hvar till grund- och reservfonder, den genom tillskott af kommanditlottägare bildade särskilda fond samt andra fonder uppgå, skola hvar för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna; och må därvid grundfondens och den genom tillskott af kommanditlottägare bildade särskilda fondens belopp ej minskas, så länge bankrörelsen fortfar.

5) Kostnader för bolagets bildande, organisations- eller förvaltningskostnader må ej uppföras såsom tillgång.

Om rörelsen.

154 §.

Med den inskränkning, som här nedan sägs, må solidariskt bankbolag, jämte in- och utlåning af penningar, idka annan därmed förenlig verksamhet.

155 §.

Ej må solidariskt bankbolag för egen räkning drifva handel med annat än guld samt in- och utländskt mynt äfvensom växlar, checker, invisningar, obligationer och andra i den allmänna rörelsen förekommande förskrifningar.

156 §.

Egendom, hvarmed solidariskt bankbolag ej må drifva handel för egen räkning, äger solidariskt bankbolag förvärfva endast i det fall, att fråga är om fastighet, afsedd för bankens inrymmande, eller inventarier, hvilka anskaffas för rörelsen eller till fastighet, som bolaget äger; dock

må med den inskränkning, som framgår af 157 §, solidariskt bankbolag, till skyddande af fordran, å offentlig auktion eller fondbörs inköpa egendom, som är för fordringen pantsatt eller utmätt, så ock såsom betalning öfvertaga lös egendom, där uppenbart är, att bolaget eljest skulle lida afsevärd förlust.

Egendom, hvilken bolaget sålunda till skyddande af fordran inköper eller öfvertager, skall åter afyttras, så snart det kan ske till belopp, motsvarande fordringen.

Öfvertager solidariskt bankbolag egendom såsom betalning enligt hvad nyss är sagdt, skall anmälan därom ofördröjligen göras hos bankinspektionen.

157 §.

Ej må solidariskt bankbolag förvärfva eller såsom pant mottaga egen lott eller annat solidariskt bankbolags hufvudlott.

158 §.

Solidariskt bankbolag, som afsatt reservfond, uppgående till mera än femtio procent af bolagets grundfond, må äfven under andra förhållanden än i 156 § sägs förvärfva aktie i emissionsbank; dock må bolaget ej på en gång innehafva jämlikt denna bestämmelse förvärfvade aktier till högre bokfördt belopp än det, hvarmed reservfonden öfverskjuter femtio procent af grundfonden.

159 §.

Solidariskt bankbolags inlåning må ej öfverstiga fem gånger beloppet af bolagets egna fonder.

Solidariskt bankbolag vare skyldigt, med iakttagande af hvad här nedan i 4 mom. sägs, att i tillgångar, hvilka kunna med lätthet förvandlas i penningar, såsom fordran hos svensk eller utländsk bank och å allmän börs noterade obligationer, redovisa kassareserv till belopp, som tillsammans med den inneliggande kassan motsvarar minst tjugufem procent af de förbindelser, som det åligger bolaget att vid anfordran fullgöra. Pantsatt tillgång må härvid tagas i beräkning allenast till det belopp, som bolaget enligt aftal är berättigadt utbekomma utöfver redan erhållen försträckning. Nedgår kassareserv under hvad nu är sagdt, skall den, så snart det kan ske, åter uppbringas till föreskrifvet belopp.

Är solidariskt bankbolag ägare af fastighet, afsedd för bankens inrymmande, vare bolaget pliktigt att i tillgångar, som i 2 mom. sägs, redovisa kassareserv jämväl för det belopp, hvarmed fastighetens bokförda värde må öfverstiga tio procent af bolagets egna fonder eller, där fråga är om fastighet, som förvärfvats, innan denna lag trädtt i kraft, för det lägre belopp, som Konungen på framställning af bolagets styrelse kan bestämma.

Kassareserv, som solidariskt bankbolag med hänsyn till beskaffenheten af sina förbindelser är skyldigt att redovisa, skall till en femtedel utgöras af svenska statens obligationer, beräknade efter senast noterade kurs.

160 §.

Ej må solidariskt bankbolag vid aftal om kredit förbehålla sig andel i vinst på affär, som bolaget själf icke äger afsluta.

161 §.

Solidariskt bankbolag må ej utfärda tryckta eller graverade till innehafvaren eller till viss man eller order ställda förbindelser.

162 §.

Varda penningar hos solidariskt bankbolag insatta att där innestå viss tid, mot eller utan ränta, skall bevis, som bolaget därom utfärdar, ställas till viss man och innehålla, att öfverlåtelse må ske endast till viss man samt att öfverlåtelsen bör till nye ägarens säkerhet anmälas hos bolaget.

Å medel, som insättas på så kallad sparkasseräkning eller därmed likartad räkning, må icke godtgöras ränta för högre belopp än tre tusen kronor af en insättares tillgodohafvande. Ej heller må solidariskt bankbolag ikläda sig skyldighet att annorledes än viss tid, minst en vecka, efter uppsägning återbetala å sådan räkning insatta medel; styrelsen dock lämnadt öppet att, då sådant pröfvas kunna ske utan olägenhet, i särskilda fall medgifva utbetalning utan afvaktan på uppsägningstidens utgång. Insättning å räkning, hvarom ofvan sägs, antecknas i motbok, som utlämnas till räkningshafvaren. Då medel å sådan räkning lyftas, skall anteckning därom göras i motboken.

Om styrelse och firmateckning.

163 §.

Hufvudlottägarna skola inom sig utse en styrelse af minst fem ledamöter.

Styrelsen äge, i enlighet med hvad i denna lag är stadgadt, förvalta bolagets angelägenheter.

Ledamot af styrelsen skall vara bosatt här i riket. Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Afgår styrelseledamot, innan den tid, för hvilken han blifvit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det öfriga styrelseledamöter att ofördröjligen föranstalta om val af ny ledamot. Utan hinder af hvad nu stadgats må dock, där bolagsordningen sådant medgifver, med valet kunna anstå till nästa ordinarie bolagsstämma, såframt styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter.

164 §.

Styrelsen, så ock den eller de särskilda styrelseledamöter, som bemyndigats teckna bolagets firma, äge att själfva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än äfven inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller viss styrelseledamot, vare, i den mån ej annat följer af hvad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

165 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen och de styrelseledamöter, som, efter ty i 164 § är sagdt, äga företräda bolaget, pliktiga att i sin förvaltning af bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller af bolagsstämman eller, såvidt rör styrelseledamot, af styrelsen meddelas.

Styrelsen eller styrelseledamot må dock ej efterkomma bolagsstämman föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsordningen.

166 §.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blifvit bestämdt i bolagsordningen eller af bolagsstämman, meddelas af styrelsen.

Ej må sådant bemyndigande meddelas af bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant afseende.

167 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej företagas, utan att, såvidt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

168 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämdt i bolagsordningen, den mening, om hvilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i behandling af fråga rörande aftal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling af fråga om aftal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Hvad sålunda är stadgadt äge motsvarande tillämpning beträffande gifva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

169 §.

I bolagsordningen må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma; och äge jämväl bolagsstämman tillåta styrelsen att meddela sådant bemyndigande. I fråga om den, som sålunda erhållit rätt att teckna bolagets firma, skall tillämpas hvad som enligt 164 och 165 §§ gäller beträffande styrelseledamot, som äger teckna firman.

170 §.

Vid meddelande af rätt till firmateckning må kunna föreskrifvas, att denna rätt får utöfvas endast af flere i förening.

171 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt afskrift af protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

172 §.

Den, som äger företräda bolaget, må ej ikläda bolaget förpliktelser eller eljest förfoga öfver dess tillgångar i vidare mån än sådant enligt 152 § 1 mom. är för bolagsstämman medgifvet. Hvad sålunda är stadgadt må dock ej åberopas mot tredje man, med mindre han insett eller bort inse, att stadgandet ägt tillämpning.

173 §.

Skriftlig handling, som utfärdas för solidariskt bankbolag, bör undertecknas med bolagets firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, äfven underskrifva sina namn.

Har handlingen ej undertecknats med bolagets firma och framgår ej af dess innehåll, att den utfärdats å bolagets vägnar, vare de, som underskrifvit handlingen, ehvad densamma pröfvas vara för bolaget bindande eller ej, ansvarige för hvad genom handlingen må hafva slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

174 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot, så ock för den, som eljest, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna bolagets

firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgifvas bolaget.

Vill styrelsen kära till bolaget, kalle styrelsen lottägarna till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit föredragen å stämman.

175 §.

Minst en månad före den bolagsstämma, hvarom förmäles i 187 §, aflämne styrelsen till revisorerna en af styrelsens ledamöter underskrifven förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna räkenskapsåret. Genom styrelsens försorg skola dessa handlingar jämte den berättelse, som enligt hvad nedan sägs skall afgifvas af revisorerna, under minst en vecka närmast före stämman hållas för lottägarna å bolagets hufvudkontor tillgängliga i tillräckligt antal exemplar äfvensom ofördröjligen öfversändas till lottägare, som med uppgifvande af postadress anholder därom.

Förvaltningsberättelsen skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som uppkommit af rörelsen under året.

176 §.

Styrelseledamöter, som genom att öfverträda denna lag eller bolagsordningen eller eljest uppsåtligen eller af vårdslöshet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Angående styrelseledamöters skadeståndsansvar gentemot tredje man stadgas i 247 §.

177 §.

Hvad i denna lag finnes stadgadt om styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å suppleant i styrelsen.

Har suppleant utöfvat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva ägt kännedom därom.

Bestämmelse rörande den förutsättning, under hvilken suppleant äger utöfva styrelseledamots befogenhet, må ej registreras.

Om revision.

178 §.

Lottägarna skola för granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper årligen utse revisorer. Åtminstone hvartannat år skall en af revisorerna ombytas.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst.

Den tid, för hvilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma. Revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Afgår revisor, innan den tid, för hvilken han blifvit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val af ny revisor.

179 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och öfriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Vid fullgörande af sitt uppdrag hafva revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej afse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen.

Revisorerna skola för hvarje räkenskapsår öfver granskningen afgifva en af dem underskrifven berättelse, som skall öfverlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 187 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen och balansräkningen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande af extra bolagsstämma stadgas i 188 §.

180 §.

Hafva revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller

uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som af dem granskats, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om bolagsstämma.

181 §.

Lottägares rätt att deltaga i handhafvandet af bolagets angelägenheter utöfvas å bolagsstämma. I bolagsordningen må kunna stadgas, att lottägare för att vinna rätt till deltagande i förhandlingarna skall hos styrelsen anmäla sig viss tid, högst tre dagar, före bolagsstämmar.

Vill någon själf eller genom ombud utöfva rösträtt för hufvudlott, vare han, såframt å bolagsstämman hufvudlottägare med sammanlagdt delaktighetsbelopp af minst en tiondedel af den å stämman företrädde grundfonden framställt yrkande därom, pliktig aflämna en af honom egenhändigt underskrifven försäkran, att han icke under falskt sken af köp, gåfva eller annat aftal åtkommit lotten, utan verkligen är ägare af densamma, och att han ej heller för att kringgå i lag eller bolagsordningen meddelade bestämmelser om rösträtt förvärfvat lotten med skyldighet att åter afyttra densamma. Hvad nu är stadgadt äge ej tillämpning å den, till hvilken lotten öfvergått genom arf, giftorätt eller testamente, ej heller då den uppgifne ägaren af lotten förut å ordinarie bolagsstämma såsom ägare fört talan för samma lott, såframt ej visas, att därefter förändring i äganderätten till lotten ägt rum.

Skall försäkran afgifvas af förmyndare eller målsman eller eljest af någon, som är satt att företräda ägaren, varde försäkran därefter lämpad.

182 §.

Ej må någon själf eller genom ombud eller såsom ombud för annan å bolagsstämma deltaga i behandling af fråga rörande aftal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling af fråga om aftal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Hvad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande gåfva från

bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Ledamot af styrelsen må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, eller i val af revisor.

183 §.

Å bolagsstämma skall lottboken af styrelsen hållas tillgänglig.

Där ej annat finnes stadgadt i bolagsordningen, välje bolagsstämman själf ordförande att leda förhandlingarna.

Å stämman skall upprättas och till godkännande framläggas en förteckning öfver närvarande lottägare och ombud för lottägare med uppgift å det antal lotter, för hvilket enhvar af dem äger utöfva rösträtt. Sedan denna förteckning, som skall tjäna till röstlängd vid stämman, godkänts, lände densamma till efterrättelse å stämman; dock att, där stämman uppskjutes till senare dag än nästföljande söckendag, ny förteckning skall upprättas å den fortsatta stämman.

Genom styrelsens försorg skall föras protokoll öfver förhandlingarna å stämman. Protokollet, hvari nyssnämnda förteckning intages, underskrifves af ordföranden och minst en å stämman utsedd hufvudlottägare eller ombud för hufvudlottägare. Senast två veckor efter stämman skall protokollet genom styrelsens försorg hållas tillgängligt för lottägarna.

184 §.

Jämte hvad i öfrigt i denna lag är stadgadt om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma gälle,

1) att rösträtt ej må utöfvas för lott, å hvilken icke fullgjorts förfallen inbetalning eller i fråga om hvilken ej, där så skolat ske, aflämnats sådan af pant åtföljd förbindelse, som i 134 § sägs.

2) att hvarje lott, för hvilken rösträtt må utöfvas, berättigar till en röst;

3) att frånvarande lottägars rösträtt må utöfvas genom ombud;

4) att ingen dock må för egna eller andras hufvudlotter utöfva rösträtt för mer än en femtedel af den å stämman företrädde grundfonden;

5) att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvas;

6) att vid lika röstetal val afgöres genom lottnings, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes af de flesta röstande, eller, om jämnväl antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

I bolagsordningen må kunna intagas bestämmelser afvikande från hvad ofvan under 2)—6) stadgas; dock att lottägares rättighet att utöfva rösträtt ej får inskränkas utöfver hvad under 1) är föreskrifvet, och att lottägares rättighet att genom ombud utöfva rösträtt ej får inskränkas i vidare mån än att föreskrift må kunna meddelas därom, att till ombud må utses allenast lottägare. Utan hinder af hvad sålunda stadgats må i händelse af grundfondens ökning kunna i beslutet därom föreskrifvas, att för ny lott icke må utöfvas rösträtt vid bestämmande af vinstutdelning, hvartill den nya lotten icke medför rätt.

Hvad ofvan under 1) stadgats utgör ej hinder för lottägare att, under det han är förlustig sin rösträtt, med laga verkan deltaga i beslut, för hvars giltighet erfordras, att samtliga lottägare förena sig därom.

185 §.

Bolagsstämma skall sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskrifver, kalla lottägarna till bolagsstämma. Föreskrifna kallelseåtgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet af beslut erfordras, att det fattas å två på hvarandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits. Kallelse till andra stämman skall, såframt för beslutets giltighet erfordras, att det å denna stämma biträdes af samtliga röstande, jämväl, där så ske kan, försändas i rekommenderadt bref till hvarje hufvudlottägare.

186 §.

Under en vecka närmast före ordinarie bolagsstämma skall förteckning öfver de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas tillgänglig för lottägarna å bolagets hufvudkontor äfvensom ofördröjligen öfversändas till lottägare, som med uppgifvande af postadress anhåller därom.

Skall å stämman förekomma ärende, innefattande förslag till ändring af bolagsordningen, varde den föreslagna ändringen till sitt hufvudsakliga innehåll angifven i förteckningen.

Ärende, som ej varit upptaget å förteckningen, må ej vid stämman företagas till afgörande, där det ej enligt lag eller bolagsordningen skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes af ärende, som där

skall afgöras. Utan hinder af hvad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande af extra stämma för behandling af visst ärende.

Lottägare vare berättigad att få ärende hänskjutet till pröfning å stämman, såframt han hos styrelsen framställer yrkande därom minst tio dagar före stämman.

187 §.

Inom fyra månader efter utgången af hvarje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma, å hvilken styrelsen har att framlägga sin förvaltningsberättelse jämte balansräkningen för det förflutna året tillika med revisorernas berättelse.

188 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla lottägarna till extra bolagsstämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra bolagsstämma. Äro ej samtliga revisorer ense om stämmas utlysande, gälle den mening, hvarom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal deras mening, som anse extra stämma ej böra hållas.

Extra bolagsstämma skall ock af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af hufvudlottägare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden eller den mindre del däraf, som kan vara bestämd i bolagsordningen.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit angifvet i kallelsen till stämman. Är fråga om ändring af bolagsordningen, skall den föreslagna ändringen till sitt hufvudsakliga innehåll angifvas i kallelsen.

189 §.

Underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla lottägarne till ordinarie bolagsstämma, eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, hvarom i 188 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas, så snart det med iakttagande af föreskrifven kallelsetid kan ske, har bankinspektionen att på anmälan af lottägare ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

190 §.

Å den bolagsstämma, som i 187 § afses, skall balansräkningen med de rättelser och tillägg, som må finnas erforderliga, fastställas äfvensom frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid förvaltningsberättelsen omfattar företagas till afgörande.

Med balansräkningens fastställande eller med frågan om ansvarsfrihets beviljande skall dock anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst åtta veckor därefter, i fall så påfordras af hufvudlottägare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden. Utöfver nämnda tid vare ej uppskof medgifvet.

Om talan emot styrelse eller revisorer.

191 §.

Varder talan å styrelsens förvaltning under den tid förvaltningsberättelsen omfattar ej anställd inom ett år från det berättelsen framlades å bolagsstämma, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad.

Utan hinder däraf, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen afsett äfven den handling.

192 §.

Talan må ej anställas mot revisorer enligt 180 §, sedan två år förflutit från det revisorernas berättelse framlades å bolagsstämma, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blifvit begången.

193 §.

Afträdes solidariskt bankbolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen framlades å bolagsstämma, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen afser.

Kommer bolaget i konkurs inom två år från det revisorernas berättelse framlades å bolagsstämma, äge konkursboet mot dem anställa sådan talan, som omförmäles i 180 §.

Talan, hvarom ofvan i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

*Om ändring af bolagsordningen och visst annat fall, då särskild
röstpluralitet å bolagsstämma erfordras.*

194 §.

Beslut afseende ändring af bolagsordningen i fråga om grunderna för utfölvande af rösträtt och för fattande af beslut å bolagsstämma vare ej giltigt, med mindre samtliga hufvudlottägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist hålles, biträdts af samtliga röstande och dessa tillika företrädt minst tre fjärdedelar af hela grundfonden.

Beslut om annan ändring af bolagsordningen eller om bolagets trädande i likvidation i andra fall än i 201 och 202 §§ sägs vare ej giltigt, med mindre samtliga hufvudlottägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

Är för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare villkor bestämdt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

Å beslut om ändring af bolagsordningen skall sökas Konungens stadfästelse.

195 §.

Beslut om ändring af bolagsordningen skall af styrelsen ofördröjligen anmälas för registrering och må ej gå i verkställighet, innan registrering skett. Vid anmälan fogas två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelsen.

Om klander af bolagsstämmobeslut.

196 §.

Menar styrelsen eller ledamot däraf eller lottägare, att beslut, som fattats å bolagsstämma, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerad, från dagen för registreringen. Försummas det, vare rätt till klandertalan öfver beslutet förlorad.

Vill styrelsen anhängiggöra klandertalan, vare lag som i 174 § 2 mom. sägs; dock skall styrelsens rätt till talan anses bevarad, om den där omförmälda stämman inom ofvan i denna paragraf stadgad tid blifvit utlyst att hållas, så snart det med iakttagande af föreskrifven kallelsetid kan ske.

Har klandertalan anhängiggjorts, äge domstolen, när skäl därtill förekommer, att, innan slutligt utslag i målet meddelas, förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas. Om förordnandet skall, där klandrade beslutet är af beskaffenhet, att det bör registreras, under rättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

Domstols utslag, hvarigenom bolagsstämmobeslut upphäfts eller ändrats, gälle jämväl för de lottägare, som ej instämt klandertalan.

197 §.

Har bolagsstämma bestämt arfvode åt styrelseledamot, revisor eller tjänsteman i bolaget eller eljest åt någon för fullgörande af honom meddeladt uppdrag, äge hufvudlottägare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp af minst en femtedel af hela grundfonden, där arfvodet förmenas vara för högt bestämdt, att inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerad, från dagen för registreringen hos rätten eller domaren göra ansökning om pröfning af arfvodets storlek; och äge rätten, där arfvodet uppenbarligen finnes vara bestämdt till oskäligt belopp, att efter vederbörandes hörande göra jämkning däri.

Om förlängning af bankbolags oktroj.

198 §.

Önskar solidariskt bankbolag erhålla förlängning af bolaget meddelad oktroj, göra i den ordning, som i 108 § är sagd, ansökning därom sist sexton månader, innan den löpande oktrojen tilländagår.

Beslut om sådan ansökning skall fattas å ordinarie bolagsstämma sist tjugo månader före utgången af den löpande oktrojen.

199 §.

Hufvudlottägare, som ej vill under förlängd oktroj kvarstå i bolaget, äge, därest han före den bolagsstämma, hvarom i 198 § förmäles, sådant för styrelsen anmält, att, efter det den löpande oktrojen tilländagått, ur bolaget utträda samt af bolagets behållning enligt vederbörligen fastställd balansräkning utbekomma hvad på honom belöper.

Om likvidation och upplösning.

200 §.

Visar sig vid uppgörande af bokslut eller eljest, att solidariskt bankbolag gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, lämne styrelsen ofördröjligen meddelande därom å bolagsstämma.

Det åligger styrelsen att, när helst anledning yppas till antagande, att bolaget gjort förluster i den omfattning, hvarom ofvan förmäles, ofördröjligen upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska det-samma.

201 §.

Har senast vid den i 200 § omnämnda bolagsstämma af hufvudlottägare tecknats hvad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, äge bolaget att fortsätta rörelsen; men

om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknad tillskott icke inbetalts inom tre månader från stämman, skall bolaget träda i likvidation.

De hufvudlottägare, som verkställt tillskottet, äga att af bolagets blifvande behållna vinstmedel erhålla åter hvad af dem blifvit tillskjutet jämte ränta efter sex för hundra om året, innan annan utdelning å hufvudlotterna får ske. Träder bolaget i likvidation, förr än sådant tillskott blifvit till fullo återguldadt, skall, sedan bolagets skulder och, där kommanditlottägare blifvit i bolaget inrymda, deras insatser blifvit betalda, tillskottet, dock utan beräkning af ränta för tid efter bankrörelsens upphörande, återgäldas af bolagets tillgångar, så långt de därtill förslå, innan någon utdelning å hufvudlotterna må äga rum.

202 §.

Solidariskt bankbolag skall ock träda i likvidation,

- 1) då bolaget icke öppnat sin rörelse inom ett år från bolagets bildande;
- 2) då grundfonden ej blifvit till hela sitt belopp inbetald inom ett år från det bolagets rörelse öppnades;
- 3) då antalet hufvudlottägare nedgått under det i 111 § bestämda samt tillräckligt antal hufvudlottägare ej inom tre månader inträdt;
- 4) då meddelad oktroj tilländagått, utan att ny oktroj beviljats;
- 5) då Konungen förklarar bolaget hafva förverkat oktrojen.

203 §.

Har bolagsstämman i enlighet med 194 § 2 mom. beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flere likvidatorer att verkställa likvidationen.

204 §.

Utser bolaget ej likvidatorer, ehuru sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 201 eller 202 § påkallar likvidation, svare de, som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

205 §.

Likvidator skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna återkallas af bolaget.

Afgår likvidator, innan han fullgjort sitt uppdrag, och finnes ej suppleant, åligger det öfriga likvidatorer att ofördröjligen föranstalta om val af ny likvidator.

206 §.

Likvidatorerna skola ofördröjligen för registrering anmäla att bolaget trädt i likvidation. Därvid skola uppgifvas

dels likvidatorernas samt, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn äfvensom nationalitet och hemvist,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utöfvas allenast af likvidatorerna gemensamt, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än likvidator eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Afgår likvidator eller suppleant eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar likvidator eller suppleant eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras af likvidatorerna.

Vid anmälan, att likvidator eller suppleant utsetts, skall fogas styrkt afskrift af protokoll eller annan handling, som bestyrker anmälan's riktighet.

207 §.

Då likvidatorer utsetts, göre styrelsen ofördröjligen redo för sin förvaltning under den tid, för hvilken ej förut förvaltningsberättelse framlagts å bolagsstämma.

Styrelsens redovisning skall af likvidatorerna ofördröjligen öfverlämnas till revisorerna, som hafva att granska densamma och däröfver inom fyra veckor afgifva skriftlig berättelse. Redovisningen jämte revisorernas berättelse framlägges af likvidatorerna, så snart det kan ske, å bolagsstämma; och skall å den stämma till behandling företagas

frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid redovisningen omfattar. Om behandling af denna fråga samt om rätt att tala å styrelsens förvaltning äge hvad i 190, 191 och 193 §§ finnes stadgadt motsvarande tillämpning.

208 §.

Likvidatorerna åligger att ofördröjligen söka årsstämmning å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder.

I den mån sådant erfordras för likvidationens verkställande och så snart det utan uppenbar skada kan ske, skall bolagets egendom förvandlas i penningar.

209 §.

Hafva under likvidationen bolagets tillgångar så nedgått i värde, att fara är för handen, att de ej fullt förslå till skuldernas gäldande, och är ej ställningen sådan, att bolagets egendom genast bör afträdas till konkurs, lämne likvidatorerna om ställningen, så snart det kan ske, meddelande å bolagsstämma och kalle till denna jämväl de kände fordringsägare, hvilka ännu icke erhållit betalning.

210 §.

Likvidatorerna hafva att sist två månader efter hvarje räkenskapsårs slut upprätta en redogörelse för sin förvaltning under året samt hålla den tillgänglig för lottägarna.

Har likvidationen ej afslutats inom två år, skola i redogörelsen uppgifvas de hinder, som därför mött.

211 §.

Om likvidatorers befogenhet att företräda solidariskt bankbolag och om deras rättigheter i öfrigt, så ock om deras skyldigheter gälle i tillämpliga delar hvad angående styrelse eller styrelseledamot är i denna lag stadgadt.

212 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 173 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af handling, som å bolagets vägnar utfärdas, äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

Har under handlingen ej bolagets firma tecknats på sätt, som ofvan i 1 mom. sägs, och framgår ej af handlingens innehåll såväl, att den utfärdats å bolagets vägnar, som ock att bolaget är i likvidation, vare de, som underskrifvit handlingen, ehvad densamma pröfvas vara för bolaget bindande eller ej, ansvarige för hvad genom handlingen må hafva slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

213 §.

Sedan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald, skola bolagets tillgångar skiftas. Är någon del af gälden tvistig eller ej förfallen och kan förty eller af annan orsak betalning ej ske, skola till samma gälds betalning erforderliga medel innehållas och återstoden skiftas.

Ej må annorledes än nu är sagdt skifte äga rum. Sker det eller befinnas innehållna medel ej lämna tillgång till gälds betalning, vare i händelse af bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser den, som vid skiftet något uppburit, skyldig att återbära hvad han bekommit.

214 §.

Hufvudlottägare vare berättigad att af bolagets behållna tillgångar bekomma hvad å hans hufvudlott i förhållande till hela grundfonden belöper.

215 §.

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skola de, så snart det kan ske, å bolagsstämma framlägga redovisning för sin förvaltning.

216 §.

Åtnöjes lottägare ej med likvidatorernas redovisning, skall han genom stämning anhängiggöra sin talan hos domstol inom ett år från den dag, då redovisningen framlades å bolagsstämma. Försummas det, hafve han förlorat sin talan.

217 §.

Då likvidatorerna å bolagsstämma framlagt redovisning för sin förvaltning, anses bolaget upplöst; och skola likvidatorerna ofördröjligen därom göra anmälan för registrering.

Vid anmälan skall fogas bestyrkt afskrift af protokoll, som förts i ärendet, äfvensom bevis om dagen för årsstämmingens utfärdande.

218 §.

Afträdes solidariskt bankbolags egendom till konkurs, skall under rättelse om den offentliga stämningen samtidigt med kungörelsen därom genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där vid konkursens början likvidatorer varit utsedda, af dessa. Under konkursens fortgång må dock i behörig ordning kunna utses nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer.

219 §.

Finnes efter konkursens afslutande öfverskott för bolaget, skall likvidation verkställas i enlighet med bestämmelserna i 203—206, 208 och 210—217 §§.

Finnes ej öfverskott, anses bolaget upplöst, då konkursen afslutats. Det åligger dem, som under konkursen sist företrädit bolaget såsom konkursgäldenär, att om bolagets sålunda skedda upplösning ofördröjligen göra anmälan till registret.

III. Om tillsyn å bankbolag.

220 §.

Den i denna lag föreskrifna tillsyn öfver bankbolag utöfvas af en för hela riket gemensam bankinspektion.

Ledamot af bankinspektionen må ej deltaga i styrelsen af eller vara anställd vid bankinrättning, öfver hvilken bankinspektionen har att utöfva tillsyn.

Närmare bestämmelser om bankinspektionens organisation och verksamhet meddelas af Konungen.

221 §.

Förrän bankbolag öppnar sin rörelse, skall inför bankinspektionen styrkas,

att genom registreringsmyndighetens försorg kungörelse i allmänna tidningarna skett angående bolagets registrering;

att minst tjugu procent af grundfonden blifvit behörigen inbetalda samt förbindelse med pant, som bankinspektionen pröfvar fullgod, af lämnad för inbetalning af återstoden; samt, beträffande solidariskt bankbolag,

att en hvar af hufvudlottägarne till förvaring hos bolaget öfverlämnat sådan handling, hvarom i 129 § förmäles.

Genom kungörelse i allmänna tidningarna skall tillkännagifvas, när bankbolag börjar sin rörelse, så ock när bankbolag träder i likvidation; och skall underrättelse om dagen, då sådant sker, till bankinspektionen insändas.

222 §.

Bankinspektionen äge sammankalla bankstyrelse, när sådant pröfvas nödigt. Har styrelsen icke efterkommit af bankinspektionen framställd begäran om utfärdande af kallelse till extra bolagsstämma, må sådan stämma ock af bankinspektionen sammankallas.

Vid bolagsstämma eller af bankinspektionen utlyst styrelsesammanträde må å bankinspektionens vägnar närvara och i öfverläggningarna deltaga den ledamot af bankinspektionen, hvilken enligt de af Konungen meddelade bestämmelser därtill har befogenhet.

223 §.

Styrelsen åligger,

att när som helst hålla bolagets böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för den ledamot af bankinspektionen, hvilken enligt de af Konungen meddelade bestämmelser har att i sådant afseende företräda bankinspektionen, för det allmänna ombud, som bankinspektionen efter förslag af Konungens befallningshafvande förordnar, samt för den särskilda undersökning, Konungen kan finna för godt att låta anställa;

att genast efter hvarje månads slut enligt formulär, som af bankinspektionen meddelas, upprätta och till bankinspektionen insända en öfversikt, utvisande bolagets tillgångar och skulder, jämte uppgift om räntesatserna för bolagets in- och utlåning samt diskonto, som under den tid, öfversikten omfattar, varit gällande hos bolaget;

att jämväl i öfrigt meddela bankinspektionen och allmänna ombudet alla de upplysningar rörande bolaget, som af dem äskas;

att, så snart det kan ske, dels till bankinspektionen insända styrelsens förvaltningsberättelse jämte balansräkningen äfvensom, efter verkställd revision, den däröfver afgifna berättelsen tillika med annan handling angående bolagets förvaltning eller räkenskaper, hvilken revisorerna må hafva aflämnat till styrelsen, dels ock låta införa revisionsberättelsen i allmänna tidningarna; samt

att, där bankinspektionen finner anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, på bankinspektionens anmodan ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska detsamma.

224 §.

Det i 223 § omförmälda allmänna ombud åligger att minst en gång under hvarje kvartal inventera kassan vid bolagets hufvudkontor samt undersöka, om den öfversikt, bolaget jämlikt föreskriften i sagda paragraf senast upprättat, öfverensstämmer med räkenskaperna och är uppställd i behörig ordning; åliggande det ombudet att ofördröjligen delgifva bankinspektionen anmärkning, som härvid må hafva förekommit äfvensom att i öfrigt meddela bankinspektionen alla de upplysningar angående bolaget, som af bankinspektionen äskas.

225 §.

I den granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper, hvarom i 67 och 178 §§ förmåles, skall jämväl deltaga det af bankinspektionen enligt 223 § förordnade allmänna ombud.

226 §.

Har styrelse eller bolagsstämman fattat beslut, hvilket står i strid med lag eller bolagsordning, må bankinspektionen kunna förbjuda verkställighet af beslutet. Bankinspektionen må ock kunna förelägga sty-

relse att, i händelse beslut af nyss omförmälda beskaffenhet gått i verkställighet, göra rättelse, där så kan ske, så ock att fullgöra hvad styrelsen enligt lag och bolagsordning åligger. Sådant föreläggande må dock icke af bankinspektionen meddelas i fråga om i lag gifna föreskrifter, hvilkas öfverträdande är belagdt med straff.

Sker svårare afvikelse från denna lag eller från bolagsordningen, ankomme på Konungen att förklara bolaget hafva förverkat oktrojen.

227 §.

Bankinspektionen äge förelägga vite vid meddelande af föreskrift eller förbud enligt denna lag samt fälla till sådant vite.

228 §.

Öfver beslut, som af bankinspektionen på grund af denna lag meddelas, må klagan föras hos Konungen inom den tid, som för öfverklagande af förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är stadgad, men beslutet går ändock i verkställighet, där icke Konungen annorlunda förordnar.

229 §.

Träder bankbolag i likvidation, skall bankinspektionen förordna ombud, som har att närvara vid likvidatorernas sammanträden, med rätt att yttra sig till protokollet samt att i öfrigt öfvervaka likvidationen.

Ombudet skall af likvidatorerna beredas tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och öfriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af ombudet begärd upplysning angående förvaltningen ej af likvidatorerna förvägras.

230 §.

Till bestridande af kostnaden för bankinspektionens organisation och verksamhet skall bankbolag årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas af Konungen. Detta bidrag utgår efter visst, för samtliga bankbolag, öfver hvilka bankinspektionen har att utöfva tillsyn, lika förhållande till sammanlagda beloppet af bankbolags egna fonder vid utgången af nästföregående kalenderår, men må icke öfverstiga en hundraedels procent af detta belopp.

Bankbolag åligger jämväl att ersätta ombud, som utses enligt 223 och 229 §§. På bankspektionen ankomme att bestämma ersättningsbeloppet.

IV. Om registrering.

231 §.

I aktiebolagsregistret skola inskrifvas de uppgifter, hvilka enligt denna lag skola för registrering anmälas eller hvilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrifvet.

232 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd af stadgade afgifter för registreringen och dess kungörande. Aflämnas anmälan genom ombud eller insändes den med posten, skall underskriften vara af vittnen styrkt.

Då bankbolags registrering sökes, skall hvarje styrelseledamot och suppleant, så ock i öfrigt en hvar, som, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, på samma gång egenhändigt inskrifva sin namnteckning i registret eller i särskildt bihang till detta, såframt ej namnteckningen förefinnes å anmälningskriften och blifvit af vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sedermera sker därom, att styrelseledamot eller suppleant blifvit vald, eller att eljest någon, ensam eller i förening med annan, blifvit berättigad att teckna firman.

233 §.

Har den anmälände icke iakttagit de föreskrifter, som finnas för hvarje särskildt fall stadgade, eller prövas beslut, som anmäles för registrering och för hvars giltighet Konungens stadfästelse ej erfordras, icke hafva tillkommit i föreskrifven ordning eller ej stå i öfverensstämmelse med föreskrifterna i denna lag eller eljest strida mot lag eller författning, skall registrering vägras.

Vägras registrering, skall registreringsmyndigheten ofördröjligen hålla sökanden till handa eller, om han uppgifvit postadress, till honom med allmänna posten öfversända skriftlig underrättelse om beslutet med skälen därför.

Är sökanden missnöjd med beslutet, äge han att, vid talans förlust, innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag däröfver anförä besvär hos Konungen.

234 §.

Beviljas bankaktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa:

- 1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen och dagen för beslutet om bolagets bildande;
- 2) bolagets firma;
- 3) de rörelsegrenar, bolaget må utöfva;
- 4) det belopp, hvartill, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, grundfonden uppgår, så ock, där grundfonden skall kunna, utan ändring af bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
- 5) å hvilket belopp aktie skall lyda;
- 6) huru stor del af grundfonden blifvit, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, samt, där ej aktierna till fullo inbetalts, inom hvilken tid återstående inbetalningen skall fullgöras;
- 7) den ort, där styrelsen har sitt säte;
- 8) bolagets postadress;
- 9) det sätt, hvarpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till aktieägarnas kännedom, äfvensom den tid före stämma, då föreskrifna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;
- 10) hvarje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;
- 11) där befogenhet att teckna firman ej skall utöfvas allenast af styrelsen, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, hvarom förmäles i 4 § under 7), varde anmärkning om den bestämmelse gjord i registret.

Den ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen skall förses med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i hufvudskrift återställas till sökanden.

235 §.

Beviljas solidariskt bankbolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa:

1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen och dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) de rörelsegrenar, bolaget må utöfva;

4) det belopp, hvartill, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, grundfonden uppgår, så ock, där grundfonden skall kunna, utan ändring af bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

5) å hvilket belopp hufvudlott skall lyda;

6) huru stor del af grundfonden blifvit, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, samt, där ej hufvudlotterna till fullo inbetalts, inom hvilken tid återstående inbetalningen skall fullgöras;

7) den ort, där styrelsen har sitt säte;

8) bolagets postadress;

9) det sätt, hvarpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till lottägarnas kännedom, äfvensom den tid före stämma, då föreskrifna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

10) hvarje styrelseledamots och suppleants, samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

11) där befogenhet att teckna firman ej skall utöfvas allenast af styrelsen, hvilken eller hvilka, hvar för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer;

12) där kommanditlottägare äro i bolaget inrymda, det belopp, hvartill, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, kommanditfonden skall uppgå, och huru stor del af kommanditfonden blifvit, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, äfvensom, där ej kommanditlotterna till fullo inbetalts, när återstående inbetalning skall fullgöras.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, hvarom förmäles i 113 § under 7), varde anmärkning om den bestämmelse gjord i registret.

Den ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen skall förses med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i hufvudskrift återställas till sökanden.

Angående registrering af hufvudlottägare är särskildt stadgadt.

236 §.

Anmäles ändring i förhållande, hvarom inskrifning i registret skett, skall den ändring, där registrering beviljas, anmärkas i registret.

Registreras ändring af bankbolags ordning, skall ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse å sådan ändring till sökanden återställas med därå tecknad bevis om registreringen. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrifning i registret göras.

Sker registrering af sådant beslut om grundfondens ökning eller om inrymmande af kommanditlottägare, hvilket ej innefattar ändring af bolagsordningen, skall ena exemplaret af det ingifna protokollet föras med bevis om registreringen samt återställas till sökanden.

237 §.

Företer bankbolags registrerade firma likhet med en i handelsregister, föreningsregister eller aktiebolagsregistret tidigare införd firma, och lider därigenom innehafvaren af sistnämnda firma förfång, äge domstol på talan af denne förbjuda bolaget att efter viss tid använda förstnämnda firma äfvensom ålägga bolaget det skadestånd, som pröfvas skäligt.

Menar någon eljest, att en i aktiebolagsregistret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande samt om skadestånd föras vid domstol.

238 §.

Har genom laga kraft ägande dom blifvit förklaradt, att en i aktiebolagsregistret gjord inskrifning ej bort ske, eller att beslut, som registrerats, är ogiltigt, eller att eljest visst förhållande, hvarom inskrifning skett, ej föreligger, skall på begäran af någondera parten anteckning därom göras i registret. Underrättelse om sådan anteckning skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras i allmänna tidningarna.

Varder, sedan i registret gjorts anteckning om bankbolags konkurs, af öfverrätt förklaradt, att offentlig stämning ej bort utfärdas, skall anteckningen på därom gjord ansökan afföras ur registret.

239 §.

Det, som i enlighet med denna lag blifvit infördt i aktiebolagsregistret och kungjort i allmänna tidningarna, skall anses hafva kommit till tredje mans kännedom, där ej af omständigheterna framgår, att han hvarken haft eller bort hafva kunskap därom.

Innan sådant kungörande skett, kan det förhållande, som blifvit eller bort blifva antecknad i registret, icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hafva ägt vetskap därom.

240 §.

I fråga om bankbolag skall äga motsvarande tillämpning hvad i 126, 127 och 131 §§ af lagen om aktiebolag är beträffande aktiebolag stadgadt.

V. Straffbestämmelser.

241 §.

Drifver någon här i riket bankrörelse utan att vara berättigad därtill, straffes med böter från och med femtio till och med fem tusen kronor.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse, som nu är sagd, samma förbrytelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

242 §.

Med böter från och med femtio till och med två tusen kronor eller fängelse straffes

1) stiftare, som mot bättre vetande i teckningslista eller i skriftlig handling, som åberopas i listan eller bifogas densamma eller eljest framläggas å konstituerande stämman, meddelar oriktig uppgift;

2) styrelseledamot eller annan, som vid anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift;

3) styrelseledamot eller likvidator, där han mot bättre vetande i skriftlig handling, som framläggas å bolagsstämma eller annorledes hålles tillgänglig för bolagets delägare, rörande bolagets angelägenheter meddelar oriktig uppgift eller mot bättre vetande vare sig låter i aktiebok göra anteckning i strid med bestämmelserna i 23 § 1 och 3 mom. eller underlåter ombesörja, att förändring i äganderätt till aktie varder jämlikt 23 § 1, 2 och 3 mom. antecknad i aktieboken;

4) styrelseledamot eller likvidator, som uppsåtligen i strid med bestämmelsen i 40 § 1 punkten eller 151 § 1 punkten låter verkställa utbetalning till delägare;

5) styrelseledamot, som vid upprättande af balansräkning mot bättre vetande förfar i strid med bestämmelserna i 42 eller 153 §;

6) revisor, där han i berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma eller annorledes hålles tillgänglig för delägarna, mot bättre vetande lämnar oriktig uppgift rörande bolagets angelägenheter eller uppsåtligen underlåter att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som af honom granskats;

7) revisor, som, därest han insett eller bort inse, att skada däraf kunnat följa, yppar något af hvad vid granskningen af styrelsens förvaltning eller bolagets räkenskaper kommer till hans kännedom, utan att det med nödvändighet erfordras för fullgörande af hans uppdrag;

8) en hvar, som falskeligen afgifver sådan försäkran, som omförmäles i 70 eller 181 §.

Ej må straff, som ofvan är stadgadt, tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

243 §.

Bryter någon mot hvad i 22 §, 27 § 2 mom., 128 § eller 138 § 2 mom. finnes stadgadt,

eller underlåter styrelseledamot att i annat fall, än i 242 § under 3) afses, iakttaga föreskrift, som är meddelad i 23 § 1, 2 och 3 mom.,

eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 21 §, 23 § sista momentet, 29 §, 31 §, 32 § 4 mom., 35 § 1 mom., 37 § sista momentet, 60 §, 64 § 1 mom., 68 § 1 mom., 72 § 1 eller 4 mom., 84 §, 127 §, 132 §, 133 §, 137 § 1 mom., 140 §, 142 §, 143 § 4 mom., 146 § 1 mom., 148 § sista momentet, 149 § 1 eller 3 mom., 171 §, 175 § 1 mom., 179 § 1 mom., 183 § 1 eller 4 mom. eller 195 § är meddelad,

eller försummar styrelseledamot vare sig att på sätt i 75 § 1 mom. eller 186 § 1 mom. stadgas hålla den där omförmälda förteckningen tillgänglig och öfversända den till bolagets delägare eller att, då delägare enligt 4 mom. i 75 eller 186 § påyrkat hänskjutande af visst ärende till pröfning å bolagsstämma, låta upptaga ärendet å förteckningen,

eller bryter någon, som enligt 106 eller 218 § under bankbolags konkurs företrädt bolaget såsom konkursgäldenär, mot hvad i 107 § 2 mom. eller 219 § 2 mom. är stadgadt,

straffes med böter från och med fem till och med fem hundra kronor.

Samma lag vare
om revisor, hvilken underlåter iakttaga föreskrift, som meddelats
i 68 § 3 mom., 95 § 2 mom. 1 punkten, 179 § 3 mom. eller 207 §
2 mom. 1 punkten,

samt om likvidator, som ej fullgör hvad honom enligt 94 §, 95 §
2 mom., 98 §, 105 §, 206 §, 207 § 2 mom., 210 § eller 217 § åligger.

Förseelse mot 64 § 1 mom., 68 § 1 eller 3 mom., 72 § 1 eller
4 mom., 75 § 1 mom., 95 § 2 mom., 98 §, 175 § 1 mom., 179 § 1
eller 3 mom., 183 § 1 eller 4 mom., 186 § 1 mom., 207 § 2 mom.
eller 210 §, så ock styrelseledamots försummelse att å den i 75 eller
186 § omförmälda förteckning upptaga ärende, hvars hänskjutande till
bolagsstämma af bolagets delägare påyrkats enligt 4 mom. i samma
paragraf, må åtalas allenast af målsägande; och skall härvid såsom måls-
ägande anses såväl bolaget som hvarje delägare däri.

244 §.

Bryter någon mot hvad i 2 § finnes stadgadt, äge Konungens
befallningshafvande föreskrifva rättelse samt därvid äfven förelägga
vite; och må Konungens befallningshafvande fälla till sådant vite.

Öfver beslut, som af Konungens befallningshafvande meddelas, må
klagan föras hos Konungen, men beslutet går ändock i verkställighet,
där icke Konungen annorlunda förordnar.

245 §.

Böter och viten, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan.
Saknas tillgång till böters eller vitens fulla gäldande, skola de för-
vandlas efter allmänna strafflagen.

VII. Särskilda bestämmelser.

246 §.

Bildas bankbolag eller ökas bankbolags grundfond för öfver-
tagande af annan bankrörelse, må, utan hinder af bestämmelserna i 9,
10, 116 eller 117 §, andel i hvad bolaget sålunda skall öfvertaga ut-
göra vederlag för aktie eller hufvudlott i bolaget samt teckning ske
med villkor, att sådant tillskott skall få göras; och gälle i öfrigt i ty

fall denna lags bestämmelser om bankbolags bildande och grundfonds ökning med följande tillägg och undantag:

1) Vid bankbolags bildande skall teckningslista och vid grundfondens ökning bolagsstämman beslut om ökningen innehålla jämväl alla de om bankrörelsens öfvertagande träffade bestämmelserna.

2) Där vid bankbolags bildande ej samtliga tecknare enligt bestämmelse i teckningslistan äro berättigade att för aktie eller hufvudlott tillskjuta annat än penningar, äge å konstituerande stämman tecknare, hvilken berättigats att göra tillskott i annat än penningar, ej deltaga i omröstning, som i 14 eller 121 § sägs; ej heller må sådan tecknare eller af honom tecknade eller eljest förvärfvade aktier eller hufvudlotter vid omröstningen tagas i beräkning.

3) Hvad i 1 mom. af 30 eller 141 § är stadgadt äger ej tillämpning.

4) Har hvad bolaget enligt bestämmelse i teckningslistan öfvertagit blifvit uppskattadt till oskäligt högt värde, vare de stiftare, som haft eller uppenbarligen bort hafva vetskap om att uppskattningen varit oskälig, pliktige att ersätta bolaget skadan, en för alla och alla för en.

Uppgörelse mellan bolaget och stiftare rörande den senare i sådan egenskap åliggande skadeståndsskyldighet är ej för bolaget bindande.

5) Talan mot stiftare enligt hvad ofvan under 4) stadgats må ej anställas, sedan två år förflutit från bolagets registrering, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blifvit begången.

Inträffar konkurs inom två år från bolagets registrering, stående konkursboet öppet att anställa talan, som nu sagts; och skall i ty fall talan anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

247 §.

Bankbolags delägare, som genom att öfverträda denna lag eller bolagsordningen tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Öfverträda styrelseledamöter, likvidatorer eller delägare denna lag eller bolagsordningen och tillskyndas tredje man därigenom skada, vare de, som låtit sådant komma sig till last, ansvarige för skadan, en för alla och alla för en.

248 §.

Bankbolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

249 §.

Försummelse att enligt bestämmelse i denna lag göra anmälan för registrering skall åtalas vid allmän underrätt i den ort, där bolagets styrelse har sitt säte.

250 §.

Enskildes förhållanden till bankbolag må ej för allmänheten yppas.

251 §.

Angående emissionsbank, så ock angående aktiebolag, som utslutande har till ändamål att idka fastighetsbelåning eller pantlånerörelse, är särskildt stadgad.

252 §.

Genom denna lag upphäffas lagarna angående bankaktiebolag och angående solidariska bankbolag den 18 september 1903.

253 §.

Denna lag skall träda i kraft den — — —

Rättigheter och skyldigheter, som uppkommit dessförinnan, skola bedömas efter äldre lag.

Bestämmelserna i 1 och 2 §§ skola icke afse postsparbanken, sparbank eller järnkontoret.

Bestämmelsen i 2 § angående förbud att använda ordet bank i firma äge ej tillämpning å aktiebolag, som före lagens trädande i kraft erhållit af Konungen stadfast bolagsordning.

Bankbolag, som erhållit oktroj, innan denna lag trädte i kraft, må registreras enligt bestämmelserna i äldre lag, men i öfrigt skall

med afseende å sådant bolag denna lag lända till efterrättelse med nedan angifna undantag:

1) Bestämmelserna i 73 § 1 mom. under 4) och 184 § 1 mom. under 4) äga ej tillämpning.

2) Har beslut om ökning af bankbolags grundfond registrerats, innan denna lag trädtt i kraft, må ökningen verkställas och registreras enligt äldre lags bestämmelser.

3) Där bankbolag blifvit i enlighet med bestämmelse i äldre lag upplöst, skola i afseende å likvidationen bestämmelserna i samma lag lända till efterrättelse.

4) Bestämmelserna i 48 och 159 §§ skola icke äga tillämpning förr än två år från denna lags trädande i kraft.

5) I fråga om de bankaktiebolag, som hafva utelöpande aktier, ställda till innehafvaren, skola bestämmelserna i 23 § 1, 2, 3 och 4 mom. samt 70 § 1 mom. 2 och 4 punkterna icke gälla för dylika aktier.

6) A bankaktiebolag, hvars verksamhet grundas på tillåtelse, meddelad före denna lags trädande i kraft, och i hvars ordning icke meddelats föreskrift om skyldighet för bolaget att underkasta sig de bestämmelser, hvilka för bankaktiebolag varda i allmän författning stadgade, skola bestämmelserna i lagen icke äga tillämpning, så vidt de afse ämnen, rörande hvilka blifvit i bolagsordningen särskildt stadgadt, utan gälle därutiinnan hvad bolagsordningen innehåller, dock att i fråga om ändring i bolagsordningen, om det sätt, hvarpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om likvidation och upplösning, om registrering, om tillsyn och om ansvar denna lag gäller till efterrättelse.

Skall enligt hvad ofvan stadgats i fråga om bankbolag, som erhållit oktroj, innan denna lag trädtt i kraft, äldre lags bestämmelse gälla och är i samma lag öfverträdelse af den bestämmelse belagd med straff, skall beträffande sådant bolag jämväl dylik straffbestämmelse lända till efterrättelse.

I fråga om styrelseledamot eller suppleant, som enligt äldre lag berättigats teckna bankbolags firma, skola bestämmelserna i 53 och 54 §§ eller 164 och 165 §§ lända till efterrättelse; och skall förty inskränkning i befogenheten för den, som äger teckna bolagets firma, att företräda bolaget, ändå att inskränkningen enligt äldre lag registrerats och kungjorts, icke därigenom anses hafva kommit till tredjemans kännedom.

Konungen utfärdar de öfvergångsstadganden, som med hänsyn till stadgandet i 126 § 4 mom. under 5) må finnas erforderliga.

Litt. B.

Förslag
till
**Lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen
angående emissionsbanker
den 5 juni 1909.**

Härigenom förordnas, att 10 § i lagen angående emissionsbanker den 5 juni 1909 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Hvad i 44 § i lagen om bankrörelse finnes stadgadt om förbud för bankaktiebolag att för egen räkning drifva handel med annat än guld samt in- och utländskt mynt äfvensom växlar, checker, invisningar, obligationer och andra i den allmänna rörelsen förekommande förskrifningar utgör ej hinder för emissionsbank vare sig att köpa och sälja aktier eller att, i den mån sådant står i samband med det för sådan bank i 1 § angifna ändamål, förvärfva och afyttra annan egendom.

Denna lag skall träda i kraft den — — —

*Protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen den 27 oktober
1910.*

Närvarande:

Justitieråden: QUENSEL,
friherre MARKS VON WÜRTEMBERG,
PETRÉN,
Regeringsrådet WALL,
Bankdirektören KJELLBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag af protokollet öfver finans-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 12 augusti 1910, hade Kungl. Maj:t — med återkallande af Dess den 9 oktober 1909 meddelade förordnande om inhämtande af lagrådets yttrande öfver vissa då anmälda lagförslag rörande bankväsendet — förordnat, att lagrådets yttrande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas öfver de sagda den 12 augusti inför Kungl. Maj:t anmälda, inom finansdepartementet utarbetade förslag till lag om bankrörelse och lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen angående emissionsbanker den 5 juni 1909; och hade Kungl. Maj:t, enligt beslut ofvanberörda den 12 augusti 1910, förordnat direktören i Skandinaviska kreditaktiebolaget Jonas C:son Kjellberg att vara ledamot af lagrådet under dess behandling af ifrågavarande lagförslag.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits af tillförordnade byråchefen för lagärenden Einar Bergelmer; och blefvo desamma nu företagna till slutlig behandling.

Förslaget till lag om bankrörelse.

Lagrådet och dess särskilda ledamöter afgåfvo vid nedanangifna paragrafer följande yttranden:

1 §.

Lagrådet:

För den händelse att, såsom förslaget åsyftar, lagen skall innehålla förbud mot bankrörelses idkande af andra än vissa i lagen angifna rättssubjekt och stadga straff för öfverträdande af sådant förbud, är det uppenbarligen önskvärdt, att i lagen på ett eller annat sätt angifves hvad som tarivas för att en verksamhet skall betraktas såsom bankrörelse. Särskildt synes det vara af vikt, att lagen lämnar någon ledning för besvarande af det viktiga spørsmålet, huruvida för bankrörelse förutsättes, att såväl in- som utlåning förekommer, eller sådan rörelse skall anses vara för handen, när allenast den ena eller den andra af dessa rörelsegrenar drifves; och lämpligt torde äfven vara, att lagen uttalar sig därom, huruvida en penningrörelse, som icke har att skaffa med allmänheten utan allenast med en mer eller mindre begränsad kundkrets, kan räknas för bankrörelse. På hvad sätt dessa spørsmål böra af lagen lösas måste här lämnas därhän. Hvad som framhålles är allenast, att en lösning är af nöden.

Förslaget innehåller bland annat, att bankrörelse ej skall få drifvas af enskild man, i hvars firma förekommer annat än personnamn, eller af handelsbolag, i hvars firma förekommer annat än personnamn jämte tillägg, som betecknar bolagsförhållandet. Det skulle således ej vidare stå enskild person eller handelsbolag öppet att drifva bankrörelse under firma, som innehölle uttryck, hvilket på ett eller annat sätt antydde rörelsens art, t. ex. bankiraffär, kreditkassa eller dylikt. Enligt hvad som framgår af motiven till det kommittéförslag, som ligger till grund för det remitterade förslaget, har man med nämnda bestämmelse velat vinna, att en individ eller ett handelsbolag, som ämnade drifva bankrörelse, skulle hafva att i sin firma tydligt angifva affärens natur af ett enskildt, af banklagstiftningen ej beroende företag. Det beaktansvärda i ett sådant syfte skall ej förnekas, men det måste ock noga tillses, huruvida för dess uppnående erfordras så långt gående bestämmelser som de ifrågavarande. Är detta ej fallet, torde sådana bestämmelser ej böra komma till stånd. Ty i och för sig kan det ej vara riktigt eller lämpligt att förbjuda en näringsidkare att i sin firma angifva arten af den rörelse han drifver. I ett hänseende, nämligen så vidt rörer intagande i firma af ordet »bank», torde ett sådant förbud — hvilket förekommer redan i gällande lag — vara af nöden, då i vårt land nämnda ord allmänt uppfattas såsom häntydande på en af staten kontrollerad

penninginrättning. Men i öfrigt synes möjligheten af en på firma-beteckningen beroende förväxling mellan en sådan inrättning och ett okontrolleradt eller mindre fullständigt kontrolleradt företag vara i erforderlig grad förebyggd därigenom att, enligt hvad lagstiftningen om firma redan innebär, enskild näringsidkares eller handelsbolags firma skall — utöfver den beteckning, som tilläfsventyrs väljes för utmärkande af rörelsens art — äfven innehålla personnamn. I nyss omförmälda motiv har i afseende härå framhållits, hurusom erfarenheten ådagalagt, att rättigheten att i firma införa en benämning, antydande egenskap af kreditanstalt, missbrukats därhän, att vid skyltning, angifvande af post- och telegrafadress m. m. personnamnet bortkastats, så att affärens enskilda karaktär, hvilken just borde framhäfvas, blifvit undandold. Men dylikt missbruk synes i väsentlig grad kunna förebyggas genom att i lagen intages förbud för handelsbolag eller enskild, som drifver bankrörelse, att vid skyltning eller eljest vid rörelsens betecknande för allmänheten utesluta personnamn, ett förbud, som för öfrigt torde vara af nöden, äfven om förslagets bestämmelser uti nu ifrågavarande hänseende skulle bibehållas.

Från sålunda angifven ståndpunkt låge det närmast till hands att hemställa om fullständigt uteslutande af hvad 1 § under 4) och 5) innehåller i fråga om handelsbolags eller enskild mans firma. Det har emellertid befunnits, att åtskilliga penninginrättningar af handelsbolags natur blifvit — i vissa fall af förbiseende, i andra med tillämpning af hvad gällande firmalagstiftning innehåller om rätt att bibehålla firma, som brukats före denna lagstiftnings tillkomst — registrerade under firma, som ej innehåller personnamn. Vid sådant förhållande torde det vara af nöden, att i 1 § såsom villkor för enskild mans eller handelsbolags rätt att drifva bankrörelse uppställas, att firman innehåller personnamn.

Den i 1 § förekommande uppräknings af dem, som äga att här i riket drifva bankrörelse, är, såsom framgår af 253 §, icke fullständig, i det den icke omfattar postsparbanken, sparbank eller järnkontoret. För vinnande af ökad öfverskådlighet torde det vara lämpligt, att dessa penninginrättningar omnämnas redan i 1 §.

2 §.

Lagrådet:

Därest, såsom vid 1 § blifvit hemställt, i lagen skall intagas förbud för handelsbolag eller enskild, som drifver bankrörelse, att vid

skyltning eller eljest vid rörelsens betecknande för allmänheten utesluta personnamn, torde stadgandet därom böra erhålla plats i denna paragraf.

Hvad som i paragrafen skall förstås med enskild penninginrättning är oklart. Det vill synas, som skulle man hafva åsyftat *dels* sådana s. k. juridiska personer af privaträttslig natur, som ej äga drifva bankrörelse (föreningar, stiftelser och aktiebolag af annan art än bankaktiebolag) och *dels* handelsbolag. Under förutsättning häraf torde paragrafen lämpligen kunna förtydligas sålunda, att det förbud den innehåller förklaras afse a) den, som enligt 1 § ej äger drifva bankrörelse, samt b) handelsbolag och enskild man.

3 §.

Lagrådet:

Enligt paragrafens tredje stycke skall Konungen, innan bolagsordning för bankaktiebolag stadfästes, pröfva, huruvida bolaget är nyttigt för det allmänna. Lämpligheten af en sådan, för lagstiftningen om bankaktiebolag hittills främmande bestämmelse torde kunna betvivlas. Utan synnerligen starka skäl synes det ej böra ifrågakomma, att tillkomsten af ett affärsföretag göres beroende af en administrativ pröfning rörande företagets gagnelighet för det allmänna; och några dylika skäl torde i förevarande fall ej kunna anföras. Att i fråga om solidariska bankbolag en pröfning af här ifrågavarande art äger rum har sin grund i förhållanden, som sammanhånga med den särskilda beskaffenheten af nämnda banktyp och icke äro tillämpliga å bankaktiebolag. Med hänsyn till det nu anförda hemställas, att ur paragrafen måtte uteslutas hvad däri förekommer om pröfning af bankaktiebolags gagnelighet för det allmänna.

Justitieråden *Quensel* och friherre *Marks von Würtemberg*, regeringsrådet *Wall* samt bankdirektören *Kjellberg*:

I afseende å tiden för bankaktiebolags oktroj utsätter förslaget likasom gällande lagstiftning ett maximum men lämnar i öfrigt öppet åt Konungen att fastställa oktrojtidsens längd. Ifrågasättas kan, huruvida icke denna tidslängd borde bestämmas i själfva lagen eller däri åtminstone angifvas ett minimum för oktrojtiden.

4 §.

Lagrådet:

Enligt 67 § skall val af revisorer ske årligen, och må den tid, för hvilken revisor utses, ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma.

Vidare afser revisorernas uppdrag ej blott åtgärder, hänförliga till viss tidpunkt under den period, för hvilken de blifvit valda, utan skola enligt förslaget revisorerna vara verksamma under sagda period i dess helhet. Vid dessa förhållanden synes hvad 4 § under 10) innehåller därom, att bolagsordningen skall angifva tiden för revisorernas befattningar och för revisionen, böra utgå.

5 §.

Lagrådet:

Det låter tänka sig, att ett bankaktiebolag valde en firma, som väl skilde sig från förut registrerade bankfirmor men kunde leda till förväxling med firma för aktiebolag, som ej drefve bankrörelse. Sådant förebygges ej genom den föreslagna affattningen af paragrafen; och torde med hänsyn härtill någon jämkning däri böra vidtagas.

6 §.

Lagrådet:

Enligt förslaget skall bankaktiebolags grundfond utgöra minst en miljon kronor; dock att med Konungens lof grundfonden må under vissa förhållanden bestämmas till lägre belopp, ej understigande fem hundra tusen kronor. Denna bestämmelse skulle, tagen efter bokstafven, medföra, att det flertal redan befintliga bankaktiebolag, som hafva lägre grundfond än fem hundra tusen kronor, icke skulle vid nu löpande oktrotids slut kunna erhålla ny oktroj, med mindre grundfonden uppbringades till sistnämnda belopp. Då sådant knappast torde vara åsyftadt och i hvarje fall synes innebära en obillighet mot dylika bankaktiebolag, torde för dem böra genom ett i lagen intaget öfvergångsstadgande medgifvas undantag från den föreslagna bestämmelsen angående grundfondens storlek.

8 §.

Lagrådet:

Enligt stadgandet under 4) i 2 mom. af denna paragraf skulle i teckningslista kunna såsom villkor för att bolaget må komma till stånd uppställas, att visst belopp, öfverstigande det i bolagsordningen bestämda minimikapitalet, blefve tecknad. Detta innebär i själfva verket, att genom teckningslistan bolagsordningens bestämmelse om

minimikapitalet skulle kunna upphäfras och ersättas med föreskrift om högre minimikapital. Något skäl för en dylik anordning, som saknar motsvarighet i den allmänna aktiebolagslagstiftningen, synes icke föreligga. Hvad ifrågavarande punkt innehåller i nu angifna hänscende torde därför böra utgå.

9 och 10 §§.

Lagrådet:

I förslagets 246 § angifves ett fall, då för aktie må tillskjutas annat än penningar och teckning må ske med villkor, att sådant tillskott skall få göras, nämligen då bankbolag bildas eller bankbolags grundfond ökas för öfvertagande af annan bankrörelse. Med hänsyn härtill synes i 9 och 10 §§ böra antydvas, att det i sagda hänseenden där meddelade förbud icke är undantagslöst.

18 §.

Lagrådet:

Enligt 21 § i lagen om aktiebolag den 12 augusti 1910 erfordras, för att aktiebolag skall få registreras, icke blott att bolagsordning blifvit antagen och styrelse och revisorer valda, utan ock att af det tecknade beloppet, efter vissa afdrag, minst hälften blifvit inbetald. Sistnämnda villkor saknar motsvarighet i det föreliggande förslaget, men i 221 § af förslaget föreskrifves, att förrän bankbolag öppnar sin rörelse, inför bankinspektionen skall styrkas, bland annat, att minst tjugu procent af grundfonden blifvit behörigen inbetalda samt förbindelse med pant, som bankinspektionen pröfvar fullgod, aflämnad för inbetalning af återstoden, äfvensom beträffande solidariskt bankbolag, att en hvar af hufvudlottägarna till förvaring hos bolaget öfverlämnat sådan handling, hvarom i 129 § förmäles, nämligen uppgift å de lotter han i bolaget äger.

Något giltigt skäl att icke äfven för bankbolags registrering stadga såsom villkor, att en del af det tecknade grundfondsbeloppet skall vara inbetald, synes icke förefinnas. De nyss anförda stadgandena i 221 § af förslaget äro icke tillräckliga att skydda tredje man, ty det kan väl tänkas, att ett bankbolag efter registreringen ikläder sig betydande förbindelser, exempelvis genom inköp af fastighet eller ingående af kreditaftal, utan att rörelsen därigenom kan anses öppnad. Förslaget synes följaktligen böra ändras på sådant sätt, att ett bankbolag icke må genom registrering vinna rättskapacitet, med mindre bakom

teckningen står sådan ekonomisk vederhäftighet, att bolaget verkligen kan antagas komma i verksamhet, och garanti härför kan endast vinnas därigenom, att hela den tecknade grundfonden eller åtminstone någon afsevärd del däraf inbetalas före registreringen.

De bestämmelser, som i detta syfte böra gälla för bankbolag, synas, med afseende på beskaffenheten af sådant bolags verksamhet, lämpligen kunna blifva desamma, som i 221 § stadgats som villkor för att bolaget må öppna sin rörelse, hvarvid för solidariskt bankbolags registrering också torde böra fordras, att de i 129 § omförmälda handlingar blifvit aflämnade.

Att dessa villkor blifvit uppfyllda bör tydligen styrkas inför bankinspektionen och bevis därom fogas vid ansökning om registrering.

Om hvad sålunda blifvit anmärkt vinner afseende, påkallas ändringar icke blott i förevarande paragraf utan ock i 20 och 24 §§ samt, beträffande solidariskt bankbolag, i 124, 126 och 134 §§.

20 §.

Justitieråden *Quensel* och friherre *Marks von Württemberg*, regeringsrådet *Wall* samt bankdirektören *Kjellberg*:

Enligt 23 § i nya aktiebolagslagen skall vid ansökning om bolagets registrering fogas uppgift, huru mycket blifvit tecknad med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som af aktietecknare må hafva förverkats och ej af annan öfvertagits; och framgår af paragrafen, att aktiekapitalet anses utgöra det tecknade beloppet, minskadt med de sålunda angifna afdragen.

I motsvarande del af förslaget, 20 §, omtalas däremot afdrag allenast i anledning af öfverteckning; och vill det således vid jämförelse med aktiebolagslagen synas, som skulle i fråga om bankaktiebolag grundfonden anses utgöra det tecknade beloppet utan afdrag för förverkad, af annan ej öfvertagen aktierätt.

Då för en dylik afvikelse från aktiebolagslagen ej torde förefinnas tillräcklig anledning, hemställes, att förslaget härutinnan måtte bringas till öfverensstämmelse med nämnda lag.

25 §.

Lagrådet:

I sammanhang med bestämmelserna om aktierätts förverkande finnes såväl i gällande aktiebolagslag som i 31 § i lagen om aktiebolag

den 12 augusti 1910 stadgadt, att om aktierätt är förverkad, aktieägaren ändock, där bolagets egendom afträdes till konkurs, som börjar inom två år efter utgången af den för aktiernas inbetalning bestämda tid, är skyldig att, såvidt borgenärens rätt därpå beror, fullgöra återstående inbetalningen, i den mån den ej visas vara för öfvertagande af aktierätten verkställd af annan.

Detta stadgande, som uppenbarligen har till syfte att skydda tredje man, hvilken träd i rättsförhållande till bolaget, synes ej böra saknas i lagen om bankaktiebolag, helst på sätt vid 18 § påvisats, under tiden närmast efter registreringen tredje mans rätt med förslagets ståndpunkt lättare äfventyras gent emot ett bankaktiebolag än i förhållande till ett annat aktiebolag.

Äfven om, såsom lagrådet förut hemställt, för ett bankaktiebolags registrering skulle komma att erfordras, att viss del af grundfonden blifvit inbetald och fullgod pant ställts för återstoden, torde i allt fall ett stadgande af ofvanberörda innehåll vara att förorda, då möjlighet ju alltid finnes, att panten slutligen visar sig otillräcklig, och det för sådan händelse vore föga tilltalande, om aktietecknaren i följd af efter sättandet af sina genom teckningen ådragna förpliktelser befriades från desamma på bekostnad af bolagets i början af dess verksamhet tillkomna borgenärer.

32 §.

Lagrådet:

Hvad förslaget innehåller därom, att teckningslista, som i paragrafen afses, skall underskrifvas af samtliga styrelseledamöter, står i öfverensstämmelse med hvad som för motsvarande fall stadgas i nya aktiebolagslagen. Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida i afseende å bankaktiebolag en dylik bestämmelse bör inflyta i lagen. I den allmänna aktiebolagslagstiftningen synes stadgandet stå i samband med det förhållande, att aktietecknare kan i vissa fall komma att för aktien tillskjuta annat än penningar. Något dylikt kan däremot enligt förslaget ej vid ökning af bankaktiebolags grundfond förekomma, med mindre fråga är, att bolaget skall öfvertaga annan bankrörelse, för hvilket fall särskilda regler innefattas i den föreslagna 246 §. Vid sådant förhållande och då bankaktiebolags styrelse stundom består af ett rätt stort antal ledamöter, samt bestämmelsen om teckningslistas underskrifvande af dem alla därför lätt kan leda till omgång och tidsutdräkt, torde böra tagas i öfvervägande, huruvida icke här afsedda bestäm-

melse kan ändras antingen därhän, att teckningslistan skall vara underskrifven af två styrelseledamöter, eller ock så, att undertecknande af en till firmateckning för bolaget berättigad person är tillfyllest.

41 §.

Lagrådet:

Att, såsom i förevarande paragraf skett, meddela ett uttryckligt stadgande därom, att bolagsstämman icke må förfoga öfver bolagets tillgångar i strid med bestämmelserna i lagen, synes vara öfverflödigt.

Regeringsrådet *Wall* och bankdirektören *Kjellberg*:

I öfverensstämmelse med motsvarande paragraf i nya aktiebolagslagen medgifver 41 § i förslaget det undantag från förbudet mot användande af bolagets medel för ändamål, som uppenbarligen äro för bolagets verksamhet främmande, att bolagsstämman må till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål använda tillgång, som i förhållande till bolagets ställning är af ringa betydelse.

Ett sådant undantag må med afseende på en del aktiebolags förhållanden anses försvarligt och behöfligt. Sålunda kan ett industri-bolag, ett fastighetsbolag, ett jordbruksbolag inom sitt verksamhetsområde intaga en sådan ställning, att det vore olämpligt, om lagstiftningen lade ovillkorligt hinder mot användande af någon del af dess tillgångar på antydtt sätt, och det lär också för ganska många sådana bolag blifvit en praxis att till allmännyttiga ändamål gifva dylika bidrag, hvilkas upphörande skulle medföra verklig olägenhet.

Detsamma torde icke kunna sägas om bankbolag. Härtill kommer, att i vårt land banklotter och bankaktier i stor omfattning användas såsom placering för smärre kapital, tillhörande personer, som för sin utkomst äro i afsevärd mån, stundom nästan helt och hållet beroende af det sålunda placerade kapitalets afkastning; och med hänsyn härtill synes det föga lämpligt, att en bolagsstämmomajoritet skulle kunna besluta om användning af bolagets tillgångar för främmande ändamål.

Det ifrågavarande undantaget från stadgandet i första stycket af 41 § synes därför böra bortfalla.

42 §.

Lagrådet:

Bestämmelsen under 1), som öfverensstämmer med ett motsvarande stadgande i 37 § af nu gällande lag angående bankaktiebolag, innebär,

att balansräkningen äfven skall upptaga en vinst- och förlusträkning, med angifvande tillika af verkställda afskrifningar. Då detta lär strida mot den allmänna uppfattningen af hvad en balansräkning bör innehålla och saknar motsvarighet i den nya lagen om aktiebolag, synes ifrågasvarande bestämmelse lämpligen böra utgå samt ersättas med ett stadgande i 64 §, att den i denna paragraf omförmälda förvaltningsberättelse skall vara åtföljd af såväl balansräkning som vinst- och förlusträkning och angifva under året verkställda afskrifningar. Om denna hemställan vinner afseende, blifva ändringar erforderliga jämväl i 68 och 76 §§.

Enligt de i nya aktiebolagslagen angående upprättande af balansräkning meddelade bestämmelser gäller i fråga om sådana tillgångar, som äro afsedda för stadigvarande bruk för bolaget, bland annat, att de icke må upptagas till högre belopp än som motsvarar anskaffningskostnaden eller i vidare mån än som betingas af därå nedlagda förbättringar till högre värde än det, hvartill de varit uppförda i närmast föregående fastställda balansräkning. De skäl, som påkallat införandet af dessa stadganden, synas i lika mån tala för att bestämmelser af sådant innehåll vinna tillämpning i fråga om fastigheter, som innehafvas af bankbolag. Däremot är det uppenbart, att, såsom förslaget ock innehåller, bankbolags tillgångar aldrig böra få upptagas öfver verkliga värdet och att följaktligen den i allmänna aktiebolagslagen medgifna rätt att under vissa villkor upptaga tillgångar, som äro afsedda för stadigvarande bruk, till högre belopp än sagda värde icke kan få gälla beträffande bankbolags fastigheter.

Med den under 4) intagna bestämmelsen, att grundfondens belopp icke må i balansräkningen minskas, så länge bankrörelsen fortfar, synes vara afsedt att angifva, att ett bankaktiebolags grundfond, i olikhet med hvad som gäller om annat aktiebolags aktiekapital, aldrig får nedsättas. Ett mera direkt uttryck bör i lagen gifvas åt detta förhållande; och rätta platsen för ett sådant stadgande synes icke vara i 42 §, som angifver, huru bolagets fonder skola upptagas i balansräkningen, utan torde detsamma böra ställas i sammanhang med stadgandena om inbetalning och ökning af grundfonden.

48 §.

Lagrådet:

I paragrafens andra stycke uttalas, att tillgångar för att få räknas till kassareserv skola vara sådana, att de med lätthet kunna förvandlas i penningar, och i sammanhang härmed angifvas såsom tillgångar,

hvilka under alla förhållanden skola anses lätta att realisera, *dels* fordran hos svensk eller utländsk bank och *dels* obligationer, som noteras å allmän börs. I afseende härå torde böra anmärkas, *att* bankfordran, som ännu ej är förfallen, icke under alla omständigheter torde låta sig omedelbart förvandlas i penningar, *att* utländska banker finnas, hvilka icke intaga sådan ställning eller äro här i landet så kända, att fordringar hos dem kunna genast realiseras, *samt att*, så framt obligationers notering å börs skall uppställas såsom afgörande tecken på möjligheten af omedelbar realisation, det torde vara nödvändigt att uppställa en eller annan begränsning i afseende å de börser, som härvid må komma i betraktande.

Lämpligare än att i enlighet härmed jämka omförmälda bestämmelse om bankfordringars och vissa obligationers användbarhet till kassareserv torde emellertid vara att helt och hållet utesluta bestämmelsen och alltså öfverlåta åt tillsynsmyndigheten att efter omständigheterna bedöma, huruvida de värdepapper bank vill redovisa såsom kassareserv kunna anses lätt realiserbara samt förty böra godkännas.

Den i paragrafens sista stycke förekommande bestämmelsen, att kassareserven till en viss del skall bestå af svenska statens obligationer, synes ej kunna tillstyrkas. Det lär ej kunna påstås, att detta slag af värdepapper skulle ur realisationssynpunkt äga företräde framför alla andra — tvärtom kunna förhållanden tänkas, under hvilka vissa utländska valutor lättare låta sig utan större förlust omedelbart förvandlas — och, såsom framhålles i ett från sakkunnigt håll afgifvet yttrande öfver förslaget, är det mindre lämpligt att genom lagstiftning påtvinga bankerna ett särskildt slag af obligationer och därmed till en viss grad hindra dem från att efter sig yppande konjunkturer omsätta sin obligationsportfölj. Därest det anses nödigt, att kassareserven till någon del skall bestå af ett eller annat angifvet slag af värdepapper, torde i hvarje händelse någon valfrihet böra lämnas bankerna, och hemställas för sådant fall, att med svenska statens obligationer må likställas obligationer utgifna af allmänna hypoteksbanken eller konungariket Sveriges hypotekskassa samt utländska, lätt säljbara statspapper.

Hvad andra stycket innehåller rörande den utsträckning, hvori pantsatt tillgång må ingå i kassareserv, afser enligt uttalande af chefen för finansdepartementet det fall, att värdepapper äro af en bank pantsatta hos en annan för utfäst kredit, som ännu ej till fulla tagits i anspråk. Af lagtexten framgår emellertid ej med erforderlig tydlighet, att sådant är åsyftadt, och torde alltså någon jämkning i affattningen böra äga rum.

53 §.

Lagrådet:

I en till statsrådet och chefen för finansdepartementet af styrelsen för svenska bankföreningen aflåten skrifvelse, däraf lagrådet erhållit del, hemställes, att i lagen om bankaktiebolag måtte intagas ett stadgande, att bankstyrelse må bestämma, att firman skall tecknas af styrelseledamot med kontrasignation af en eller flera af de bankens tjänstemän, hvilka styrelsen förordnar att verkställa sådan kontrasignation, samt att hinder ej må finnas för sådant besluts registrering. Såsom hufvudsakliga skäl för denna hemställan har anförts, att rätten att teckna bankens firma icke kan lämnas tjänstemännen vid afdelningskontoren, att då postremissväxlar emellertid böra kunna omedelbart på begäran vid dessa kontor utfärdas, blanketter till postremissväxlar, försedda med firmatecknares namn, måste tillhandahållas afdelningskontoren, men att, för den händelse dylika blanketter komme i obehöriga händer, omtanken om bankens säkerhet fordrade, att firmateckningen ej blefve mot banken gällande, med mindre densamma kontrasignerades af tjänstemännen vid afdelningskontoret, samt att registrering af ett beslut om dylik kontrasignation kunde omöjliggöras genom förslagets bestämmelser om firmateckning.

Hvad sålunda anförts hvilat på den uppfattning, att benämningarna kontrasignant och firmatecknare innefatta skilda begrepp. Men om för åstadkommande af giltig firmateckning erfordras kontrasignation, torde såväl den ena som den andra af undertecknarna få, oberoende af benämningen, anses som firmatecknare i lagens mening. Då så är förhållandet, möter framdeles som hittills intet hinder för registrering af ett beslut af innehåll, att firma tecknas af viss person med kontrasignation af annan. I likhet med lagen om aktiebolag tillstodjer nämligen förslaget registrering af sådan inskränkning i rätten till firmateckning, att denna rätt får utöfvas endast af flere i förening.

Att tjänstemän vid afdelningskontoren finge på dylikt sätt inskränkt rätt att teckna bankens firma torde ej böra väcka synnerlig betänklighet. Annan befogenhet tillkomme ej därigenom en tjänsteman ensam för sig, än att han kunde å bankens vägnar mottaga stämning eller annat meddelande. Att banken härigenom skulle utsättas för någon rättsförlust kan tänkas endast under ett så egendomligt sammanträffande af ogynnsamma omständigheter, att därmed ej behöfver räknas i det praktiska lifvet.

56 §.

Lagrådet:

För det fall, att enligt bolagsordningen styrelsen är beslutsmässig utan att samtliga ledamöter kommit tillstädes, innehåller denna paragraf likasom ett däremot svarande stadgande i nya aktiebolagslagen, att ärende likväl ej må å styrelsesammanträde företagas utan att så vidt möjligt samtliga ledamöter erhållit tillfälle att deltaga i dess behandling. Styrelsen för svenska bankföreningen har i nyss omförmälda skrifvelse hemställt, att i paragrafen måtte införas ett tillägg af innehåll, att bankaktiebolags styrelse skulle efter bolagsstämmans medgifvande äga uppdraga åt en eller flere af sina ledamöter att handlägga vissa slags ärenden. Ett sådant tillägg synes emellertid ej vara att förorda. Vid affattandet såväl af den nya aktiebolagslagen som af det nu föreliggande förslaget har man tydligen utgått från att, så framt ej bolagsordning eller bolagsstämmas beslut lägga hinder i vägen, en bolagsstyrelse äger att — naturligen utan eftersättande af sin skyldighet att oafslåligt följa och öfvervaka bolagets verksamhet — tills vidare åt en eller flere af sina ledamöter uppdraga en viss beslutanderätt. På denna uppfattning hvilat, såsom ock i förarbetena till aktiebolagslagen uttalats, de i nämnda lag likasom i förslaget förekommande bestämmelserna om befogenhet för styrelsen att åt ledamot uppdraga rätt till firmateckning (55 § i förslaget) och om skyldighet för den med sådan rätt utrustade att åtlyda styrelsens föreskrifter (54 § i förslaget). Att annorledes meddela en uttrycklig föreskrift om styrelsens rätt att tills vidare åt en eller flere ledamöter delegera någon del af sin befogenhet har däremot — enligt lagrådets mening med fullt fog — ansetts öfverflödigt; och att nu meddela ett sådant stadgande beträffande bankaktiebolag lär derdesto mindre böra ifrågakomma, som detta lätt skulle kunna leda till oriktiga slutsatser i afseende å andra aktiebolag.

I detta sammanhang torde böra framhållas, att för en bankstyrelse, som finner det olämpligt och onödigt, att ledamöterna särskildt kallas till hvarje styrelsesammanträde, den utvägen framdeles såsom hittills står till buds att för någon tid framåt fatta beslut om styrelsesammanträdes hållande å viss tid å angifna dagar, ett beslut, som lär få anses tillgodose lagens kraf i fråga om kallelse till styrelsesammanträde.

58 §.

Lagrådet:

Enligt 58 § — lika lydande med motsvarande paragraf (63) i den nya aktiebolagslagen — äger styrelsen bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma, under förutsättning att till stöd härför kan åberopas bestämmelse i bolagsordningen eller tillåtelse af bolagsstämma. Detta villkor är uppenbarligen välbetänkt, då fråga är att utrusta annan än styrelseledamot med befogenhet att ensam för sig företräda bolaget. Beträffande vanliga aktiebolag torde icke heller yppats anledning att för annat fall afpassa ifrågavarande bestämmelse. Men för bankaktiebolag förefinnes, på sätt vid 53 § omförmäls, ett behof att kunna utom styrelsen utse firmatecknare (kontrasignant), som allenast i förening med annan äger teckna bolagets firma. Denna andre kan tänkas vara styrelseledamot eller någon, hvilken styrelsen på grund af bolagsordningen eller bolagsstämmobeslut äger beklåda med rätt att ensam teckna firman. Det vill då förefalla mindre egentligt, om styrelsen väl ägde åt firmatecknare, tillhörande någon af sistnämnda kategorier, uppdraga att ensam för sig teckna firman men vore beroende af ytterligare bemyndigande, såvida styrelsen önskade vidtaga den till synes försiktigare åtgärden att åt sådan person öfverlämna firmateckningen allenast i förening med annan, som ej kunde af styrelsen erhålla rätt att ensam teckna firman.

Med afseende härå hemställes, att 58 § måtte så affattas, att för styrelsens befogenhet att bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma förutsättes bestämmelse i bolagsordningen eller beslut af bolagsstämma, endast för den händelse bemyndigandet afser rätt till firmateckning annorledes än i förening med styrelseledamot eller annan, åt hvilken enligt bolagsordningen eller bolagsstämmobeslut styrelsen äger öfverlämna rätten att ensam teckna firman.

73 §.

Lagrådet:

I andra stycket af denna paragraf innehålles bland annat ett stadgande, att i bolagsordningen icke får intagas bestämmelse, hvarigenom aktieägarers rättighet att utöfva rösträtt inskränkes utöfver hvad under 1) i paragrafens första stycke är föreskrifvet. Meningen med detta stadgande är uppenbarligen, att aktieägare icke må genom bestämmelse i

bolagsordningen uteslutas från rösträtt, utan att sådan påföljd får inträda allenast uti de i lagen angifna fall. Hvad sålunda är åsyftadt har icke vunnit något tillfredsställande uttryck, men då anledning att befara misstolkning icke torde föreligga och motsvarande bestämmelse i nya aktiebolagslagen (79 §) erhållit enahanda affattning, synes tillräckligt skäl saknas att nu företaga omarbetning af stadgandet.

74 §.

Lagrådet:

Enligt bestämmelsen i första stycket af denna paragraf skall bolagsstämma alltid sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte. Då emellertid, såsom erfarenheten visat, förhållanden kunna förekomma, som göra det önskvärdt, att bolagsstämma sammanträder å annan ort, torde denna bestämmelse böra ändras därhän, att den kommer att gälla, så framt ej annat blifvit i bolagsordningen bestämdt.

80 §.

Lagrådet:

I den nya aktiebolagslagen hafva till skyddande af minoritetens rätt införts bestämmelser, enligt hvilka aktieägare, representerande en femtedel af aktiekapitalet, kunna hindra beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen och å bolagets vägnar föra talan å styrelsens förvaltning. Motsvarande bestämmelser saknas i det föreliggande förslaget. Visserligen torde faran för maktnissbruk från majoritetens sida vara större beträffande vanliga aktiebolag än i fråga om bankbolag, då i dessa senare grundfonden i allmänhet är ganska betydande och fördelad på många händer. Erfarenheten visar emellertid, att äfven i bankbolag majoriteten stundom förvärfvas af en eller några få personer. Uppenbart torde vara, att i dylika fall behofvet af ett minoritetsskydd kan komma att starkt framträda; och bankinspektionens befogenhet är icke sådan, att den i allmänhet kan tjäna som motvikt mot maktnissbruk från majoritetens sida. De kommitterade, hvilkas betänkande ligger till grund för det förevarande lagförslaget, hafva såsom skäl, hvarför de icke ansett lämpligt att föreslå någon bestämmelse om rätt för en minoritet att vägra styrelsen ansvarsfrihet, hufvudsakligen anført, att den stora allmänheten, som är en banks viktigaste kreditgivare, skulle få sitt förtroende till banken rubbadt genom en dechargevägran och utan att göra sig reda för, om denna är berättigad och om verklig fara

föreligger, skynda att uttaga sina insättningar. Hvad sålunda anförts saknar icke en viss betydelse, men det bör bemärkas, att enligt det förslag till aktiebolagslag, som förelåg, då kommitterade afgåfvo sitt betänkande, rätten att vägra decharge skulle tillkomma en minoritet, innefattande en tiondedel af aktiekapitalet, och att det tydligen är en bestämmelse af denna innebörd, som kommitterades yttrande afser. Då nu fråga endast kan vara att, i öfverensstämmelse med det innehåll stadgandet slutligen erhöll i nya aktiebolagslagen, inrymma ifrågasvarande rätt åt en minoritet, representerande minst en femtedel af grundfonden, ställer sig saken annorlunda. Mot ett sådant stadgande kunna de uttalade betänkligheterna icke med samma fog framställas. Att inom ett bankbolag hopbringa en så betydlig minoritet för inskridande mot styrelsen synes nämligen svårigen kunna ske, utan att grundad anledning till missnöje med förvaltningen föreligger.

Det hemställes alltså, att i förslaget måtte införas bestämmelser i nu afhandlade ämne, motsvarande de i nya aktiebolagslagen intagna.

De ifrågasvarande bestämmelserna i nya aktiebolagslagen stå i nära samband med de i samma lag förekommande stadgandena om rätt för en minoritet bland aktieägarna att anställa talan mot revisorerna, att hos Konungens befallningshafvande påkalla utseende af en revisor och att under likvidation hos rätten eller domaren påfordra förordnande af god man att öfva tillsyn öfver likvidatorernas förvaltning. Det skulle därför kunna ifrågasättas att jämväl i dessa afseenden bringa förslaget till öfverensstämmelse med aktiebolagslagen. Något behof häraf torde dock icke förefinnas, då enligt förslaget dels det af bankinspektionen jämlikt 223 § förordnade allmänna ombudet skall deltaga i revisorernas granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper, dels ock bankinspektionen har att, då bankbolag träder i likvidation, förordna ett ombud att öfvervaka likvidationen. I fråga om sistnämnda ombud, som omförmäles i 229 § af förslaget, bör dock erinras, att dess befogenhet synes vara alltför knappt tillmätt. Detta ombud skulle äga att närvara vid likvidatorernas sammanträden med rätt att yttra sig till protokollet. I öfrigt stadgas om dess befogenhet allenast, att ombudet skall af likvidatorerna beredas tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och öfriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar, äfvensom att af ombudet begärd upplysning angående förvaltningen ej må af likvidatorerna förvägras. Skall ombudet kunna utöfva något verkligt inflytande på likvidationen, synes det emellertid oundgängligen nödigt, att med afseende å försälj-

ning under hand ombudet tillerkännes samma befogenhet, som enligt sista stycket af 108 § i nya aktiebolagslagen tillkommer den där omförmälde gode mannen.

87 §.

Lagrådet:

Hvad paragrafen innehåller därom, att ansökan angående förlängning af oktroj skall göras i den ordning, som i 3 § är sagd, finnes vid jämförelse med sistnämnda lagrum innebära allenast, att ansökningen skall göras hos Konungen. Att uttrycka detta medelst angifna omskrifning synes onödigt och olämpligt.

I paragrafen antydes icke, af hvilka omständigheter skall bero, huruvida förlängning af oktroj bör beviljas. Det torde vara lämpligt, att bestämmelser meddelas, som oförtydbart utmärka, att vid pröfning af fråga om dylik förlängning böra komma i betraktande enahanda omständigheter, som äro af betydelse, när det gäller stadfästelse af bolagsordning; och torde jämväl böra i lagen angifvas, hvilken tid förlängningen må omfatta.

92 §.

Justitieråden *Quensel* och friherre *Marks von Würtemberg*, regeringsrådet *Wall* samt bankdirektören *Kjellberg*:

Nya aktiebolagslagen innehåller i 102 och 103 §§ bestämmelser, genom hvilka är sörjdt för att likvidatorer varda utsedda, äfven om bolaget, då likvidation skall äga rum, underlåter att utse sådana, eller om bolag, som redan trädt i likvidation, sedermera finnes sakna till registret anmälda behöriga likvidatorer. För bankaktiebolag finnas inga motsvarande bestämmelser i förslaget. Detta synes kunna i vissa fall medföra olägenheter, hvilka icke förebyggas genom det i förevarande paragraf intagna stadgandet om solidarisk ansvarighet för dem, som under vissa angifna omständigheter fortsätta bolagets verksamhet. Sålunda kan det tänkas inträffa, att, efter det likvidationen anmälts vara afslutad och redovisning afgifvits, i följd hvaraf bolaget ansetts upplöst, ytterligare tillgångar yppas. I dylikt fall kan det blifva omöjligt att göra anspråk på dessa gällande, om icke likvidatorer kunna tillsättas utan bolagsstämmas åtgärd.

Följaktligen hemställas, att i förslaget måtte införas stadganden, som motsvara förutnämnda bestämmelser i 102 och 103 §§ af nya aktiebolagslagen. Därest denna hemställan vinner afseende, erfordras jämväl någon jämkning af 107 § i förslaget.

96 §.

Lagrådet:

Då vid bankbolags likvidation bolagets tillgångar alltid torde böra förvandlas i penningar, synes hvad andra stycket af denna paragraf innehåller därom, att sådan förvandling skall ske endast då sådant erfordras för likvidationens verkställande, böra utgå.

108 §.

Justitierådet Quensel:

Jag åberopar hvad vid granskning inom högsta domstolen af det förslag, som ligger till grund för lagen den 18 september 1903 angående solidariska banker, af mig anförts mot en banklagstiftning, byggd på principen af delägarnes obegränsade ansvarighet.

Lagrådet:

Därest lagrådets hemställan vid 1 § vinner afseende, föranledes däraf omredigering af första stycket i denna paragraf; och torde det samma lämpligen kunna erhålla enahanda lydelse som motsvarande bestämmelse i gällande lag angående solidariska bankbolag.

Härjämte åberopas hvad som vid 3 § blifvit anmärkt i afseende å tiden för bankaktiebolags otkroj.

129 §.

Lagrådet:

Med afseende å den personliga ansvarighet, som åligger hufvudlottägarne i solidariskt bankbolag, erfordras ett erkännande af dessa, att de äro delägare i bolaget. Sådant erkännande söker förslaget liksom gällande lag åstadkomma genom föreskrift, att hufvudlottägare skall aflämna en egenhändigt undertecknad, bevittnad handling, innefattande uppgift å de lotter han äger. Påföljden af försummelse att aflämna dylik handling har emellertid i förslaget bestämts annorlunda än i gällande lag. Medan påföljden enligt denna senare består i att lottägaren icke må från bolaget uppbära utdelning eller utöfva annan, bolagsman tillkommande rättighet, har densamma i förslaget angifvits vara, att den försumlige icke gent emot bolaget är att anse såsom hufvudlottägare. Olikheten mellan dessa båda uttryck är ingalunda allenast redaktionell.

Att den försumlige ej gent emot bolaget betraktas såsom lottägare innebär icke, att han skulle vara förhindrad att uppbära utdelning. I 28 § af nya aktiebolagslagen, där enahanda uttryck förekommer, har det, enligt hvad förarbetena till nämnda stadgande utvisa, tvärtom valts just i syfte att innehafvet af en till inlösen förfallen vinstutdelningskupong skall oberoende af delägareskap i bolaget utgöra legitimation för uppbärande af utdelning. Vid sådant förhållande lär en påföljd sådan som den föreslagna icke vara tillräckligt verksam för framtvingande af det skriftliga erkännande, hvarom i förevarande paragraf är fråga. Det låter tänka sig, att en lottägare funne med sin fördel förenligt att för undslippande af den personliga ansvarigheten afstå från sina rättigheter som bolagsman i öfrigt, om blott han bibehölle möjligheten att uppbära å lotten belöpande utdelning. Det torde förty vara lämpligt, att förslaget uti ifrågavarande hänseende bringas till öfverensstämmelse med gällande lag. Att, såsom häraf varder följd, vinstkuponger i solidariska bankbolag icke kunna betraktas såsom innehafvarepapper lär icke utgöra något afgörande skäl häremot.

131 §.

Lagrådet:

Under erinran om hvad vid 129 § blifvit anfördt angående innebörden af uttrycket »vare ej gentemot bolaget att anse såsom hufvudlottägare» hemställles, att sagda uttryck må utbytas mot det vid 129 § föreslagna.

135 §.

Lagrådet:

Hvad som anförts vid 25 § torde i fråga om solidariska banker böra föranleda icke blott ett stadgande, motsvarande 31 § i den nya aktiebolagslagen, utan äfven en föreskrift, att under de i sistnämnda lagrum angifna förutsättningar den, som förverkat rätt till delaktighet i bolaget, bibehålles vid den delägarne åliggande personliga ansvarighet, som omförmäles i 111 §.

198 §.

Lagrådet:

Enligt förslaget möter ej hinder att hur lång tid som helst före utlöpfande af oktroj till behandling upptaga fråga angående oktrojens

förlängning. Då emellertid den rätt, som enligt 199 § skall tillkomma hufvudlottägare att vid oktrojtidsens slut utträda ur bolaget, jämlikt samma paragraf är beroende däraf att anmälan om utträdet göres, innau bolaget beslutit söka förlängning af oktrojen, är det af vikt, att dylikt beslut ej må fattas vid en tidpunkt, då tilläfventyrs all möjlighet ännu saknas att beräkna bolagets ställning vid oktrojtidsens slut. Med hänsyn härtill hemställles, att stadgandet i paragrafens andra stycke måtte ändras därhän, att beslut om ansökning rörande förlängning af oktrojtid må fattas allenast å den ordinarie bolagsstämma, som infaller näst före den tid, då enligt första stycket ansökningen senast skall göras.

I öfrigt åberopas hvad vid 87 § blifvit anmärkt.

221 §.

Lagrådet:

Om, såsom vid 18 § blifvit hemställt, de i 221 § uppställda villkoren för att bankbolag må öppna sin rörelse göras till förutsättning för bolagets registrering, bör tydligen af förevarande paragraf endast sista stycket bibehållas.

223—225 §§.

Lagrådet:

Det synes oegentligt, att den viktiga bestämmelsen därom, att ett allmänt ombud med vissa uppgifter i afseende på tillsynen skall af bankinspektionen förordnas för hvarje bankbolag, införts i en bisats i en paragraf, som i öfrigt handlar om styrelsens åligganden beträffande tillsynen. Lämpligare torde vara, att i en paragraf näst efter 222 § sammanföra nämnda bestämmelse och de i 224 och 225 §§ införda stadgandena om det allmänna ombudets uppgifter. Af dessa synes böra i första rummet nämnas, att ombudet skall med de af bolaget utsedda revisorerna deltaga i granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper. Därefter skulle såsom en särskild uppgift för det allmänna ombudet angifvas hvad i 224 § stadgas om kassainventering och kontrollerande af den i 223 § omförmälda månadsöfversikten. Tvifvelaktigt synes dock vara, huruvida den föreskrifna kassainventeringen vid hufvudkontoret är af den betydelse för tillsynen, att den bör särskildt upp- tagas såsom ett åliggande för det allmänna ombudet.

226 §.

Lagrådet:

Att bankinspektionens uppgift i fråga om ett visst bankbolag icke upphör därmed, att bolaget träder i likvidation, synes böra ligga i sakens natur och framgår jämväl i viss mån af 229 §. Enligt denna tillägges dock bankinspektionen icke annan befogenhet med afseende å likvidationen än att förordna ombud, som har att öfvervaka densamma. Men för det fall, att likvidatorerna förfara oriktigt, framgår icke — åtminstone icke med önskvärd tydlighet — af vare sig nyssnämnda paragraf eller annat lagrum i förslaget, att bankinspektionen äger ingripa för vinnande af rättelse. Det synes därför vara af nöden, att bankinspektionen mot likvidatorer tillägges enahanda behörighet, som enligt förslaget skulle tillkomma densamma gent emot styrelsen.

244 §.

Lagrådet:

Bestämmelsen om åliggande för Konungens befallningshafvande att ingripa mot den, som obehörigen i sin firma eller eljest för betecknande af sin rörelse använder ordet bank, har upptagits från gällande lag om solidariska bankbolag. Den synes egentligen hafva åsyftat vissa penninginrättningar, hvilka tidigare lagligen registerats under benämningen »folkbank» men efter nämnda lags ikraftträdande skulle tvingas att afstå från den sålunda antagna firman. Hvad man sålunda velat vinna med stadgandet lär numer hafva uppnåtts, och vid sådant förhållande synes det ej böra ifrågakomma att låta stadgandet indflyta i den nya lagen. I alla händelser torde ett förfarande, sådant som det i paragrafen angifna, vara olämpligt såsom påföljd för den, som annorledes än genom användande af registrerad firmabeteckning begagnar sig af ordet »bank» i fall, då enligt 2 § sådant är förbjudet. Ett dylikt åsidosättande bör tydligen i stället beläggas med straff.

Varder i enlighet med lagrådets hemställan i 2 § infördt ett förbud för handelsbolag eller enskild, som drifver bankrörelse, att vid skyltning eller eljest vid rörelsens betecknande för allmänheten utesluta personnamn, som förekommer i firman, lär åsidosättande af detta förbud äfven böra beläggas med ansvarsåföljd.

250 §.

Lagrådet:

Det från gällande lagstiftning om bankbolag upptagna förbudet att för allmänheten yppa enskildes förhållanden till sådant bolag är till sitt syfte och innehåll i viss mån oklart.

Närmast torde stadgandet afse att inskräpa den skyldighet, som naturligen bör åligga en banks styrelseledamöter, revisorer och tjänstemän samt äfven dem, som å det allmännas vägnar utöfva kontroll öfver banken, att ej onödigtvis utsprida något af hvad de i sin angifna ställning erfarit om enskildes transaktioner med banken. Men de allmänna ordalag, hvori förbudet affattats, hafva gifvit anledning till en vidsträcktare tolkning af detsamma. Man har nämligen gjort gällande, att de, som vunnit inblick i bankens förhållanden till enskilde, skulle, äfven om allmänt intresse eller enskild rätt komme att lida af deras tystnad, vara förbundne att bevara densamma eller åtminstone afhålla sig från meddelanden, som kunde tränga fram till en större allmänhet. Sålunda har man ifrågasatt, att styrelseledamot eller tjänsteman i en bank ej skulle äga att såsom vittne vid domstol meddela hvad han hade sig bekant rörande en parts mellanhafvande med banken, och att meddelande om sådant mellanhafvande ej finge från banken göras till exekutiv myndighet, som däraf vore i behof med hänsyn till utmätning eller annan förrättning.

Huruvida en dylik tolkning af ifrågavarande lagbud äger fog må lämnas därhän. Men påpekas bör, att den leder till resultat, som näppeligen kunna anses tillfredsställande för rättskänslan. Det kan ej anses lämpligt, att i ett mål rörande brott af mer eller mindre grof beskaffenhet åklagare och domstol skulle vara uteslutna från möjlighet att erhålla erforderliga upplysningar från en bank, i hvilken den tilltalade antoges hafva haft någon penningtransaktion, exempelvis insatt eller växlat tillgripna penningar. Och föga rimligt förefaller det äfven, att lagen skulle genom stadgande af ovillkorlig tystnadsplikt för bankpersonal underlätta möjligheten för en oredlig gäldenär att undandraga egendom för borgenärer.

Det torde ur nu anförda synpunkter vara af nöden, att affattningen af ifrågavarande stadgande på ett eller annat sätt ändras, så att därur ej kan härledas en så vidtgående tystnadsplikt som nu antydts; och det förefaller, som om åt stadgandet lämpligen skulle kunna gifvas den affattning, att hvad som förbjödes vore yppande i *oträngdt mål* af

enskildes förhållanden till bank, hvilket förbud då komme att omfatta icke allenast meddelanden, som nådde en större allmänhet, utan hvarje upplysning till obehörig person.

253 §.

Lagrådet:

Det i denna paragraf förekommande stadgandet, att rättigheter och skyldigheter, som uppkommit före lagens ikraftträdande, skola bedömas efter äldre lag, synes helst böra uteslutas. Någon särskild anledning att i förevarande lag uttala denna allmängiltiga princip torde nämligen icke förefinnas, hvartill kommer, att stadgandet möjligen skulle kunna gifva anledning till den uppenbarligen icke åsyftade tolkning, att hvad i 1 § föreskrifves rörande beskaffenheten af den firma, under hvilken handelsbolag eller enskild person må idka bankrörelse, icke skulle äga tillämpning i fråga om firma, som registrerats före lagens ikraftträdande. I händelse föreskrifterna i 1 § omarbetas på sätt lagrådet hemställt, skulle visserligen möjligheten af en sådan misstolkning blifva af mindre betydelse, men den skulle dock komma att kvarstå för de fall, då för handelsbolag eller enskild person, som drifver bankrörelse, finnes inregistrerad firma, som icke innehåller personnamn.

Beträffande paragrafens fjärde stycke erinras, att undantag från det i 2 § stadgade förbud torde böra göras jämväl för Sveriges allmänna hypoteksbank.

Enligt sista stycket i paragrafen skulle Konungen äga utfärda de öfvergångsstadganden, som kunna finnas erforderliga med hänsyn till den i 126 § meddelade bestämmelsen, att vid ansökan om solidariskt bankbolags registrering skall bifogas styrkt afskrift af lottboken. Då denna bestämmelse endast afser bolag, som registreras enligt föreskrifterna i den nya lagen, synes densamma emellertid icke kunna påkalla något öfvergångsstadgande. Meningen med stadgandet lär vara, att i fråga om solidariska bankbolag, som erhållit oktroj före lagens ikraftträdande, Konungen skall äga meddela föreskrift om insändande till registreringsmyndigheten af sådana uppgifter, som pröfvas vara af nöden, för att registreringsmyndigheten må blifva i tillfälle att öfver hufvudlottägarna föra bok; och torde stadgandet böra omredigeras så, att hvad därmed är åsyftadt vinner tydligt uttryck.

Slutligen erinrade *lagrådet*, att hvad som blifvit anmärkt vid 4, 5, 6, 8, 9, 10, 20, 32, 41, 42, 48, 58, 74, 80, 92 och 96 §§ i tillämpliga delar gällde beträffande motsvarande paragrafer i den del af förslaget, som afhandlade solidariskt bankbolag.

Förslaget till lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen angående emissionsbanker den 5 juni 1909.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20
januari 1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Statsråden: PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
MALM,
LINDSTRÖM,
NYLANDER,
VON SYDOW,
VON KRUSENSTIERNA.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet
anmälde chefen för finansdepartementet statsrådet Swartz lagrådets den
27 oktober 1910 afgifna utlåtanden öfver de inom finansdepartementet
utarbetade förslagen till

lag om bankrörelse och
lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen angående emissionsbanker
den 5 juni 1909.

Sedan föredragande departementschefen meddelat, att lagrådet
lämnats tillfälle att taga del af en till chefen för finansdepartementet
ställd, i september 1910 dagtecknad skrifvelse från styrelsen för svenska
bankföreningen, i hvilken skrifvelse hemställts om vissa ändringar i
förslaget till lag om bankrörelse, yttrade föredraganden vidare:

»Lagrådet har mot förslaget till lag om bankrörelse framställt åtskilliga anmärkningar; och må det tillåtas mig att nu redogöra för desamma och därvid angifva i hvad mån jag anser dessa anmärkningar böra föranleda ändring af förslaget. När härvid en paragraf i det remitterade förslaget återopas, angifves jämväl paragrafnumret å motsvarande bestämmelse i den omarbetade texten, såframt det är ett annat, — ett förfarande, som i protokollet torde utmärkas genom sistnämnda paragrafnummers angifvande inom parentes.

Mot 1 § i lagförslaget riktar lagrådet främst den anmärkning att, om, såsom förslaget åsyftar, lagen skall innehålla förbud mot bankrörelses idkande af andra än vissa angifna rättssubjekt och stadga straff för öfverträdelse af sådant förbud, det vore önskvärdt att i lagen angäfvos hvad som tarfvades för att en verksamhet skulle betraktas såsom bankrörelse.

Att här införa en exakt och uttönmmande definition på bankrörelse lär, äfven om en sådan definition kunde utfinnas, icke vara erforderligt. Det torde vara tillfyllest att angifva karaktären af den rörelse, lagen vill anse såsom bankrörelse och förbehålla åt vissa rättssubjekt. Då det är den bankmässiga inlåningen, som främst kännetecknar bankrörelse, och då det är för skyddande af insättarnas rätt, banklagstiftningen tillkommit, har jag ansett, att såsom bankrörelse i lagens mening skall kännetecknas sådan verksamhet, i hvilken ingår inlåning på räkning, som af bank allmänligen begagnas. De räkningar, på hvilka bank inlånar penningar, äro såsom bekant för närvarande: depositionsräkning, kapitalräkning, upp- och afskrifnings- eller checkräkning, löpande räkning och sparkasseräkning eller därmed likartad räkning. Att uttryckligen angifva dessa räkningar i lagen synes emellertid icke lämpligt, enär bankernas inlåningsräkningar ju kunna komma att förändras till namn och karaktär.

Genom en sådan beteckning af hvad med bankrörelse afses skulle den inlåning blifva förbjuden, hvilken nu utöfvas af andra rättssubjekt än dem, som i lagen angifvas, och detta lärer också utgöra den oundgängliga förutsättningen för att allmänhetens förtroende för de af lagen reglerade penninginstituten skall förblifva orubbadt. Så blir exempelvis fallet med den inlåning på sparkasseräkning, som åtskilliga bruk och inrättningar lära drifva för mottagande af den vid dem anställda personalens besparingar äfvensom med den af kooperativa förbundet i skilda delar af landet öppnade sparkasserörelsen. Med tillämpning af samma grundsats böra också aktiebolag, som uteslutande

hafva till ändamål att idka fastighetsbelåning eller pantlånerörelse, blifva uteslutna från rätt till bankmässig inlåning. På dessa sistnämnda bolag äger emellertid lagen den 27 maj 1898, innefattande särskilda bestämmelser om vissa aktiebolag, som drifva lånerörelse, tillämpning. Under sådana förhållanden bör förbud för dessa bolag att idka bankmässig inlåning gifvas i nämnda lag, och är jag därför betänkt på att främdeles föreslå ett tillägg till lagen den 27 maj 1898, hvarigenom förbud mot dylik inlåning meddelas ifrågavarande bolag.

Det har befunnits, att åtminstone en lifränteanstalt jämlikt af Konungen fastställt reglemente mottager insättningar icke blott för att bereda årlig lifränta eller kapital vid viss, på förhand bestämd tid (ränte- och kapitalförsäkring) utan ock å särskild sparkasseafdelning, som förkofrar insatta medel endast genom tillagd ränta och med rätt för insättaren att, när helst han önskar, till större eller mindre del uttaga medlen efter förutgången uppsägning. En sådan på Konungens redan meddelade tillstånd grundad sparkasserörelse, hvilken möjligen kan förekomma äfven i andra fall än det ofvan antydda, lär icke böra lida inskränkning genom ny lagstiftning.

Jag anser därför, att bland öfvergångsbestämmelserna, 253 § (260 §), bör införas ett stadgande af innehåll, att förbudet mot bankmässig inlåning icke äger tillämpning å bolag eller förening, som före lagens trädande i kraft af Konungen erhållit rätt till sådan inlåning.

Den i 1 § intagna föreskriften, att bankrörelse icke finge drifvas af enskild man, i hvars firma förekomme annat än personnamn, eller af handelsbolag, i hvars firma förekomme annat än personnamn jämte tillägg, som betecknade, att firman innehades af bolag, till följd hvaraf det icke vidare skulle stå enskild person eller handelsbolag öppet att drifva bankrörelse under firma, som innehölle uttryck, hvilket antydde rörelsens art, t. ex. bankiraffär, kreditkassa eller dylikt, har lagrådet funnit innefatta en för långt gående bestämmelse för att ernå det af kommittén angifna syftet, att en individ eller ett handelsbolag, som ämnade drifva bankrörelse, skulle hafva att i sin firma tydligt angifva affärens natur af ett enskildt, af banklagstiftningen ej beroende företag. Jämte det redan i gällande lag stadgade förbudet mot intagande i firma af ordet bank, syntes möjligheten af en på firmabeteckningen beroende förväxling mellan en af staten kontrollerad penninginrättning och ett okontrolleradt eller mindre fullständigt kontrolleradt företag vara i erforderlig grad förebyggd därigenom, att enskild mans eller

handelsbolags firma, utöfver den beteckning, som valdes för utmärkande af rörelsens art, innehölle äfven personnamn. Kommittén hade visserligen i afseende härå framhållit, hurusom erfarenheten ådagalagt, att rättigheten att i firma införa en benämning, antydande egenskapen af kreditanstalt, missbrukats därhän, att vid skyltning, angifvande af post- och telegrafadress m. m. personnamnet bortkastats, så att affärens enskilda karaktär, hvilken just borde framhäfvas, blifvit undandold. Men dylikt missbruk syntes lagrådet i väsentlig grad kunna förebyggas genom att i lagen intoges förbud för handelsbolag eller enskild, som drefve bankrörelse, att, vid skyltning eller eljest vid rörelsens betecknande för allmänheten, utesluta personnamn.

I öfverensstämmelse härmed har paragrafen blifvit ändrad.

Härjämte har, för att, såsom lagrådet funnit önskvärdt, vinna ökad åskädlighet, redan i 1 § angifvits vissa, utom den egentliga banklagstiftningen stående institut, på hvilka det i paragrafen inrymda förbud icke är tillämpligt, nämligen dels emissionsbank, postsparbanken, sparbank och järnkontoret, hvilka enligt för dem gällande stadganden äga rätt att drifva bankmässig inlåning, och dels aktiebolag, som uteslutande har till ändamål att idka fastighetsbelåning eller pantlånerörelse.

2 § har blifvit omredigerad för att undanröja den otydlighet, lagrådet funnit ligga i det där begagnade uttrycket »enskild penninginrättning», hvarjämte till paragrafen lagts ett nytt moment, innehållande förbud för enskild man eller handelsbolag, som drifver bankrörelse, att, vid skyltning eller eljest vid rörelsens betecknande för allmänheten, utesluta personnamn, som ingår i firman. Nämnda bestämmelse har ock i 252 § af det omarbetade förslaget blifvit införd bland dem, hvilkas öfverträdande föranleda straffpåföljd.

Enligt tredje stycket i 3 § skall Konungen, innan bolagsordning för bankaktiebolag stadfästes, pröfva huruvida bolaget är nyttigt för det allmänna. Liksom två ledamöter af kommittén reserverat sig mot införande af denna, för gällande lagstiftning främmande bestämmelse, har lagrådet funnit tillräckligt starka skäl icke kunna anföras för att tillkomsten af ett affärsföretag sålunda skulle göras beroende af en administrativ pröfning rörande företagets gagnelighet för det allmänna.

Jag är visserligen af den mening, att det, närmast ur synpunkten af det intresse, som statens kontroll å bankerna är afsedd att

tillgodose, kunde vara af nytta, att en sådan pröfningsrätt, som gifvetvis endast med största varsamhet borde tillämpas, tillades Konungen, och jag skulle också kunna anföra exempel på, att erfarenheten lämnar stöd för denna min mening. Då emellertid de principiella betänkligheter, som blifvit anförda mot en bestämmelse af angifna innehåll, icke kunna fränkännas ett visst berättigande, har stadgandet blifvit ur paragrafen uteslutet.

Fyra af lagrådets ledamöter hafva vidare, med erinran, att i 3 §. fjärde stycket, ett maximum utsättes för bankaktiebolags oktroj, men i öfrigt lämnas öppet åt Konungen att fastställa oktrojtidens längd, ifrågasatt, huruvida icke denna tidslängd borde bestämmas i själfva lagen eller i denna åtminstone angifvas ett minimum för oktrojtiden.

Fall kan emellertid förekomma, då det kan vara nyttigt, att Konungen äger rätt meddela ett bankaktiebolag oktroj för kortare tid än det i lag föreskrifna maximum, exempelvis om en viktigare lagändring förberedes, som bör vara tillämplig på alla sådana bolag och dessa icke, som i regeln nu är fallet, genom sina bolagsordningar förbundits underkasta sig lagändring. Då upphäfvande af den enskilda sedelutgifningsrätten stod på dagordningen, erhöilo sålunda de solida-riska bankbolagen först oktroj på olika tider, så att oktrojerna gingo till ända samma dag, och sedermera förlängd oktroj på ytterligare blott två år, så att reformen kunde genast tillämpas på alla dessa banker. Och sedan lagrådet afgifvit sitt yttrande, har ett fall inträffat, som styrker mig i den mening, att ändring i gällande lag i denna del icke bör ske. Ett pantlånebolag, som ville ombilda sig till ett bankaktiebolag, sökte oktroj för tio år och begärde fastställelse å bolagsordning, enligt hvilken bolaget, som redan under sin hittillsvarande form äfven drifvit bankrörelse, skulle äga att jämte vanlig bankverksamhet drifva pantlånerörelse. Det ansågs af flera skäl icke lämpligt, att sådan verksamhet ingick bland bankens rörelsegrenar, men för att icke genom ett afslag å ansökningsen framkalla en brådstörtad afveckling af pantlånerörelsen fastställdes bolagsordningen, men med oktrojens begränsning till tre år.

Af nu anförda skäl har jag ej ansett lämpligt, att förslaget i denna del ändras.

I fråga om 4 § erinrar lagrådet, att enligt 67 § (68 §) val af revisorer skall ske årligen, att den tid, för hvilken revisor utses, ej må utgå före nästa ordinarie bolagsstämma, samt att revisorerernas upp-

drag afser ej blott åtgärder, hänförliga till viss tidpunkt under den period, för hvilken de blifvit valda, utan sagda period i dess helhet. Vid dessa förhållanden finner lagrådet hvad 4 § under 10) innehåller därom, att bolagsordningen skall angifva tiden för revisorernas befattning och för revisionen, böra utgå.

Lika med lagrådet finner jag, att föreskriften därom, att bolagsordningen skall angifva tiden för revisionen, kan utgå, och har därför bestämmelsen härom blifvit utesluten. Men då bankbolag enligt lag kan under samma år hålla mer än en ordinarie bolagsstämma, hvilket äfven enligt vissa bankbolagsordningar äger rum, lär den äfven i gällande lag intagna föreskriften, att bolagsordning skall angifva tiden för revisorernas befattningar, böra bibehållas.

Vidare erinrar lagrådet, att någon jämkning i affattningen af 5 § bör vidtagas för att förebygga, att bankaktiebolag väljer en firma, som kan leda till förväxling med firma för aktiebolag, som ej drifver bankrörelse; och har ordalydelsen af paragrafen blifvit i sådan syftning ändrad.

Vid 6 § anmärker lagrådet, att den där införda bestämmelsen, att grundfonden icke må utgöra lägre belopp än femhundredtusen kronor, skulle medföra, att det flertal redan befintliga bankbolag, som hade lägre grundfond än femhundredtusen kronor, icke skulle vid nu löpande oktrojs slut kunna erhålla ny oktroj, med mindre grundfonden uppbringades till nämnda belopp; och då detta syntes innebära en obillighet mot dylika bankbolag, borde genom ett i lagen intaget öfvergångsstadgande för dem medgifvas undantag från denna bestämmelse.

Sedan 1886 års bankaktiebolagslag, däri ett minimum för bankaktiebolags grundfond, nämligen det såsom sådant ännu gällande beloppet af tvåhundra tusen kronor, först fastställdes, med år 1887 trädde i kraft, meddelades icke förlängd oktroj åt sådant bolag med lägre grundfond, där ej denna uppbringades till det lagstadgade minimum. Och att nu låta ett bankbolag för obegränsad tid fortsätta sin verksamhet med en grundfond, som understiger ett efter nuvarande förhållanden så blygsamt minimum som femhundredtusen kronor, synes mig ingalunda tillrädligt. Men jag vill medgifva, att, i synnerhet om ett oktrojskifte skulle nära sammanfalla med den nya lagens trädande i kraft, en obillighet kan ligga däri, att såsom villkor för förlängd oktroj uppställas, det en grundfond, som kanske stannat vid eller obetydligt öfverstiger nu lagstadgade minimum, 200,000 kronor, skall

omedelbart höjas till 500,000 kronor. Det torde därför bland öfvergångsbestämmelserna, 253 § (260 §), böra införas ett stadgande af innehåll, att ifrågavarande bestämmelse liksom motsvarande föreskrift beträffande solidariska bankbolag ej skall gälla förr än två år förflutit efter det den för bolaget meddelade, vid lagens trädande i kraft löpande oktroyen tilländagått.

Att enligt stadgandet under 4) i 2 mom. af 8 § i teckningslista skulle kunna såsom villkor för att bolaget må komma till stånd uppställas, att visst belopp, öfverstigande det i bolagsordningen bestämda minimikapitalet, blefve tecknad, innebure enligt lagrådets mening, att genom teckningslistan bolagsordningens bestämmelse om minimikapitalet skulle kunna upphävas och ersättas med föreskrift om högre minimikapital; och då något skäl för en dylik anordning icke synes föreligga, hemställer lagrådet, att hvad ifrågavarande punkt innehåller i angifna hänseende måtte utgå.

Bestämmelsen i en bolagsordning om grundfondens minimum innebär efter mitt förmenande endast, att bolaget icke får börja sin verksamhet med en lägre grundfond. Ett villkor i teckningslistan af ifrågavarande slag förändrar i själfva verket icke bolagsordningens bestämmelse om minimikapitalet, utan innebär allenast, att grundfonden redan från början bestämmes till högre belopp än det bestämda minimikapitalet. Något hinder härför kan en bolagsordnings bestämmelse om minimikapitalet i och för sig icke anses innebära. Om exempelvis stiftarna af ett bankbolag erhålla fastställelse å en bolagsordning, däri minimum för grundfonden fastställles till 500,000 kronor, men sedermera erfara, att ett så lifligt intresse finnes för företaget, att det kan startas med 800,000 kronor grundfond och förändrade förhållanden rent af göra det oekonomiskt att börja verksamheten med lägre grundfond samt stiftarna därför i teckningslistan angifva sistnämnda belopp såsom det, som minst skall tecknas, synes mig detta både lofligt och nyttigt och följaktligen icke böra af lagstiftningen förhindras.

Ifrågavarande stadgande synes med afseende å hvad jag sålunda anført böra förblifva oförändradt.

I anledning af lagrådets anmärkning vid 9 och 10 §§ har någon jämkning i dessa paragrafer vidtagits.

Mot stadgandet i 18 §, att bankbolag må registreras, så snart bolaget bildats samt styrelse och revisorer blifvit valda, anmärker lag-

rådet, att bankbolag i likhet med aktiebolag icke syntes böra genom registrering vinna rättskapacitet förr än en afsevärd del af den tecknade grundfonden blifvit inbetald. Det kunde nämligen väl tänkas, att ett bankbolag efter registreringen iklädde sig betydande förbindelser, exempelvis genom inköp af fastighet eller ingående af kreditafstal, utan att rörelsen därigenom kunde anses öppnad. Hvad i 221 § (231 §) i förslaget föreskrefves därom att, förr än bankbolag öppnade sin rörelse, inför bankinspektionen skulle styrkas, bland annat, att minst tjugo procent af grundfonden blifvit inbetalda samt förbindelse med pant, som pröfvades fullgod, aflämnad för inbetalning af återstoden, äfvensom, beträffande solidariskt bankbolag, att en hvar hufvudlottägare till förvaring hos bolaget öfverlämnat uppgift å de lotter, han i bolaget ägde, borde därför jämväl föreskrifvas såsom villkor för bankbolags registrering. Först därigenom komme sådan ekonomisk vederhäftighet att stå bakom teckningen, att bolaget verkligen kunde antagas komma i verksamhet.

Med anledning af denna anmärkning har 18 § blifvit omarbetad samt ändringar vidtagits jämväl i 20, 24, 124 (129), 126 (131), 134 (139) och 221 (231) §§.

I 20 § har till följd af en erinran af lagrådet blifvit införd jämväl en uttrycklig föreskrift därom, att vid den uppgift om grundfonden, som skall åtfölja ansökningen om registrering, afdrag skall ske för förverkad, af annan ej öfvertagen aktierätt.

Till följd af lagrådets vid 25 § framställda erinran och i öfverensstämmelse med hvad i 31 § i lagen om aktiebolag den 12 augusti 1910 är stadgadt, har i förslaget såsom en ny paragraf under nummer 26 införts en bestämmelse därom, att, där bankbolags egendom afträdades till konkurs, som börjar inom två år efter utgången af den för aktiernas inbetalning bestämda tid, aktietecknare, som förverkat sin aktierätt, skall vara skyldig att, såvidt borgenärers rätt därpå beror, fullgöra återstående inbetalning i den mån den ej visas vara för öfvertagande af aktierätten verkställd af annan. Beträffande solidariska bankbolag har i en ny paragraf med nummer 141 meddelats enahanda föreskrift, men därjämte stadgats, att under nyss angifna förutsättningar den, som förverkat rätt till delaktighet i bolaget, bibehålles vid den delägare åliggande personliga ansvarighet.

Beträffande 32 § (33 §) har lagrådet ifrågasatt, att, då föreskriften, att teckningslista för teckning af nya aktier skall underskrifvas af samtliga styrelseledamöter, under vissa förhållanden syntes kunna leda till omgång och tidsutdräkt, nämnda bestämmelse skulle förändras därhän, att teckningslistan skulle vara underskrifven af två styrelseledamöter eller ock af en till firmateckning för bolaget berättigad person.

Då den handling, som här är i fråga, synes vara af den vikt, att samtliga styrelseledamöter lämpligen böra med sina underskrifter bekräfta, att de deltagit i de beslut, för hvilka handlingen utgör ett uttryck, och då faran för tidsutdräkt torde vara väsentligen förebyggd genom bestämmelsen, att teckning må ske äfven å bestyrkt afskrift af sådan lista, finner jag tillräcklig anledning icke föreligga att vidtaga ändring i paragrafens lydelse.

I anledning af lagrådets anmärkning vid 41 § (42 §) hafva orden »eller eljest i strid med bestämmelserna i denna lag» ur paragrafen uteslutits.

I fråga om bestämmelsen i 42 § (43 §) under 1), hvilken öfverensstämmer med motsvarande stadgande i gällande banklagstiftning och innebär, att balansräkning äfven skall upptaga en vinst- och förlusträkning med angifvande tillika af verkställda afskrifningar, anmärker lagrådet, att, då detta strede mot den allmänna uppfattningen af hvad en balansräkning borde innehålla, bestämmelsen lämpligen borde utgå samt ersättas med ett stadgande i 64 § (65 §), att den där omförmälda förvaltningsberättelsen skulle vara åtföljd af såväl balansräkning som vinst- och förlusträkning och angifva under året verkställda afskrifningar.

Då det uppenbarligen medför större reda och öfverskådlighet, att, såsom de flesta banker redan nu praktisera, vinst- och förlusträkningen uppställles såsom en själfständig räkning, hvilken endast med sitt saldo ingår i balansräkningen, har ur förevarande paragraf uteslutits ofvan nämnda bestämmelse, hvarjämte i 65 § af det omarbetade förslaget en föreskrift införts därom, att förvaltningsberättelse skall vara åtföljd af såväl vinst- och förlusträkning som balansräkning samt att den förra räkningen skall icke blott redovisa bolagets samtliga inkomster och utgifter under året utan äfven angifva verkställda afskrifningar.

Vidare erinrar lagrådet beträffande 42 § (43 §), att här saknades

de i nya aktiebolagslagen meddelade bestämmelser, att tillgångar, som vore afsedda för stadigvarande bruk för bolaget, icke finge upptagas till högre belopp än som motsvarade anskaffningskostnaden eller, i vidare mån än som betingades af därå nedlagda förbättringar, till högre värde än det, hvartill de varit uppförda i närmast föregående balansräkning, men att de skäl, som påkallat införandet af dessa stadganden i aktiebolagslagen, syntes i lika mån tala för att bestämmelser af sådant innehåll vunne tillämpning i fråga om fastigheter, som innehades af bankbolag.

Med anledning häraf hafva i förevarande paragraf för fast egendom, afsedd till stadigvarande bruk för bolaget, meddelats de af lagrådet ifrågasatta bestämmelserna. I samband därmed har bestämmelsen under 1) i förevarande paragraf af det omarbetade förslaget erhållit en sådan affattning, att därå må med tydlighet framgå, att tillgång, exempelvis fast egendom, afsedd för bankens inrymmande, må upptagas till belopp, motsvarande icke blott inköpspriset utan ock de af bolaget själf å tillgången nedlagda kostnaderna.

Slutligen yttrar lagrådet, att den under 4) i 42 § (43 §) intagna bestämmelsen, att grundfondens belopp ej finge i balansräkningen minskas, så länge bankrörelsen fortfar, syntes vara afsedd att angifva, att ett bankbolags grundfond aldrig finge nedsättas. Åt detta förhållande borde enligt lagrådets mening gifvas ett mera direkt uttryck i sammanhang med stadgandena om inbetalning och ökning af grundfonden.

Syftet med ifrågavarande bestämmelse är att fastställa, det grundfonden alltid skall i balansräkningen upptagas till sitt fulla belopp, äfven om till följd af inträffade förluster de för grundfondens täckande erforderliga tillgångarna minskats. Det belopp, hvarmed sagda tillgångar minskats, skall redovisas såsom brist i balansräkningens debet. Öfverstiger denna brist 10 procent af grundfondens belopp, måste bolaget träda i likvidation. Då en beslutad nedsättning af grundfonden i själfva verket skulle effektueras på det sätt, att grundfondens belopp i balansräkningen minskades, hvarigenom en del af de tillgångar, som erfordrades för grundfondens täckande lösgjordes, synes ett förbud i lagen att i balansräkningen någonsin, så länge bankrörelsen fortfar, minska grundfondens belopp innebära ett fullt tydligt uttryck för den för bankbolag gällande principen, att grundfonden aldrig får nedsättas; och har jag därför ansett, att lagrådets ifrågavarande anmärkning ej bör föranleda ändring af förslaget.

Då i andra stycket af 48 § (49 §) föreskrifves, att såsom kassareserv skola redovisas »tillgångar, hvilka kunna med lätthet förvandlas i penningar, såsom fordran hos svensk eller utländsk bank och å allmän börs noterade obligationer», finner lagrådet detta uttalande innebära, att tillgångar af angifna slag alltid skulle vara användbara till kassareserv, och anmärker, att dessa tillgångar icke under alla omständigheter låte sig omedelbart förvandlas i penningar.

Sistnämnda förhållande kan icke bestridas. Man har emellertid afsett endast att angifva de nämnda tillgångarna såsom exempel på sådana, som företrädesvis lämpade sig till kassareserv. Men gifvetvis kunna de såsom sådan godkännas, endast för såvidt de prövas fylla den såsom regel uppställda föreskrift att kunna med lätthet förvandlas i penningar. Då nämnda exemplifiering emellertid visat sig vålla missförstånd, har den blifvit utesluten.

Den i samma stycke intagna föreskriften rörande den utsträckning, hvari pantsatt tillgång må ingå i kassareserv, har synts lagrådet sakna erforderlig tydlighet och har därför blifvit omredigerad.

Mot föreskriften i sista stycket af 48 § (49 §), att kassareserv skulle till en femtedel utgöras af svenska statens obligationer, erinrar lagrådet, att det vore mindre lämpligt att sålunda genom lagstiftning påtvinga bankerna ett särskildt slag af obligationer, då det icke torde kunna påstås, att dessa ur realisationssynpunkt ägde företräde framför alla andra slag af värdepapper. Om det ansåges nödigt, att kassareserven till någon del skulle bestå af ett eller annat angifvet slag af värdepapper, borde i hvarje fall någon valfrihet lämnas bankerna, så att med svenska statens obligationer likställdes obligationer, utgifna af allmänna hypoteksbanken eller konungariket Sveriges stadshypotekskassa, samt utländska, lätt säljbara statspapper.

Den ifrågasatta föreskriften, hvarigenom en ökad marknad inom landet skulle beredas för våra statsobligationer, på samma gång ett såsom kassareserv synnerligen lämpligt papper obligatoriskt infördes i bankernas portfölj, kan visserligen efter min mening icke betecknas såsom obillig. Men då föreskriften icke kan anses vara ur bankteknisk synpunkt erforderlig och det i synnerhet för de mindre bankerna kunde finnas betungande att hålla denna jämförelsevis dyrbara kassareserv, har föreskriften blifvit utesluten.

Den svenska bankföreningen har i sin omförmälda skrifvelse hemställt om ett stadgande af den innebörd, att bankstyrelse skulle äga

bestämma, att firma finge tecknas af styrelseledamot med kontrasignation af en eller flere af de bankens tjänstemän, hvilka styrelsen därtill förordnade, samt att hinder ej skulle förefinnas för sådant besluts registrering. Lagrådet har i anledning häraf vid 53 § (54 §) uttalat den mening, att enligt det föreliggande förslaget framdeles som hittills intet hinder mötte för registrering af ett beslut af innehåll, att firma tecknades af viss person med kontrasignation af annan. Båda undertecknarna finge nämligen, oberoende af benämningen, anses såsom firmatecknare i lagens mening, och enligt förslaget finge sådan inskränkning i rätten till firmateckning registreras, att denna rätt får utöfvas endast af flera i förening.

Af denna uppfattning om kontrasignants ställning såsom firmatecknare följer emellertid, att kontrasignanten måste anses äga, ensam för sig, befogenhet att å bankens vägnar mottaga stämning eller annat meddelande. Lagrådet har äfven öfvervägt detta förhållande, men ansett detsamma sakna praktisk betydelse. För min del kan jag emellertid ej värja mig för den farhåga, att en bank — särskildt en sådan, som har afdelningskontor å flera olika orter inom riket — kan under vissa förhållanden hafva kännbar olägenhet däraf, att ett flertal af dess tjänstemän såsom kontrasignanter vid firmateckning samtidigt, hvar för sig, äro befogade att med laga verkan mottaga stämning eller andra delgifvanden, som kunna göras banken. Under alla omständigheter synes mig giltigt skäl saknas att så ordna dessa förhållanden, att en kontrasignant icke ens *kan* förordnas utan att därmed följer den utsträckta befogenhet, hvarom jag förut talat. Snarare synes mig skäl föreligga, att befogenheten att såsom kontrasignant teckna firman icke anses innefatta annan eller vidsträcktare befogenhet än den, som uppdraget att vara kontrasignant i sig innebär. Möjligheten till en sådan anordning ligger nära till hands; därför erfordras allenast ett tillägg till 63 § (64 §), gående därpå ut, att den, som bemyndigats att kontrasignera annan firmatecknares namn, *icke* därigenom erhållit befogenhet att för banken mottaga stämning eller andra delgifningar.

En sådan bestämmelse är därför införd i första stycket af 64 § i det omarbetade förslaget.

Vid 58 § (59 §) erinrar lagrådet, att för bankbolag förefunnes, på sätt vid 53 § (54 §) omförmålts, ett behof att kunna utom styrelsen utse firmatecknare (kontrasignant), som endast i förening med annan ägde teckna bolagets firma. Denne kunde vara styrelseledamot eller annan, hvilken styrelsen på grund af bolagsordningen eller bolags-

stämmobeslut ägde bekläda med rätt att ensam teckna firman. Det syntes då mindre egentligt, om styrelsen väl ägde åt firmatecknare, tillhörande någon af sistnämnda kategorier, uppdraga att ensam teckna firman, men vore beroende af ytterligare bemyndigande, såvida styrelsen önskade vidtaga den till synes försiktigare åtgärden att åt sådan person öfverlämna firmateckningen allenast i förening med annan, som ej kunde af styrelsen erhålla rätt att ensam teckna firman. Lagrådet hemställer följaktligen, att 58 § (59 §) måtte så affattas, att för styrelsens befogenhet att bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma förutsattes bestämmelse i bolagsordningen eller beslut af bolagsstämma, endast för den händelse bemyndigandet afsäga rätt till firmateckning annorledes än i förening med styrelseledamot eller annan, åt hvilken enligt bolagsordningen eller bolagsstämmobeslut styrelsen ägde öfverlämna rätten att ensam teckna firman.

Ifrågavarande bestämmelse har i 59 § af det omarbetade förslaget blifvit affattad i öfverensstämmelse med lagrådets uttalande.

I anledning af lagrådets anmärkning vid 74 § (75 §) har i denna paragraf införts en bestämmelse, som går därpå ut, att i bolagsordningen må bestämmas, det bolagsstämma sammanträder å annan ort än där styrelsen har sitt säte.

Vid 80 § (81 §) erinrar lagrådet, att de i nya aktiebolagslagen till skyddande af minoritetens rätt införda bestämmelser, enligt hvilka aktieägare, representerande en femtedel af aktiekapitalet, kunde hindra beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen och å bolagets vägnar föra talan å styrelsens förvaltning, saknade motsvarighet i det föreliggande förslaget. Hvad bankkommittén anfört såsom skäl mot införande af en bestämmelse om rätt för en minoritet att vägra styrelsen i ett bankbolag ansvarsfrihet saknade väl icke en viss betydelse; men det borde bemärkas, att enligt det förslag till aktiebolagslag, som förelåg, då bankkommittén afgaf sitt betänkande, rätten att vägra decharge skulle tillkomma en minoritet, innefattande en tiondedel af aktiekapitalet, och att det tydligen vore en bestämmelse af denna innebörd, kommitténs yttrande afsäga. Mot ett stadgande, som inrymde ifrågavarande rätt åt en minoritet, representerande minst en femtedel af grundfonden, kunde de uttalade betänkligheterna icke med samma fog framställas. Att inom ett bankbolag hopbringa en så betydlig minoritet för ett inskridande mot styrelsen syntes nämligen svårigen kunna ske, utan att grundad anledning till missnöje med förvaltningen förelåg. Lag-

rådet hemställer alltså, att i förslaget måtte införas bestämmelser i ämnet, motsvarande de i nya aktiebolagslagen intagna.

På de af lagrådet anförda skäl har jag, om ock icke utan en viss tvekan, låtit införa de af lagrådet föreslagna bestämmelserna, som fått sin plats i 81, 82 och 83 §§ af det omarbetade förslaget.

I sammanhang med förenämnda anmärkning har lagrådet erinrat, att den befogenhet, som enligt lagförslaget tillkomme det af bankinspektionen för öfvervakande af bankbolags likvidation förordnade ombud, syntes allt för knappt tillmätt, och att åt nämnda ombud borde tillerkännas samma befogenhet, som enligt sista stycket af 108 § i nya aktiebolagslagen tillkommer den där omförmälde gode mannen. Ett stadgande i sådan riktning har i anledning af denna lagrådets anmärkning införts i 101 §, tredje stycket, i det omarbetade förslaget.

I första stycket af 87 § (90 §) har en redaktionell ändring skett enligt lagrådets hemställan. Däremot torde icke, på sätt lagrådet förmenar, behöfva i paragrafen införas en bestämmelse, som utmärker, att vid pröfning af fråga om förlängd oktroj böra komma i betraktande enahanda omständigheter, som äro af betydelse, när det gäller stadfästelse af bolagsordning. Detta torde hädanefter som hittills kunna anses ligga i sakens natur.

Vid 92 § (95 §) anmärka lagrådets flesta ledamöter, att, under det i nya aktiebolagslagen inrymmts bestämmelser, genom hvilka vore sörjdt för att likvidatorer blefve utsedda, äfven om bolaget, då likvidation skulle äga rum, underläte att utse sådana, eller om bolag, som redan trädtt i likvidation, sedermera funnes sakna till registret anmälda likvidatorer, det föreliggande förslaget saknade motsvarande bestämmelser, hvilket i vissa fall syntes kunna medföra olägenheter.

I anledning af denna erinran hafva i det omarbetade förslaget införts två nya paragrafer med nummer 96 och 97, innefattande enahanda bestämmelser, som i ämnet meddelats i 102 § första stycket och 103 § af nya aktiebolagslagen.

Lagrådet har uttalat, att då vid bankbolags likvidation bolagets tillgångar alltid torde böra förvandlas i penningar, syntes hvad andra stycket af 96 § (101 §) innehölle därom, att sådan förvandling skulle ske endast då sådant erfordrades för likvidationens verkställande, böra utgå.

246 § (254 §), mot hvilken paragraf lagrådet icke haft något att erinra, innehåller emellertid, att om bankbolag bildas eller dess grundfond ökas för öfvertagande af annan bankrörelse, andel i hvad bolaget sålunda skall öfvertaga må utgöra vederlag för aktie eller hufvudlott i bolaget. I sådant, numera ofta förekommande fall träder det bankbolag, som skall upptagas af ett annat, i likvidation, utan att någon del af dess tillgångar behöfver förvandlas i penningar. Med hänsyn till detta förhållande kan jag icke godtaga sistnämnda anmärkning, utan torde ifrågavarande paragraf böra bibehållas oförändrad.

De ändringar, som vidtagits i afseenden å 1 §, hafva föranledt, att första stycket i 108 § (113 §) bringats till öfverensstämmelse med motsvarande stadgande i 1 § af gällande lag angående solidariska bankbolag.

Vid 129 § (134 §) erinrar lagrådet, att påföljden för försummelse af hufvudlottägare i solidariskt bankbolag att aflämna skriftlig uppgift å de lotter, han ägde, enligt gällande lag bestode i att lottägaren icke finge från bolaget uppbära utdelning eller utöfva annan, bolagsman tillkommande rättighet, men åter i förslaget angifvits vara, att den försumlige icke gent emot bolaget vore att anse såsom hufvudlottägare. Olikheten mellan dessa båda uttryck vore ingalunda allenast redaktionell, enär det förhållande, att den försumlige ej gent emot bolaget betraktades såsom lottägare icke innebure, att han skulle vara förhindrad uppbära utdelning. Vid sådant förhållande syntes en påföljd sådan som den föreslagna icke vara tillräckligt verksam för framtvingande af det skriftliga erkännande, hvarom i förevarande paragraf vore fråga. Det kunde nämligen enligt lagrådets mening tänkas, att en lottägare funne med sin fördel förenligt att för undslippande af den personliga ansvarigheten afstå från sina rättigheter som bolagsman i öfrigt, om blott han bibehölle möjligheten att uppbära å lotten belöpande utdelning. Det vore förty lämpligt, att förslaget uti ifrågavarande hänseende bringades till öfverensstämmelse med gällande lag.

I anledning häraf har 129 § (134 §) ändrats i den riktning lagrådet hemställt, hvarjämte en häraf föranledd jämkning af 131 § (136 §) vidtagits.

Lagrrådet erinrar vid 198 § (206 §), att enligt förslaget hinder ej mötte att hur lång tid som helst före utlöpande af solidariskt bankbolags oktroj till behandling upptaga fråga om oktrojens förlängning.

Då emellertid den rätt, som enligt 199 § (207 §) skulle tillkomma hufvudlottägare att vid oktrojtidens slut utträda ur bolaget, jämlikt samma paragraf vore beroende däraf, att anmälan om utträdet gjordes, innan bolaget beslutit söka förlängning af oktrojen, vore det af vikt, att dylikt beslut ej fattades vid en tidpunkt, då tilläfsventyrs möjlighet saknades att beräkna bolagets ställning vid oktrojtidens slut. Med hänsyn härtill hemställer lagrådet, att stadgandet i 198 § (206 §), andra stycket, ändrades därhän, att beslut om ansökning rörande förlängning af oktroj finge fattas allenast å den ordinarie bolagsstämma, som infölle näst före den tid, då enligt första stycket ansökningen senast skulle göras.

I anledning af denna anmärkning har ändring skett af ifrågasvarande stadgande.

Beträffande 223—225 §§ (233 och 234 §§) har lagrådet erinrat, att det syntes oegentligt, att den viktiga bestämmelsen därom, att ett allmänt ombud med vissa uppgifter i afseende på tillsynen skulle af bankinspektionen förordnas för hvarje bankbolag, införts i en bisats i en paragraf, som i öfrigt handlade om styrelsens åligganden beträffande tillsynen. Det syntes lämpligare att i en paragraf näst efter 222 § (232 §) sammanföra nämnda bestämmelse och de i 224 och 225 §§ i det remitterade förslaget införda stadgandena om det allmänna ombudets uppgifter. Af dessa syntes böra i första rummet nämnas, att ombudet skulle med de af bolaget utsedda revisorerna deltaga i granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper. Därefter skulle såsom en särskild uppgift för det allmänna ombudet angifvas hvad i 224 § i det remitterade förslaget stadgades om kassainventering och kontrollerande af den i nästföregående paragraf omförmälda månadsöfversikten. Tvifvelaktigt syntes dock vara, huruvida den föreskrifna kassainventeringen vid hufvudkontoret vore af den betydelse för tillsynen, att den borde särskildt upptagas såsom ett åliggande för det allmänna ombudet.

Då vid en hvar af det allmänna ombudet företagen kvartalsundersökning inventering af kassan bör äga rum, finner jag bestämmelsen härom icke böra uteslutas ur lagen. Men då hvad lagrådet i öfrigt föreslagit i förevarande hänseende synes mig innefatta en påtaglig förbättring, hafva de nämnda bestämmelserna blifvit i det omarbetade förslaget sammanförda i 233 §.

Med anledning af lagrådets vid 226 § (235 §) framställda erinran har till 238 § i det omarbetade förslaget lagts ett nytt stycke, inne-

fattande ett uttryckligt förklarande, att under bankbolags likvidation bankinspektionen i afseende å likvidatorer och bolagsstämma äger enahanda befogenhet, som, innan bolaget trädt i likvidation, tillkommer bankinspektionen beträffande styrelse och bolagsstämma.

Den i 244 § af det remitterade förslaget från gällande banklagstiftning upptagna bestämmelsen om åliggande för Konungens befallningshafvande att ingripa mot den, som obehörigen i sin firma eller eljest för betecknande af sin rörelse använde ordet bank, har enligt lagrådets hemställan blifvit utbytt mot ett stadgande om straff för nämnda lagöfverträdelse, hvilket stadgande återfinnes i 252 § af det omarbetade förslaget.

Den i 250 § (258 §) från gällande banklagstiftning intagna bestämmelsen, att enskildes förhållanden till bankbolag ej må för allmänheten yppas, har lagrådet af skäl, som synas obestridliga, funnit till syfte och innehåll i viss mån oklar. Och har enligt lagrådets anvisning sagda bestämmelse i det omarbetade förslaget erhållit den lydelse, att enskildes förhållanden till bankbolag ej må i oträngdt mål yppas.

Med anledning af lagrådets erinran, att bestämmelsen i 253 § (260 §), att rättigheter och skyldigheter, som uppkommit före lagens trädande i kraft, skulle bedömas efter äldre lag, innefattade en allmän-giltig princip, som icke behöfde i lagen uttalas, har denna bestämmelse blifvit utesluten.

Slutligen har med anledning af lagrådets anmärkning vid sista stycket af samma paragraf den där upptagna bestämmelsen blifvit omredigerad.

Ändringar, motsvarande dem, som, enligt hvad förut sagts, i det remitterade förslaget vidtagits beträffande stadgandena i 4, 5, 9, 10, 20, 41 (42), 42 (43), 48 (49), 58 (59), 63 (64), 64 (65), 74 (75), 80 (81—83), 92 (95—97) och 96 (101) §§, som afse bankaktiebolag, hafva jämväl skett i den del af förslaget, som afser solidariska bankbolag.

Utöfver de ändringar, som sålunda föranledts af lagrådets anmärkningar, har i förslaget till lag om bankrörelse vidtagits en del jämkningar af redaktionell natur, hvilka icke synas vara af den betydelse, att jag behöfver för dem särskildt redogöra.

I förslaget till lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen angående emissionsbanker den 5 juni 1909, hvilket förslag af lagrådet lämnats utan anmärkning, har vidtagits ett par redaktionella jämkningar.»

Föredraganden uppläste härefter de omarbetade förslagen till lag om bankrörelse och

lag om ändrad lydelse af 10 § i lagen den 5 juni 1909 angående emissionsbanker

samt hemställde, att desamma måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom nådig proposition föreläggas Riksdagen till antagande.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdade hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till Riksdagen aflåtas nådig proposition af den lydelse bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet

Emil Sundberg.